

საქართველო

ფასი | დარი

გ მსოფლიო

info@geworld.net

2 რას სთავაზობს ვლადიმერ პუტინი ქართველებს?

3 პამლეტ ჭიბაშვილი: საქართველოს ტერიტორია ტერორისტების გადასაად- 7 გილაგლად თავისუფალია

4 ხელისუფლება მოსახლეობას მიწებს 8 ართმევს

9 მიუხედავად უსაქლო პრეზიდენტობაზე ევრო-პარლამენტშიც 10 საუბრობენ

11 ავუ — გაკოტრებული სუპერ-სახელმწიფო?

12 შავი ზღვა სასიფათო რეგიონად არ უნდა 16 გადაიქცეს

13 ნატოს ახალი კრიზისი 19 სჭირდება?

კონფლიქტს რაიის სააკაშვილის დანახვას აღარ უნდა

რაიის ბათუმიდან დემონსტრაციული ნახვას აღახტუკებს, რომ ვიდრე სააკაშვილი პრეზიდენტია, მას არაფერ თუ ხელს აღარ ართმევენ მსოფლიო ლიდერები, არაფერ საქართველოსა და იზნორირებას უკეთებენ.

2008 წლის 15 აგვისტო

4 პილარი კლინტონის ვიზიტი მსოფლიო ერთ მიზანს ემსახურებოდა — სააკაშვილის მშვიდობიან გადაადგომას

სასკოლო ნიგნები 20 პროცენტით გაძვირდა

6

არნო ხიდირბეგიშვილი: სწორად იმიტომ ჩამოკყავთ იგლისური ენის 10.000 პედაგოგი, რომ მოგვალ მოსამსახურეებს ელემენტარული იგლისური ასწავლონ!

14

კონსტიტუციას არ ჰყავს დამსხველი და მას კანონმდებლები პატივს არ სსვენენ

გზურთ, გაგზიხაროთ თქვენი მოსახერხებელი დაგზიხაროთ: 34-32-95, ან მოგზიხაროთ: info@geworld.net

საქართველო

მეცნიერება

თეიმურაზ შაშიაშვილი,
„თეთრი მოძრაობის“
 („თეთრები“) ლიდერი:

როგორც „ხსნის არმიამ“ დაანგრია მთელი საქართველო სულიერად, ისე დაანგრევს ეს 10 ათასი ე.წ. ინგლისურის მასწავლებელი ჩვენს ქვეყანას, თუ ისინი აქ ჩამოვიდნენ.

„კვირის ქრონიკა“

თამაზ ნივნივაძე,
მწერალი, პუბლიცისტი
და კრიტიკოსი:

არ დამითვლია და არ ვიცი, რამდენი პარასკევი აქვს მიშას კვირაში, მაგრამ ის კი დანამდვილებით ვიცი, სააკაშვილის ხელისუფლებას ორიოდე კვირა რომ აქვს დარჩენილი!..

„კვირის ქრონიკა“

ზურაბ აბაშიძე,
პოლიტიკის
მეცნიერებათა დოქტორი:

მეჩვენება, რომ ჩვენს საზოგადოებაში, ზოგადად, და ექსპერტთა შორისაც, კონკრეტულად, მეტწილად მოვლენათა „შავ-თეთრი“ ხედვაა. ერთი ნაწილი ამბობს, რომ ყველაფერი ბრწყინვალეა და მსოფლიოში მეორე ადგილზე ვართ, მეორე ნაწილი კი ამტკიცებს, რომ მიმდინარეობს ქართველი ხალხის გვემარბიერი გენოციდი. ამ ორ პოზიციას შორის კი უზარმაზარ უფსკრულია.

„კვირის პალიტრა“

ფრიდონ თოდუა,
პარლამენტის ვიცე-სპიკერი,
მეცნიერებათა აკადემიის
ვიცე-პრეზიდენტი:

იმის გამო, რომ შენობის გაყიდვა გინდა, რატომ ანადგურებ უნიკალურ ლაბორატორიას, რომლის არათუ გადატანა, დაძვრაც არ შეიძლება. მთავარი შენობების გაყიდვა კი არა, სამეცნიერო პოტენციალის შენარჩუნება უნდა იყოს და ეს მეცნიერებათა აკადემიამ უნდა ითავოს.

„კვირის პალიტრა“

მარიამ ცაცანაშვილი,
იურიდიულ მეცნიერებათა
დოქტორი:

თუ კანონი მიშაა, მაშინ ღირსება მაინც შეინარჩუნე და გაეცალე, თუ მოგონს, შეფასება ასეთია: თქვენ, ბატონებო, ოპოზიციამაც და პოზიციამაც მონათმლობელობა ჩამოაყალიბეთ საქართველოში. ახლა გინდა, ერთი მხარე მოდით სათავეში, გინდა — მეორე, ხალხისთვის რა მნიშვნელობა აქვს?!
„კვირის ქრონიკა“

„კვირის ქრონიკა“

სასკოლო ნივნები 20 პროცენტით გაიზარდა

ახალი სასწავლო წლისთვის საკანცელარო და სასკოლო საქონელი ისე გაძვირდა, ბევრმა, ალბათ, სრული კომპლექტის შექმნა ჯერაც ვერ მოახერხა. საკანცელარო და სასკოლო ნივნების მაღაზიების მენეჯერების განცხადებით, აღნიშნული საქონლის ფასმა 18-20%-ით მოიმატა, ახალი წიგნის ფასი 10 ლარიდან იწყება, ძველიც შარშანდელთან შედარებით გაძვირებულია.

ქართული გავრცელების უზრუნველყოფა სკოლაში «ქოროლი ნივნებით» მივიღა

მოვაჭრეებს კი საკუთარი არგუმენტები აქვთ: „წინა წლებთან შედარებით წელს ცოტა ძვირად ჩაგვაბარეს ნივნები. ჩვენც ერთ-ორ ლარს ვუმატებთ. აბა, რა ვქნათ, ჩვენც ხომ უნდა დაგვჯერეს რაღაც?! ამით ვირჩენთ თავს.“
სასკოლო სახელმძღვანელოების ბეჭდვა საქართველოში ერთობ მომგებიან ბიზნესად იქცა. არაფერ ფიქრობს იმაზე, რომ სახელმძღვანელოს გარეშე მოსწავლე სკოლაში ვერ წავა. იციან, მშობე-

ნები და საწყობებში განუბანული საქონელი უწყობს. მთავრობაში კი ხელოვნურად შექმნილი პრობლემების მოგვარებას არ ჩქარობენ. „ლეიბორისტული პარტია“ სასკოლო ინვენტარის ბაზრის მონოპოლიზაციაში თავდაცვის ყოფილ მინისტრს, დავით კეზარაშვილს ადანაშაულებს და აცხადებს, რომ ამის გამო, ბოლო ორი თვის განმავლობაში სასკოლო ინვენტარის ფასმა 300-400 პროცენტით მოიმატა.
პარტიის გენერალური მდი-

ნივნებიდან და ინვენტარიდან შემოსულ თანხას სააკაშვილს უყვარს.
„მოვითხოვთ, ამ საქმეში გენერალური პროკურატურა ჩაერიოს და საბაჟოებს მოსთხოვოს, დაუყოვნებლივ გამოატანონ მცირე მენარჩენებს საბაჟოებზე დაკავებული სასკოლო ინვენტარი. საბაჟოზე დაკავებული საქონლის ბაზარზე გასვლის შემდეგ, აღნიშნულ ნივთებზე ფასები საგრძნობლად დაიკლებს. პროკურატურამ პასუხი უნდა მოსთხოვოს ხელისუფლებას. საინტერესოა, რატომ უქმნიან სასაბაჟოზე პირობებს კომპანია „კალგოლოჯისტსა“ და „ბლოკ ჯორჯის“, — აცხადებს მატერიალური.

„კალგოლოჯისტა“ და „ბლოკ ჯორჯი“ ნაღისუფლების დასაბრუნებლად საბაჟოებს სსკოლო ინვენტარი დააბრუნონ

ლი „ტყავს გაიძრობს“ და როგორღაც მაინც უყიდის თავის შვილს ნივნებს. აზრად არავის მოსდის, რომ სოციალურად ისედაც მძიმე მდგომარეობაში მყოფ მოსახლეობას ყოველი 10 თეთრით გაძვირებული პროდუქცია კი დიდ პრობლემას უქმნის, რომ აღარაფერი ვთქვათ ნივნების 5-6 ლარით გაძვირებაზე. ამას ემატება ყოველწლიურად განათლების სამინისტროს მიერ ახალ-ახალი სახელმძღვანელოების დამტკიცება. რასაკვირველია, პროდუქციის დეფიციტსა და გაძვირებას ხელს საბაჟო ტერიტორიებზე დატვირთული ტრალიერების კოლო-

ვან იოსებ მატერიალურის განცხადებით, კომპანიებმა — „კალგოლოჯისტმა“ და „ბლოკ ჯორჯიმ“ ხელისუფლების დახმარებით, საბაჟოებს მცირე მენარჩენების მიერ შემოტანილი სასკოლო ინვენტარი დააკავე-ბინეს, რათა მთელი ბაზრის მონოპოლიზაცია თვითონ მოეხდინათ და მათ მიერ იმპორტირებული სასკოლო ინვენტარი და სახელმძღვანელოები სასურველ ფასში გაეყიდათ.

მისივე თქმით, აღნიშნული კომპანიების უკან თავდაცვის ყოფილი მინისტრი დავით კეზარაშვილი დგას, რომელიც გაჭირვებული ხალხისთვის ძვირად მიყიდული სასკოლო

თეო ტაბატაძე

ამოკლავ

არგუვენტი შს მინისტრისთვის

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოში ტურისტების მოზღვავება ჩვენი მთავრობის მეტს არავის შეუნიშნავს, ქვეყნის შინაგან საქმეთა მინისტრისთვისაც კი სწორედ ესაა ქვეყნის სტაბილურობის დამამტკიცებელი ჯერჯერობით ერთადერთი არგუმენტი. ყოველ შემთხვევაში სხვა არგუმენტები არ ჩამოუთვლია, როცა რუსეთის მხრიდან გამოთქმული ბრალდების — პანკისის ხეობაში ბოვიკების გადამზადების — უარყოფა მოინდომა. მერაბიშვილის განცხადებით, შარშანდელ მარცხებულს წელს მხოლოდ რვა თვის მონაცემებით გაუუსწარით. რაც შეეხება კრიმინალურ მდგომარეობას, ამ მხრივ საქართველოში „საუკეთესო მდგომარეობა არა მხოლოდ რეგიონული, არამედ აღმოსავლეთ ევროპის მასშტაბით“.

გრიგოლ ვაშაძე პრეზიდენტს იხაზს

„ყურადღებით უნდა ვუსმინოთ პრეზიდენტს,“ — დაგვტუქსა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა მას შემდეგ, რაც მთელ საქართველოს „მოგვემა“, რომ სააკაშვილი აზერბაიჯანის პრეზიდენტს კონფედერაციის შექმნაზე ესაუბრებოდა. როგორც ყოველთვის — პრეზიდენტმა რაღაც თქვა და მთელი მისი გარემოცვა იძულებულია, მის სიტყვებს რაიმე გამართლება მოუძებნოს. ვაშაძის მონდობა ამ საქმეში შემდეგნაირად ჟღერს: „მან არაერთხელ გაიმეორა, რომ საქართველოსა და აზერბაიჯანის ურთიერთობები გასცდა სტრატეგიულ ურთიერთობების ფარგლებს და, ფაქტობრივად, მიიღო კონფედერაციაში მყოფი ქვეყნების ურთიერთობების ხასიათი. ეს იმას არ ნიშნავს, რომ ჩვენ დავესხებით და ერთ სამართლებრივ ბაზას შევქმნით.“

ნათელაშვილს პარლამენტში შესვლა მოუწია

„ჩვენ რომ პარლამენტში შევსულიყავით, შესაძლოა, მიხელი სააკაშვილს ცხინვალის ავანტიურა ვერ გაუბედა. მას მართლაც პარლამენტი არ ეყოლებოდა... ეს დიდი შეცდომა იყო“, — აღიარა დანაშაული ლეიბორისტული პარტიის ლიდერმა შალვა ნათელაშვილმა. მაგრამ ეს დანაშაული მეორე ნუთშივე გადააბრალა ხელისუფლებასა და ოპოზიციას — ჯერ ერთი არ მიშვებდა პარლამენტში და მეორე — მეორე. მეორე იმათაც გადასწვდა, პარლამენტში არშესვლის ინიციატორები რომ იყვნენ და საკრებულოში რომ „შეცუცულდნენ“. ბოლოს კი დასძინა, რომ დღეს ქვეყანაში მხოლოდ ორი პოლიტიკური პარტიაა — „პარტიის სახელით რეგისტრირებული სახელისუფლო კრიმინალური ბანდა“ და 15 წლის განმავლობაში გაუტყეველი ლეიბორისტული პარტია.

„ცენტრ პოინტი“ პარტია

„ცენტრ პოინტი“ სამწლიანი მმართველობის უფლებით კომპანია „დექსუსის“ მფლობელობაში გადავიდა. სააკაშვილს „პირველის“ მიერ გავრცელებული ინფორმაციით „დექსუსის“ მფლობელი შს მინისტრი ვანო მერაბიშვილია. კომპანია 28 შეწინებარე ობიექტის, სასტუმროების ქსელს „რჩეულის“ და სხვა აქტივობების გადამართვის შემდეგ „ცენტრ პოინტის“ ვალდების დაფარვას შეუდგება. რჩეულიშვილის მტკიცებით, ფართებს 6 ათასი ოჯახი ელოდებოდა, კომპანიის ვალი კი 15 მილიონ დოლარს შეადგენს, თუმცა, როგორც ამბობენ, სინამდვილეში ეს თანხა დაახლოებით ათჯერ მეტია. სამწლიანად ყველა ვალის დაფარვის შემდეგ ის, რაც „ცენტრ პოინტისგან“ დარჩება, ნების რჩეულიშვილებს უნდა დაუბრუნდეთ.

აგვისტოში უს სამინისტროს უზუის უნობაში თანამშრომლებმა სატელეფონო საუბრებში 200 242 ლარი დახარჯეს

„საქართველო და მსოფლიო“ დაინტერესდა, თუ რამდენს ხარჯავენ სატელეფონო საუბრებში ქართველი ჩინოვნიკები. იმის გათვალისწინებით, რომ აგვისტოში მათი უმრავლესობა დასასვენებლადაა წასული, ამ დროისთვის მათი დავალიანებები საგანგაშო ციფრს არ აღწევს. თუმცა ნამდვილად საგანგაშო აღმოჩნდა იმ ადამიანების სატელეფონო საუბრებში დახარჯული თანხები, რომლებიც შვეტულეაში არ არიან და სამსახურებრივი ტელეფონებით სარგებლობენ.

მიუხედავად იმისა, რომ ყველა სახელმწიფო უწყება მობილურ ტელეფონებზე კორპორაციული, ანუ უფასო სერვისით სარგებლობს (რაც ბიუჯეტს ასევე მილიონობით ლარი უჯდება), როგორც გაირკვა, საქართველოს ბიუჯეტი მათ სატელეფონო საუბრებში ათობით მილიონს იხდის, რადგან მიმდინარე თვეს, ბევრი უწყების სატელეფონო დავალიანება 200 ათას ლარს აღწევს.

იმ ჩინოვნიკთა ტელეფონის ნომრებს შორის, რომლებზეც დაკვირვებას ვანარმოებდით (დავალიანებები მოცემულია 5 სექტემბრის მდგომარეობით), ყველაზე მეტი დავალიანება, სოფლის მეურნეობის მინისტრის, ბაკურ კვეზერელის მიერ, მინისტრის მოადგილეობისას, 2007 წელს, სამსახურებრივი სარგებლობის სატელეფონო ცნობარში მითითებულ სახლის ტელეფონის ნომერზე აღმოჩნდა. დავალიანების თანხა 3 553 ლარია. 620 ლარს

რის დავალიანება ფიქსირდება გენერალური პროკურორის საგამომიებო ნაწილის უფროსის, დავით ჩხატარაშვილის სახლის ტელეფონზე; 135 ლარი — პარლამენტარ დავით ბეჟუაშვილის, ხოლო 172 ლარი — პრეზიდენტის მრჩეველ ნოდარ გრიგალაშვილის ტელეფონზე, 127 ლარი — უმრავლესობის ლიდერ პეტრე ცისკარიშვილის ნომერზე.

ის ფაქტი, რომ სხვა ჩინოვნიკების სახლის ტელეფონებზე კოლოსალური თანხა არ ფიქსირდება, შესაძლოა, არამარტო დასვენების სეზონით, არამედ, იმიტაც იყოს გამოწვეული, რომ ყველა მათგანს აქვს საშუალება, სამსახურის ტელეფონით ისარგებლოს და მისი ანაზღაურებაც სახელმწიფოს „დაავალოს“. ამ მხრივ რეკორდს უს სამინისტრო ხსნის.

მოგეხსენებათ, უს სამინისტრო თბილისში ათზე მეტ სხვადასხვა შენობაშია განთავსებული. მარტო იმ შენობაში, სადაც მინისტრი მერაბიშვილი ზის, ამ დროისთვის თანამშრომელთა სატელეფონო საუბრების შედეგად მიმდინარე დავალიანება 200 242 ლარს აღწევს. 111 182 ლარს შეადგენს სატელეფონო საუბრებში დახარჯული თანხა თავდაცვის სამინისტროს ცენტრალურ აპარატში,

149 198 ლარს — ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტროში, 28 593 ლარი დაუხარჯავს იუსტიციის სამინისტროს, 9 551 — ლტოლვილთა და განსახლების, 4 279 ლარი კი — სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული საკითხთა დახმარების სამინისტროს.

დიღებას ნამდვილად არ ტოვებს, რადგან აგვისტოში ამ უწყებას 16 036 ლარი დაუხარჯავს. 3 443 ლარია სოფლის მეურნეობის სამინისტროს დავალიანება, 28 593 — თბილისის პროკურატურის, 16 698 ლარი აქვს დახარჯული უზენაეს სასამართლოს, 8 448 — განათლების, ხოლო

ჩაბანი მილიონი იხარჯება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან სახელმწიფო მოხალაების სატელეფონო საუბრებში?

როგორც აღმოჩნდა, ყველაზე ეკონომიურად სატელეფონო საუბრებში ფულს ენერგეტიკის სამინისტრო ხარჯავს. მისი დავალიანება 5 სექტემბრისთვის 1009 ლარს შეადგენს. მოგეხსენებათ, არჩევნებამდე ცენტრალური საარჩევნო კომისია, ფაქტობრივად, უფუნქციოა, თუმცა მისი სატელეფონო გადასახადი მიმდინარე თვეში ამ შთაბეჭ-

2 817 — გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს. 12 090 ლარის დავალიანება ერიცხება თბილისის მერიას, 4 014 კი — საკრებულოს. თუ გავითვალისწინებთ, რომ თანამშრომელთა 70% შვეტულეებით აგვისტოში სარგებლობს, აღნიშნული ციფრები წელიწადის სხვა დროს, ალბათ, გაიზრდება.

სხვა ყველა ხარჯს რომ თავი დავანებოთ, მაშინ, რომც „ნაციონალური მოძრაობის“ დაპირებული ანდოლარბანი პანსია ანსინოვანა, წლახია, ოცნახად ეძვან, საჯარო მოხალაების მსოლოდ ტელეფონა „განაში“ სახელმწიფო თვეში მილიონა მეტს იხდის. სატელეფონო საუბრებში გადაყრილი მილიონები, ალბათ, ბევრი თქვენგანის აღშფოთებას გამოიწვევს, თუმცა ამ ციფრებით ვერ გავაოცებთ საქართველოს პრეზიდენტს, რადგან ჯერ კიდევ 2000 წელს, მისი იუსტიციის მინისტრად მუშაობის პერიოდში, კონტროლის პალატის შემოწმების მასალების შედეგად გაირკვა, რომ საპარლამენტო სამსახურში არივი ტელეფონით სარგებლობის თანხა თვეში 12 000 ლარს შეადგენდა.

შევარდნადის ხელისუფლების დროინდელმა სახელმწიფო მინისტრმა გია არსენიშვილმა, რომელმაც სააკაშვილის ხელისუფლებასთან რეაბილიტაცია მოახერხა და პარლამენტში ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარის პოსტიც მიიღო, ცოტა ხნის წინათ პარლამენტის თავმჯდომარე გააკრიტიკა.

ჩატომ დაუპირისპირდა ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე პარლამენტის თავმჯდომარეს?

საინფორმაციო სააგენტოებმა გაავრცელეს ინფორმაცია, რომ არსენიშვილი ჩიოდა, ორი წელიწად-ნახევარია, პარლამენტის თავმჯდომარისგან ის უფლება ვერ მივიღე, რაც წინა მოწვევის პარლამენტში ელენე თევდორაძეს ჰქონდაო. ამის შესახებ არსენიშვილმა ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის სხდომაზე, ციხეებში პარლამენტართა დაუბრკოლებლად შესვლის საკითხებზე საუბრისას ლიად განაცხადა. არსენიშვილმა აღნიშნა, რომ ციხეში შესვლის უფლების დელეგირების მინიჭებასთან დაკავშირებით, მან პარლამენტის თავმჯდომარეს ამ მოწვევის პარლამენტის შეკრებისთანავე მიმართა, თუმცა მისთვის გაუგებარი მიზეზების გამო, ეს უფლება ვერ მიიღოვა.

ბიან არსენიშვილმა საკუთარი განხილვა უარყო

ზაციებზეც ბევრს საუბრობენ, პენიტენციურ სისტემაში შესვლა დღეს იმაზე ბევრად რთულია, ვიდრე ბაჩო ახალაიას ხელმძღვანელობის პერიოდში იყო. ძნელი სათქმელია, ეს ხელისუფლების ახალი კურსის ბრალია, თუ პენიტენციურ სისტემის ახალი ხელმძღ-

ვილებდა, ვიდრე მისი ადგილმონაცვლე გიორგი ლოსინიზის ძე არსენიშვილი, რომელიც შევარდნადის ხელისუფლებაში, 1995-2000 წლებში გახლდათ პრეზიდენტის რწმუნებული კახეთში, 2000 წლიდან ერთი წლის განმავლობაში, სანამ არსენიშვილს ელჩად გაუშვებდნენ, სახელმწიფო მინისტრის პოსტი უბოძეს, რევოლუციის შემდგომი პერიოდი, 2004-2006 წლები, მან საქართველოს გაერთიანებული ტელეკომის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარის პოსტზე გაატარა, შემდგომ კი საქართველოს რკინიგზის სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარეობდა. 2008 წელს იგი „ნაციონალური მოძრაობის“ თელავის მაჟორიტარი დეპუტატი გახდა პარლამენტში, ეტყობა, ამიტომაც პარლამენტის

თავმჯდომარეზე ცუდი არ ეთქმის. ამაზე, გარდა მისი შესუსტებული უფლებები-სა, ისიც მეტყველებს, რომ განცხადების გაკეთებიდან მერე დღესვე მან პოზიცია შეარბილა. მეტიც, როცა ამ საკითხთან დაკავშირებით კომენტარისთვის დავეუკავშირდით განაცხადა, რომ ეს ორი წლისწინანდელ ფაქტზე გაკეთებული განცხადება იყო, ხოლო კითხვაზე, თუკი არსენიშვილი ძველ ფაქტზე საუბრობდა, მაშინ რატომ არ აქვს მას დღემდე დელეგირებული ციხეში შესვლის უფლება, პასუხი ვეღარ მოიფიქრა და ტელეფონი გათიშა.

როგორც ჩანს, გია არსენიშვილმა ხმის ამოღება გადაწყვიტა, ვინაიდან ციხეებში პატიმრების მდგომარეობა მართლაც უკიდურესად მძიმეა და ამაზე არამარტო დამოუკიდებელი არასამთავრობო ორგანიზაციები და ადამიანის უფლებათა დამცველები, არამედ თვით ხელისუფლების რჩეული სახალხო დამცველი ტულუშიც კი ალბაპარაკდა, მაგრამ მას „ნაციონალურმა“, როგორც ჩანს, ამაგი შეახსენეს და საკუთარი განცხადებები, რომლითაც პარლამენტის თავმჯდომარეს დაუპირისპირდა, უკან ნაიღო. იმ დეპუტატისგან კი, რომელსაც პარლამენტში ადამიანის უფლებათა დაცვა ევალება და რეალურად კი საკუთარი პოზიციის დაცვაზე არ შეუძლია, პენიტენციურ სისტემაში პატიმართა უფლებების დაცვას ნამდვილად არ უნდა ელოდონ.

საქართველოს უსაქლო პრემიერობაზე ევროპარლამენტში საუბრობენ

ახლანდელი ბრიუსელიდან დაბრუნდა სამხედრო ექსპერტი ირაკლი სოსიანიანი, რომელიც იქ საქმიანი ვიზიტით იმყოფებოდა და შეხვედრები ჰქონდა ევროპარლამენტისა და ნატოს წარმომადგენლებთან. „საქართველო და მსოფლიომ“ ცნობილ ექსპერტს ამ ვიზიტის დეტალების გაცნობა სთხოვა.

— ბრიუსელში ევროპის ვიზიტორთა პროგრამის ფარგლებში ვიყავი. საშუალება მქონდა, ევროპარლამენტში შეხვედრები მალალი თანამდებობის პირებს — დეპუტატებს, ხელმძღვანელებსა და სხვადასხვა უწყების წარმომადგენლებს, ვიყავი ბრიუსელის ციხეში, ასევე, ნატოში. შეხვედრი რიგ ოფიციალურ პირებს და პირისპირ ვესაუბრე მთელ რიგ საკითხებზე, როგორც შიდაპოლიტიკურზე, ასევე კონფლიქტებზე, ადამიანის უფლებებზე, ქვეყანაში მიმდინარე პოლიტიკურ საკითხებზე და, რა თქმა უნდა, ნატო-საქართველოს, ნატო-რუსეთის ურთიერთობებზე და პერსპექტივებზე.

ჩემი შთაბეჭდილებები, **ევროპარლამენტში სწორ და უტყუარ ინფორმაციას ფლობდა საქართველოსთან დაკავშირებით.** ეს შეეხება დემოკრატიის ხარისხს, მედიის თავისუფლებას, პოლიციისა და შეიარაღებული ძალების პრობლემებს; აქტი ინფორმაცია პოლიტიკური პლურალიზმის, არჩევნების შესახებ, ახალი კონსტიტუციის კვლევებთან დაკავშირებით. ისეთი შთაბეჭდილება დამრჩა, რომ **მათ ბარაკ-ობამ და მოლოდინი ჰქონდათ, რომ საქართველოს ახალი ხელისუფლება რეალურად ქვეყანას დაემოკრებოდა. თუმცა კარგად ხედავენ, რომ ვითარება არაა ის, რაც მათ ვერაფერს უნდა ჰქონოდათ.** თუმცა ამაში არაა რაიმე უკმაყოფილება, არაა რაიმე უკმაყოფილება, არაა რაიმე უკმაყოფილება, არაა რაიმე უკმაყოფილება.

ხელისუფლებასაც გარკვეულ ბრალი მიუძღობდა. მათ ასევე აინტერესებდათ, საზოგადოება რამდენად არის ინფორმირებული ტალივანის დასაკენის შესახებ და რა შეფასებებს აკეთებს. კონფლიქტებთან დაკავშირებით ვესაუბრე იმ უწყებებსაც, რომლებიც უშუალოდ სადამკვირვებლო მისიებს წარმოადგენენ. ყურადღება გავამახვილეთ პრევენციულ ღონისძიებებზე, რომელიც საქართველოში, რათა მორიგი აგრესიის

ევროპარლამენტი გასული შეფასებებისგან თავს იღებოდა იქნებ, რომ ევროპა, ქართული საზოგადოება დასავლეთისგან იზოლირებული არ აღმოჩნდეს

რო, შეასრულოს. ეს არის ერთნაირი გეგმის ნაწილი, თუმცა მისი შესრულება სულაც არ ნიშნავს იმას, რომ ჩვენ ამის შემდეგ ნატოს წევრები გავხდებით და მას მივიღებთ. ეს ყველაფერი საქართველო ნატოს წევრობისთვის მოსამზადებლად და საჭირო, რათა დააკმაყოფილოს სტანდარტები. რაც შეეხება განხილვას, ეს დამოკიდებული იქნება 29 ქვეყნის პოლიტიკურ გადაწყვეტილებაზე. ეს პროცესი საკმაოდ რთუ-

ბულებზე პირნათლად შეფასებული, ვიმუშაოთ და ვიზრუნოთ ქვეყნის დემოკრატიზაციის საკითხზე. ბევრი რეფორმა გასატარებელი, მათ შორის სამართლებრივი სფეროში, ადამიანის უფლებათა დაცვის კუთხით, დამოუკიდებელი სასამართლოსთვის.

შეხვედრა მქონდა ნატო-რუსეთის ურთიერთობის კომისიის ერთ-ერთ ხელმძღვანელთან. საუბარი შეეხო „მისტრალის“ საკითხს, ასევე, ნინგენ და რუსებს არ მიჰყიდიან ლიცენზიას.

ევროპარლამენტი აგონიაშია, რომ რუსეთთან დიალოგის გაკეთება საქართველოს ტერიტორიული პრობლემის მოგვარება არ მოხერხდება. ამიტომ, საქართველოს უკმაყოფილება ფორმების გამოწვევას უკმაყოფილებს დასავლეთისგან

ალბათობა შევარჩიროთ და მშვიდად ცხოვრების საშუალება შევუქმნათ ადგილობრივ მოსახლეობას.

— რას ფიქრობენ ევროპარლამენტში საქართველო-ნატოს ურთიერთობაზე, რაიმე ახალი დეტალები ხომ არაა ცნობილი?

— შეიძლება ითქვას, რომ საქართველო-ნატოს ურთიერთობა აქტიურ ფაზაშია. საქართველოს ხელისუფლება ცდილობს, რომ ის გარკვეული ვალდებულებები, რაც ნატოში შესასვლელად საჭი-

რუსეთის ურთიერთობას ნატოს ქვეყნებთან და განსაკუთრებით სამხედრო სფეროში თანამშრომლობას. მათი პოზიცია არის ის, რომ ნატო ვერ აუკრძალავს რომელიმე ქვეყანას ითანამშრომლოს რუსეთთან სამხედრო სფეროში, თუმცა მათ კარგად ესმით, რომ რუსეთისთვის რომელიმე ერთი სამხედრო გემის მიყიდვა კი არ არის საშიში, არამედ ლიცენზიების მიყიდვა. ამიტომ მათ აქვთ იმის იმედი, რომ ამ ფაქტორს ნატოს ქვეყნები გაითვალის-

წავსებენ და რუსებს არ მიჰყიდიან ლიცენზიას.

— რა დამოკიდებულება აქვთ საკონსტიტუციო ცვლილებებთან დაკავშირებით საქართველოში და თუ საუბრობენ საკავშირის შესახებ პრემიერობაზე?

— როცა ვსაუბრობდი საქართველოში დემოკრატიული ღონისძიებების შესახებ, მათი ირონიული დამოკიდებულება სწორედ ამ საკონსტიტუციო ცვლილებებზე გამოიხატა. **ევროპარლამენტში საუბრობენ იმაზე, რომ სააკაშვილი შეიძლება ქვეყანას პრემიერ-მინისტრად მოაქვდნენ, რომელსაც უფრო მეტი უფლებები ექნება, ვიდრე პრემიერ-მინისტრს.** ისინი აღნიშნავენ, რომ ყველა რეფორმა, რომელიც რომელიმე სფეროში გატარდება, თვითონ ამ სფეროს გააუმჯობესებს. რეფორმა მხოლოდ იმას არ ნიშნავს, რომ რომელიმე ხელისუფლებამ სისტემა საკუთარ პოლიტიკურ ნიღბებს მოარგოს. და თუ ასე ხდება, რა თქმა უნდა, ისინი შემოფოტებას გამოხატავენ და ეს სერიოზულად შეარყევს საქართველოს ხელისუფლების იმიჯს. ამიტომ ისინი ჯერჯერობით ელოდებიან ჩვენი ხელისუფლების პოზიციებს და იმას, თუ რა იქნება 2013 წლის არჩევნებისთვის.

დასავლეთის ძალიან კარგად ესმის, თუ რა რთული ვითარებაში იმყოფება საქართველო, თუმცა ექსპერტებიც აღნიშნავენ, რომ ესაა გამოუყვანილი მდგომარეობა, რადგან რუსეთი არანაირ მოლაპარაკებაზე არ მოდის. ფიქრობენ, რომ რუსეთმა ტერიტორიების ოკუპირება მოახდინა და ამით საერთაშორისო სამართალი დაარღვია, თუმცა **აგონიაში, რომ რუსეთთან დიალოგის გაკეთება არ მოხერხდება. ამიტომ საქართველოს უკმაყოფილება უკმაყოფილება უკმაყოფილება უკმაყოფილება.**

— შეიძლება ითქვას, რომ საქართველო-ნატოს ურთიერთობა აქტიურ ფაზაშია. საქართველოს ხელისუფლება ცდილობს, რომ ის გარკვეული ვალდებულებები, რაც ნატოში შესასვლელად საჭი-

წავსებენ და რუსებს არ მიჰყიდიან ლიცენზიას.

— რა დამოკიდებულება აქვთ საკონსტიტუციო ცვლილებებთან დაკავშირებით საქართველოში და თუ საუბრობენ საკავშირის შესახებ პრემიერობაზე?

— როცა ვსაუბრობდი საქართველოში დემოკრატიული ღონისძიებების შესახებ, მათი ირონიული დამოკიდებულება სწორედ ამ საკონსტიტუციო ცვლილებებზე გამოიხატა. **ევროპარლამენტში საუბრობენ იმაზე, რომ სააკაშვილი შეიძლება ქვეყანას პრემიერ-მინისტრად მოაქვდნენ, რომელსაც უფრო მეტი უფლებები ექნება, ვიდრე პრემიერ-მინისტრს.** ისინი აღნიშნავენ, რომ ყველა რეფორმა, რომელიც რომელიმე სფეროში გატარდება, თვითონ ამ სფეროს გააუმჯობესებს. რეფორმა მხოლოდ იმას არ ნიშნავს, რომ რომელიმე ხელისუფლებამ სისტემა საკუთარ პოლიტიკურ ნიღბებს მოარგოს. და თუ ასე ხდება, რა თქმა უნდა, ისინი შემოფოტებას გამოხატავენ და ეს სერიოზულად შეარყევს საქართველოს ხელისუფლების იმიჯს. ამიტომ მათ აქვთ იმის იმედი, რომ ამ ფაქტორს ნატოს ქვეყნები გაითვალის-

ბარაკ ობამა 50 მილიარდს ითხოვს

აშშ-ის პრეზიდენტი ბარაკ ობამა ქვეყნის ინფრასტრუქტურის განვითარების გეგმის განსახორციელებლად კონგრესს 50 მილიარდ დოლარს სთხოვს. თეთრ სახლში დაასკვნეს, რომ სამუშაო ადგილების შესაქმნელად საავტომობილო გზებისა და რკინიგზის მშენებლობა, ასევე, საჰაერო ნავიგაციის სისტემების განვითარება უნდა დაიწყოს. პრეზიდენტი კი თვლის, რომ ამით ამერიკელებს „ამერიკული ოცნებისადმი“ დაკარგულ რწმენას დაუბრუნებს. რამდენიმე დღის წინაშე იგი საკუთარ ხალხს დაჰპირდა: „ყოველდღე ვიბრძობ იმისთვის, რომ ეკონომიკა განვითარდეს, რათა ადამიანები სამუშაო ადგილებს დაუბრუნდნენ და მომავალში თაობებმა კვლავ ირწმუნონ ამერიკული ოცნების ძალა.“

„ჩინის ლედი“ — რუსეთისთვის

გაზეთ „The Independent“-ს რუსეთის 2012 წლის საპრეზიდენტო არჩევნებისთვის საკუთარი კანდიდატი ჰყავს — სანკტ-პეტერბურგის გუბერნატორი ვალენტინა მატვიენკო. გამომცემლობა აღნიშნავს, რომ მატვიენკო თავის დროზე პუტინმა შეამჩნია და მალე თანამდებობაზეც მანვე დანიშნა. ამდენად, მას მშვენიერი შანსი აქვს საიმისოდ, რომ რუსეთის ახალი სახე გახდეს. ამასთან, მან ეს დაიმსახურა — 61 წლის მატვიენკოს ნყალობით, ბოლო 30 წლის განმავლობაში პირველად პეტერბურგის ქუჩებში ხალხი უფრო თავდაჯერებული და კმაყოფილი ჩანს. უნდა აღინიშნოს, რომ სტატიის სათაურში მატვიენკო „რუსი ტეტჩერის“ სახელითაა მოხსენიებული.

ჩინეთში დიდი შერიგება იწყება

ჩინეთის მეთაურმა რაზმან კადროვმა ჯერ კიდევ მუსლიმანთა წმინდა თვის — რამადანის დასრულებამდე სასულიერო პირებსა და უზუცესებს ყველა მოსისხლედ გადაკიდებული ოჯახის შერიგება დაავალა, შემდეგ კი სისხლის აღების საუკუნოვანი წესის აღმოსაფხვრელად სპეციალური შტაბი შექმნა. შერიგების შტაბს უხელმძღვანელებს ჩინეთის მუფტი ვალიტ კურევი, რომელიც ქვეყანაში საყოველთაო ნდობითა და პატივისცემით სარგებლობს. „იმ შემთხვევაში, თუკი მტრულად გადაკიდებული ოჯახები შერიგებაზე უარს იტყვიან, მზად ვარ, კონფლიქტურ მხარეებს ერთმანეთისთვის მიტევათ პირადად ვთხოვო, რათა თავიდან ავიცილოთ ახალი მსხვერპლი“, — განაცხადა კადროვმა.

ესაუბრა
ლილი მიროტაპა

თომას ფრიდმანის მიმოხილვით ხასიათის ეს წერილი, რომელიც New York Times-მა 8 სექტემბერს გამოაქვეყნა, საკმაოდ პრეტენზიულია კატეგორიული დებულებების სიუხვის თვალსაზრისით, უფრო მახვილსიტიყვობით იქცევა ყურადღებას, ვიდრე განსჯის სიღრმით, არგუმენტების სიმტკიცითა და ანალიტიკურობით. ამიტომ „საქართველო და მსოფლიომ“ სთხოვა კომენტარი ცნობილ მეცნიერსა და მოღვაწეს, პროფესორ დავით იაკობიძეს.

ამთავითვე ვთქვათ, რომ ფრიდმანის მცდელობა, ნარ-მოაჩინოს დღევანდელი აშშ ძალაგამოცლილ, უბერსპექტივო წარმონაქმნად, რომელმაც თავისი პიკის პერიოდი განვლო, ისეთივე ზედამართული და ტენდენციურია, როგორც ოცდაათიან წლებში საბჭოთა კავშირში ფართოდ გავრცელებული აგიტპროპი. ამერიკელებისთვის საბჭოთა კავშირის წარმოდგენდნენ როგორც „კოლოს თიხის ფენებზე“, ხოლო ჩვენი ქალაქების ქუჩებში დათვები დაბოტებდნენ. მოკლედ — ორივენი კარგები ვიყავით. თომას ფრიდმანის წერილი, რა თქმა უნდა, ასეთ სისულელებზე მალა დგას, მაგრამ აგიტპროპის ნაკლოვანება მაინც მსოფლიო მიჰყვება. მაშ, რას წერს ბატონი ფრიდმანი?

„2008 წლის დიდი რეცესიის დასაწყისშივე ცხადი იყო, რომ ამერიკაში ლიდერობის არსი (პოლიტიკურის თუ კორპორაციული) იცვლებოდა. თუ მეორე მსოფლიო ომის შემდგომ ეპოქაში ლიდერობა (ზოგადად) ხალხისთვის გადაება ნიშნავდა, დღეს და მომავლში ამერიკაში ლიდერობა (ზოგადად) ხალხისთვის ნიშნავს“.

თომას ფრიდმანი დარწმუნებულია, რომ ამერიკელი ლიდერები „იძულებული არიან საკუთარ ამომრჩეველებს წაართვან, საგარეო პოლიტიკასა და ომებზე ფული არ დაზოგონ“. ხოლო საგარეო და თავდაცვითი პოლიტიკა დაგვიანებულ ინდიკატორად მიიჩნია.

იგი იმონებს ჰოპკინსის ინსტიტუტის საგარეო პოლიტიკის საკითხების სპეციალისტ მაიკლ მანდელბუმს, რომელიც ამტკიცებს, რომ არცთუ შორეულ მომავალში სახელმწიფოს მიერ გადაებული ყველანაირი სოციალური დახმარების წილი, რაც დღეს მთლიანი ამერიკული წარმოების 4 პროცენტს შეადგენს, 18 პროცენტამდე გაიზარდება (დემოგრაფიული ბუმის გამო).

ე.ი. იზრდება ხარჯი. იზრდება და მას ემატება ყველა ის ხარჯი, რომლის გაღებაც მოუწევს აშშ-ს რეცესიის დასაწყისში დასაწყისში. „ფუნდამენტურად შეცვლის აშშ-ის საზოგადოებრივ ცხოვრებას და, შესაბამისად, ძველს ნაბარკაო პოლიტიკას“. და თუ „ხოლო 70 წლის განმავლობაში როგორც საგარეო, ასევე საშინაო პოლიტიკურ ფრონტებზე ყველაზე ხშირად ისმოდა სიტყვა „მეტი“, 21-ე საუკუნის მეორე ათწლეულის საგარეო პოლიტიკაში მას შეცვლის სიტყვა „ნაკლები“.

მაშასადამე, ძალა ეცლება აშშ-ს, ხოლო, „როცა მსოფლიოში ერთადერთი შესახელმწიფო, რომელიც დამომბულია საშინაო და საგარეო ვალდებულებით, სუსტდება, ამას იგრძნობს ყველა“ მინ და გარეთ, რადგან ამერიკა, რომელიც გლობალური კეთილდღეობის მომტანი და „მსოფლიოს სტაბილურობის მთავარი ფაქტორი და მსოფლიოს მართვის

მთავარი გარანტი იყო“, მართალია, სრულად არ დაკარგავს პირველობას, მაგრამ მისი გავლენა შემცირდება. ამ დაკნინებას „პენსიაში გასვლას“ უწოდებს ავტორი, რაც დიდი სახელმწიფოებისთვის ადრეც იყო დამახასიათებელი. მაგალითად ასახელებს დიდ ბრიტანეთს, რომელიც ამერიკამ შეცვალა. ამერიკას ვერავინ შეცვლის, ვერც ერთი ქვეყანა. მისი წახვლით კი „დაზარალი პოტენციურად მეტი იქნება, ვიდრე დიდი ბრიტანეთის შემთხვევაში იყო“.

შავი დღეები გველის. აირევა მსოფლიო და ცხოვრება სახიფათო გახდება. რატომ? მენდელბუმს და მისი მონაწილე ფრიდმანი ასეთ სურათს ხატავენ: „ევროპელები მდიდრები არიან, მაგრამ სუსტები. ჩინეთი, როგორც სახელმწიფო, მდიდარია, მაგრამ, თუ ამ სინდიდრეს ერთ სულ მოსახლეზე გავყოფთ, გალტეტილია, რაც იმას ნიშნავს, რომ მას შიდა და რეგიონულ განვითარებაზე მოუწევს კონცენტრაცია. ნავთობისგან გაბრუნებულმა რუსეთმა შეიძლება კუნთები აათამაშოს, მაგრამ რეალური ძალის ჩვენება არ შეუძლია“.

არ ყოფილა საშველი და გაზარდა! ასეთ დროს, როგორც ყოველთვის, მრავალდება მრჩეველთა რაოდენობა. ეს პუბლიკაციაც და მისი ავტორებიც ამათ რიგში ჩამდგარან, რადგან არ დაუშურებიათ „სახელმძღვანელო მითითებების“ გაცემა. მანდელბუმს სამი მოსაზრება მოჰყავს. პირველი. აშშ მდგრადი ეკონომიკური განვითარებისა და რეინდუსტრიალიზაციის გზას უნდა დაუბრუნდეს. მეორე. უნდა გაერკვეს პრიორიტეტები. „საგარეო პოლიტიკის თვალსაზრისით, — აცხადებს იგი, — მთელი ასი წლის განმავლობაში გვეკონდა ისიც, რაც ჩვენთვის სასიცოცხლოდ მნიშვნელოვანი იყო და ისიც, რაც უბრალოდ გვსურდა“. და მესამე. „უნდა განვამტკიცოთ ჩვენი ბიუჯეტი და შევასუსტოთ ჩვენი მტრების ბიუჯეტი, ამის გაკეთების საუკეთესო გზა კი სანავაზუ გადასახადის გაზრდა“.

დაბოლოს: „იყო დრო, როცა აშშ-ის საბარკო პოლიტიკაზე სერიოზულ ფიქრს აქონოდათ ამერიკის სერიოზული ფიქრი არ სჭირდებოდა. ეს დროც დასრულდა“. — ასეა, ბატონო დავით? — ყოველ შემთხვევაში, საკამათოა. ახლახან შეისწავლეს ამერიკის განათლების სისტემა. დადგინდა, რომ ამერიკელებმა ფრამენტულად იციან თავიანთი ისტორია. როცა ავტორი ამბობს, რომ ლიდერობა აღარ ნიშნავს გაღებას და ნიშნავს წართმევას, ცოტა მოიუსუსტებს ამერიკის ისტორიას.

— მაგრამ სწორედ ესაა ამ პუბლიკაციის ერთ-ერთი მთავარი თეზისი. — სამწუხაროდ, ასეა. მსოფლიოს ახალი წესრიგი, რომელსაც გლობალური გარემო მოითხოვს, განაპირობებს ამერიკის მიერ სხვა ქვეყ-

აშშ — გაკოტრებული სუპერსახელმწიფო?

«ღღას და მოღვაწე ათწლეულის განმავლობაში აპერიკაში ლიდერობა (ზოგადად) ხალხისთვის ნატიქავს ნიშნავს»

ნების ინტერესების გათვალისწინებას, მათთან თანაცხოვრების ეკონომიკური პირობების შემუშავებას, რასაც საბოლოოდ აშშ-სთვის უფრო მეტი მოაქვს, ვიდრე იმ ქვეყნებისთვის, ვისთანაც ის თანამშრომლობს.

მართალია, თავდაცვითი პოლიტიკა დაგვიანებული ინდიკატორია, მაგრამ იგი აუცილებელია, აშშ-ის ეკონომიკის თვალსაზრისით, მთავარი მასტაბილიზებელი ფაქტია. სწორედ იგი განსაზღვრავს ამერიკის პრიორიტეტულობას ეკონომიკის სფეროში და განაპირობებს მსოფლიოში ლიდერობის პრეტენზიას, აქცევს მას ფაქტად.

სოციალური დახმარების 4 პროცენტზე საუბრისას, უწინარესად, უნდა განვსაზღვროთ, საკმარისია თუ არა ეს რაოდენობა იმ 13 მილიონი ლარის ადამიანის შესახად, რომლებიც ამერიკაში ცხოვრობენ? ლაპარაკია 5 ტრილიონი დოლარის 4 პროცენტზე, ეს კი, სერიოზული ასიგნებაა.

ესე იგი, სოციალურად დაუცველი ჯგუფები არ ზარალდებიან. არ ზარალდება ის ხალხიც, რომელიც ობამას ჯანდაცვის რეფორმას ელოდება, რადგან ამ პროგრამით კიდევ უფრო იზრდება სახელმწიფოს წილი აშშ-ის თითოეული მოქალაქის დასახმარებლად. არ შეიძლება ლაპარაკი „წართმევაზე საკუთარი ამომრჩეველებისთვის“, როცა, ავტორის წინასწარმეტყველებით, სოციალური დახმარების რაოდენობა „მთელი ამერიკული წარმოების 18 პროცენტამდე გაიზარდება“.

— აბა, რა წართმევაზე ლაპარაკი? — თუ განხორციელდება ხისტი პოლიტიკა ბანკირებისა და საბანკო სფეროში დასაქმებულთა, უნდა განვსაზღვრებოდა მხოლოდ მათ ჩავთვლით ამომრჩეველებად (რაც ამერიკის ისტორიაში სამჯერ მაინც მოხდა თეოდორ რუზველტის, ვილსონის, ფრანკლინ დელანო რუზველტის დროს და შემდეგომ ბუშისა და ობამას პერი-

ოდებში გაგრძელდა), მაშინ დებულება „წართმევაზე“ სწორია, მაგრამ ამომრჩეველთა მასისთვის, ანუ ხალხისთვის წართმევაზე აქ ლაპარაკი არ შეიძლება.

— მაშასადამე, ეს პუბლიკაცია ბანკირების ინტერესებს იცავს? — რა თქმა უნდა. შემდეგი დებულება დიდი ბრიტანეთის როლს ეხება მსოფლიოს მართვის საკითხში და, მე მგონია, რომ აქაც მიდგომა ერთგვარად ზედამართულია.

დღეს ბრიტანეთს არასოდეს შეუძლია დიდი ბრიტანეთის როლს ეხება მსოფლიოს მართვის საკითხში და, მე მგონია, რომ აქაც მიდგომა ერთგვარად ზედამართულია. დღეს ბრიტანეთს არასოდეს შეუძლია დიდი ბრიტანეთის როლს ეხება მსოფლიოს მართვის საკითხში და, მე მგონია, რომ აქაც მიდგომა ერთგვარად ზედამართულია.

პირველი მსოფლიო ომის შემდეგ, რომელშიც აშშ-მა აქტიური მონაწილეობა მიიღო (დაეღუპა 100 ათასი, დაიჭრა 200 000-მდე ადამიანი), ევროპა მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ სჭირდებოდა გარეგანი სტაბილიზატორი, ევროპის ქვეყნების დაშლასთან დაკავშირებული. აქედან იწყება ამერიკელების მსოფლიო ლიდერობა. მიაქციეთ ყურადღება: ამერიკელებმა თვითონ კი არ დაიკისრეს ეს ფუნქცია, არამედ ევროპელების სურვილიდან გამომდინარე გახდნენ ლიდერები.

აშშ-ს სურდა, რომ პირველი მსოფლიო ომი დამთავრებულიყო გამარჯვებულის გარეშე. ამას რომ ვერ მიაღწია, გააგრძელა თავისი საქმიანობა ამ მიმართულებით და ევროპამაც გზა გაუხსნა, რისი ერთ-ერთი წინაპირობა იყო შიში მზარდი საბჭოთა კავშირის მიმართ.

ამერიკის დახმარება დასავლეთ ევროპის ქვეყნებისთვის, უპირველეს ყოვლისა, გერმანიის მიმართ, ომის შემდეგ განსაკუთრებით გაძლიერდა. გაძლიერდა მისი გავლენაც. აქედან გამომდინარე, აშშ-ისა და დიდი ბრიტანეთის შედარებისა და ჩანაცვლების საკითხი, რომელიც განსახილველ წერილშია ნამოყენებული, დასაბუთებულად და სწორად არ მიმანია. — ამერიკის როლი მსოფლიოში არ გაქრება, მაგრამ

სერიოზულად შესუსტდება?

— არც ეს უნდა იყოს მართალი. აკი სტატიაშიც მითითებულია, რომ ლიდერობას სხვა ვერც ერთი სახელმწიფო ვერ იკისრებს. ერთი მაგალითი მხოლოდ: ყველა ზარალდება იმით, რომ დოლარით სარგებლობს. დოლარი ამერიკული ფულია, მაგრამ ჩვენი თავის ტკივილია. ისრაელის ბანკის პრეზიდენტი სტენლი ფიშერი პირდაპირ აცხადებს: „მე არ მჭირდება მაგარი შეკელი (ისრაელის ვალუტა. — ა.ს.), მე მჭირდება მაგარი დოლარი“. სასურველი არ არის, მაგრამ მისი ასეთი პოლიტიკა ამართლებს. ერთი ჟურნალისტი წერდა: დოლარი საბაჟო შემოსწმებასავითაა: არავის მოსწონს, მაგრამ ყველა თანახმააო.

ესეც ლიდერობის საკითხის შემადგენელია.

— სანავაზუ გადასახადის გაზრდის საშუალებით აშშ-ის ბიუჯეტის განმტკიცებასა და „ამერიკის მტრების“ ბიუჯეტის შესუსტებაზე რას იტყვი?

— არ ვიცი, როგორ ესმის მანდელბუმს რეინდუსტრიალიზაციის საკითხი, რისკენაც მოგვიწოდებს. მაგრამ ამერიკა დღეს პოსტინდუსტრიული საზოგადოების სკენ მიდის, ნანოტექნოლოგიებზე დამყარებულ მრეწველობას ამკვიდრებს.

— რუსეთიც ამას აპირებს. — დიახ, მაგრამ ცოტა სხვაგვარად. სანაყის ეტაპზე... ბიუჯეტს დაუბრუნდეთ. თუ შენი ბიუჯეტი იზრდება, სხვისი ბიუჯეტი მცირდება. ეს პუბლიკაციისთვისაა. ზრდა-შემცირების ერთადერთი ფაქტორი არ არის ნავთობის პროდუქტებზე ფასების გაზრდა. ერთ-ერთი ფაქტორია. სამეცნიერო-ტექნიკური პოტენციალის ბევრი მიმართულება აქ ჩართულია. ამიტომ „მტრების“ მტრების შემცირებაზე“ ლაპარაკი ზედამართულია.

განცხადება, რომ „აშშ-ის საგარეო პოლიტიკაზე სერიოზული ფიქრს ეკონომიკურ პოლიტიკაზე სერიოზული ფიქრი არ სჭირდება“, ჩემი აზრით, მცდარია. პირიქით პოლიტიკა განახორციელო ისე, რომ ეკონომიკისკენ არ გაიხედო. გამორიცხებულია. ეს შეიძლება დემართოს ავტორიტარული იდეებით შეპყრობილ ხალხს. ნაპოლეონიც კი ამბობდა, რომ თუ საკუთარ არმიას არ გამოკვებავ, სხვისი არმიის გამოკვება მოგიწევს.

ერთ რამეში ვეთანხმები ავტორს: დღეს აშშ-ს, როგორც ყველა ქვეყანას, სჭირდება სწორად გააზრებული ეკონომიკურ-პოლიტიკური აქტები.

მორალი: ბედარუების დახმარების გამო ვირებისთვის დარჩენილ სარბიელზე ლაპარაკი არაპროფესიულია, უპიცოზაა და პრიმიტივიზმი. მსოფლიო ახალი გამომწვევების წინაშე დგას და მიხტომითი პოლიტიკა, რომლის მონაწილე ჩვენს ქვეყანაში ვართ, ასეთი პრიმიტივიზმის გამოვლენაა უთუოდ.

ბოლოს და ბოლოს, ხომ უნდა დადგეს პროფესიონალების დრო საქართველოში?

არაჟა სანაბლიძე

The New York Times Opinion column featuring an article by Thomas L. Friedman titled 'Superbroke, Superfrugal, Superpower?'. The article discusses the challenges of maintaining global leadership in a cash-strapped era. It includes a photo of Thomas L. Friedman and a quote from Michael Mandelbaum: 'The Frugal Superpower: America's Global Leadership in a Cash-Strapped Era' is actually the title of a very timely new book by my tutor and friend Michael Mandelbaum, the Johns...

არნო ხიდირბეგიშვილი:

გლობალიზაცია ზარ-ზეივით უემოღის საქართველოში

პრეზიდენტმა მიხეილ სააკაშვილმა უცხოეთიდან საქართველოში 10.000 ინგლისური ენის მასწავლებელი მოიწვია საჯარო სკოლებში ინგლისური ენის სასწავლებლად. მისი განცხადებით, „5-დან 16 წლამდე ასაკის ყველა ბავშვი ინტენსიურად შეისწავლის ინგლისურს, რათა 4 წელიწადში ამ პროგრამამ შედეგები გამოიღოს“. რა შედეგებზეა საუბარი და რა შეიძლება ამას მოჰყვეს? სააკაშვილის დაპირებისამებრ, ეს ნაბიჯი ქართველი საზოგადოების განვითარებაში გაკეთებული ნახტომი და მოდერნიზაცია იქნება? მოიწონებს თუ არა მას თავად ქართველი საზოგადოება?

დავინყებ ბოლოდან, ანუ ქართველი საზოგადოებიდან, რომელიც ძალზე დაქსაქსულია, ამიტომ ერთგვაროვან თვალსაზრისზე ლაპარაკიც ზედმეტია. ვიმეორებ: **მცირერიცხოვანი ქართველი საზოგადოება ძალზე დაქსაქსულია და რამდენიმე, სავსებით განსხვავებული ინტერესებისა და პრიორიტეტების მქონე კატეგორიებად იყოფა:**

ნაციონალური უმცირესობანი (მოსახლეობის ერთი მეოთხედი ნაწილი): დედაქალაქში (თბილისში) — ავტოკტონურ, ქართველ მოსახლეობასთან ასიმილირებული, კომპაქტური ჩასახლების რაიონებში (სამცხე-ჯავახეთი, ქვემო ქართლი) განცალკევებით მცხოვრები თავის მონოეთნიკურ სამყაროში, ჩხუბის არმოსურნე და საქართველოში ნებისმიერი ხელისუფლების მუდამ მხარდამჭერი, ვერადრის გადამწყვეტი, ხმის უფლების არმქონე და შორი-ახლო არსებული საზღვრის თავისი ისტორიული სამშობლოსკენ, სიმშეთისა და აზერბაიჯანისკენ მომზირალი. ამის გამო **ბულგარიტა კატაგორიანი** მყოფი;

სეკულარული (მთავრობა, პარლამენტი, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები, ძალგანის სტრუქტურები) — მმართველი კასტის — „ნაციონალიზმსა“ და პრეზიდენტ სააკაშვილის პოლიტიკის გამტარებლები. ამ კატეგორიის ადამიანებს სტაბილური შემოსავალი, მუდმივი ხელფასი და სხვადასხვა შეღავათი აქვთ (კომუნალური, სამედიცინო, სადაზღვევო). ამიტომაც ისინი **კმაყოფილთა კატაგორიას** განეკუთვნებიან.

იმავ **კმაყოფილთა კატაგორიანთა** ახალგაზრდობის, უდიდესი თუ არა, მნიშვნელოვანი ნაწილი — **თინეიჯერები და სტუდენტები**: სწორედ ისინი არიან მოქმედი ხელისუფლების მომავალი და ყველაზე ერთგული ელექტორატი, ამიტომ პრეზიდენტი სააკაშვილი მათთვის არ იმურებს ათასგვარ შოუსა და გასართობს, პატრიოტულ ბანაკებსა და დაპირებებს! მინისტრებად ნიშნავს სრულწლოვანების ასაკში ახალშეზენებულ ქალიშვილებსა და ჭაბუკებს და დანარჩენებსაც ამგვარსავე პერსპექტივებს ჰპირდება ინგლისური ენის ცოდნის, საზღვარგარეთ სტაჟირებისა და მისი საგარეო პოლიტიკური კურსის ერთგულების პირობით!

კმაყოფილთა კატაგორიას უნდა მივაკუთვნოთ ხელისუფლებასთან დაახლოებული და მათი მატერიალური ინტერესების მომსახურე **ბიზნესმენები**, ასევე **მოსამსახურეები**, ამ სიტყვის პირდაპირი მნიშვნელობით: პირადი მძღოლები, გუვერნანტი ქალები, მრეცხავები, დამლაგებლები, მოახლეები, მცველები, დარაჯები, ოფიციანტები და სურვისის სფეროში დასაქმებული მთელი პერსონალი.

და, რა თქმა უნდა, **კმაყოფილთა კატაგორიას** განეკუთვნებიან საკმაოდ მრავალრიცხოვანი და მალაზნაზღაურებადი ქართველი ახალი ტიპი — **ოფის-მენეჯერები** (ბანკების, კომერციული ფირმების და არასამთავრობო ორგანიზაციათა ოფისების, რომლებიც სოროსის ფონდის, თავისუფლების ინსტიტუტის, ევრაზიის ინსტიტუტის, აშშ-ის საერთაშორისო რესპუბლიკური ინსტიტუტისა და სხვათა უცხოური გრანტების ინექციებით სულდგმულობენ);

უკმაყოფილთა კატაგორიას შეადგენს **საშუალო, ძირითადად, უშუალო მართვას**, რომელიც პურის ფულს დროებით, მძიმე, დაბალკვალიფიციური და დაბალანაზღაურებადი შრომით გამოიმუშავებს, მიუხედავად უმაღლესი განათლებისა (ზოგჯერ რამდენიმე უმაღლესი განათლების მქონე!) და მაღალი კვალიფიკაციისა — ინჟინრები, მეცნიერები, პედაგოგები, ექიმები, კულტურის მოღვაწენი, რომლებიც სამსახურიდან იმიტომ გაათავისუფლებს, რომ მეთვითადასრულებს და დაბალი ფულს ანდა „მეცირებაში“ მოქმედებენ არ ემთხვევოდ სა-ქართველოს ამჟამინდელი ხელისუფლების იდეოლოგიას; მათ იცოდნენ ისტორიული სიმართლე და რუსეთთან, სადაც ნათესავები ჰყავთ და მათი ყოველთვიური მატერი-ალური დახმარებით სულდგმულობენ, მეგობრობა და მშვიდობა სურდათ.

უკმაყოფილთა კატაგორიას თამამად შეგვიძლია მივაკუთვნოთ **პენსიონერები, ვეტირანები, ინვალიდები, ხელმოკლენი, ლტოლვილები, პათიარები**: თავიანთი უაღრესად მძიმე მდგომარეობის გამო, სულაც არაფერში არგიათ პოლიტიკური ოინები და ინგლისური ენა, ყოველდღიურად გაცილებით მწვავე საყოფაცხოვრებო პრობლემები

აუუ, როგორც იხის, როგორც დას საქართველოსა და კავკასიისთვის რეი ნაგაული აქვს, 10-15 წლისუბავრები ჩავანდისთვის ეზადაბა, როგორც ინგლისური ენის მხოლოდ თინეიჯერები ნაოიზრდაბიან, «გაქოწოდსაბიდან» ქუჩაში გაოვლან და თავიანთ სიტყვას იტყვიან!

სწორედ იმიტომ ჩამოყავთ ინგლისური ენის 10.000 პედაგოგი, რომ მომავალ მოსამსახურეებს ელემენტარული ინგლისური ენა ასწავლონ!

აქვთ — რით იკვებონ, სად დაიძინონ, რით გადაიხადონ გაზის, წყლისა და ელექტროენერჯის საფასური, რით იმკურნალონ და შეიძინონ წამლები ანუ ელემენტარულად იარსებონ!

რაც შეეხება შედეგებს: **პრეზიდენტი სააკაშვილი აქსავსებით თანმიმდევრულია** — მას უნდა აშშ და არ უნდა რუსეთის ფედერაცია. მისი ნება რომ იყოს, საქართველოს ამერიკის კონტინენტზე გადაიტანდა! აშშ კი, რომელმაც იცის, რომ დღეს საქართველოსა და კავკასიისთვის ბრძოლა დაგაბული აქვს, 10-15 წლისუბავრები ჩავანდისთვის ეზადაბა, როცა ინგლისური ენის მცოდნე თინეიჯერები ნაოიზრდაბიან, „გაქოწოდსაბიდან“ ქუჩაში გაოვლან და თავიანთ სიტყვას იტყვიან.

ამ სტრატეგიის შესატყვისად მოქმედებს მიხეილ სააკაშვილი და თან ნარმატებულადაც, განსაკუთრებით ზოგიერთი რუსი ჩინოვიკის მხრიდან საქართველოში რუსულენოვანი ბიზნესმენების სრული უყურადღებობის პირობებში. არადა, ამ ჩინოვიკებს საშუალებაც აქვთ და სამსახურებრივადაც ევალებათ რუსული ენის მხარდაჭერა საქართველოში! „უპატრონო ფარას ეშმაკები ეპატრონებთან“ რუსული ენისგან გამოთავისუფლებულ სივრ-

ცეს აგრესიულად იკავებს ინგლისური ენა, ხოლო მის კვალდაკვალ — ჩვენთვის საცხებით უცხო მენტალიტეტი.

გლობალიზაცია, მისი მარტივი და იოლად ხელმისაწვდომი ღირებულებაა — **პაპატივი უბრუნებენ** **საქართველოში**, **თავის მშობლიურ (ინგლისურ) ენაზე აპატი-იპატი არბივს** **ჰამბურგის** **ნება**, **ჩინოვებულებას** **და იოლი ცხოვრების დაპირებას**, **რითაც ქართველ ახალგაზრდობას ათასობეზარ ილუზიას უშინის ჩვენს ვითომდა ევროპულ ევროპულ ოჯახში მალე აგებ საქართველოსა და მის მომავალზე, დაე, სხვებმა იფიქრონ!**

რა თქმა უნდა, არსებობს სხვა არსებებიც: **ამ 10.000 პედაგოგიდან რამდენია შიდათ ან სხვა სასიკვდილო სწავლებით დაავადებული? მსოფლიოში ხომ ათასგვარი ეპიდემია ბობოქრობს, ჩვენ კი ჩვენს შვილებთან უცხო ხალხი უნდა მივუშვათ, რომლებიც ამავე დროს ჩვენს ოჯახებში იცხოვრებენ?! სსრკ-ში ყველა პედაგოგი უმკაცრეს სამედიცინო შემოწმებას გადიოდა — ვინმე შეამოწმა ეს უცხოელები საქართველოში ჩამოსვლამდე?**

რა აზრი აქვს უცხოელი პედაგოგების მოწვევას, როცა ქვეყანაში ამდენი უმუშევარი

რია — უცხო ენების ინსტიტუტის, ყოფილი პუშკინის სახელობის ინსტიტუტის, სახელმწიფო უნივერსიტეტის კურსდამთავრებულები — ლინგვისტები, მაღალკვალიფიციური პედაგოგები და მაღალი კლასის სპეციალისტები, რომლებიც არასაკმარისი ე. წ. საათების გამო გაათავისუფლეს? როგორ ფიქრობთ, მათ სხვა ქვეყნებიდან მასწავლებლების მოწვევა გააზარებთ? რამდენად გამართლებულია უცხოელი მისიონერების (რომელთა პროფესიული დონე აშკარად არცთუ მაღალია) ჩამოყვანაზე, აქ ცხოვრებასა და ხელფასზე სახელმწიფო უზუჯტიდან დიდი თანხების ხარჯვას, როცა ქვეყანაში ამდენი უმუშევარი კადრია?!

როგორ შეძლებენ უცხოელები, რომლებმაც ქართულის იწი-ბინჩი არ იციან, ჩვენს ბავშვებს ინგლისური ასწავლონ? რა ენაზე აუხსნიან — უცხუბით?!

ვინ შეარჩია ეს მასწავლებლები? უცხოეთის სპეცსამსახურებმა ხომ არა, რომელთა შტაბიანი თუ უშტაბო თანამშრომელი ბევრი მათგანი თვითონაა? **სადაა გარანტია, რომ თავიანთი მისიის შესრულების შემდეგ ისინი საქართველოს დატოვებენ და აქსამუდამოდ არ დარჩებიან, როგორც მაგალითად, ჩინელები, რომელთა რაოდენობაც დღითიდღე იზრდება?!** ჩვენ კი იძულებული ვიქნებით, ისინი სამსახურითა და საცხოვრებელით დავაკმაყოფილოთ, თითქოს საკუთარი ლტოლვილები და უმუშევრები არ გვეყოფნოდეს?!

რომელი რელიგიური აღმსარებლობისანი არიან ჩვენის სტუმრები? როგორ დამოძღვრავენ ისინი ჩვენს ბავშვებს? რომელმა მისიამ გამოაგზავნა ეს მისიონერები საქართველოში, რამდენია მათ შორის იეღოვას მოწმე ან სხვა სექტის წარმომადგენელი? რა არის ეს, თუ არა ჩვენს უკანასკნელ ბასტიონზე — მართლმადიდებლობაზე იერიშის მიტანა; პასტიონზე, რომელმაც სპარსების, მონღოლებისა და არაბების შემოტევა გაუძლო?! იქნებ, სინამდვილეში მათ ამ ბასტიონის დანგრევა და მის ნანგრევებზე „პენსილვანიის საგუშაგო კოშკის“ აშენება ევალებათ?!

საქართველო

ბუსთი, ბაზრისიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

პოლიტიკოსები «გვაბოლებენ»

დღემდე მეგონა, რომ „წვეტიანი აზრები“ მხოლოდ მე მანუხებდა, მაგრამ საშინლად ვცდებოდი.

თქვენ რომ ქართველი პოლიტიკოსების საჯარო გამოსვლებს ყურადღებით უსმინოთ, მათთან შედარებით ჩემი „წვეტიანი აზრები“ პლატონისა და არისტოტელეს ფილოსოფიურ ნაშრომებზე მოგეჩვენებათ. განსაკუთრებული აგრესიულობით კი იმ ოპოზიციური პარტიების ლიდერები გამოირჩევიან, რომლებმაც, დიდი ხანია, ხალხის ნდობა დაკარგეს და მის დასაბრუნებლად ერთმანეთის ლანძღვასაც აღარ თაკილობენ.

მაგალითად, გოგი თოფაძემ თემურ შაშიაშვილი ერთ-ერთი გაზეთის საშუალებით „მსუბუქ“ დუელი გამოინვიდა, ანუ ნაკბინა და „დაზარალებულისგან“ საკადრისი პასუხიც მიიღო.

თემურ შაშიაშვილი, მოძრაობა „თეთრების“ ლიდერი:

„ბატონმა გოგი თოფაძემ ბრძანა: შაშიაშვილი ხალხს აბოლებსო!.. ჯერ ერთი, თოფაძემ ხალხის დაბოლება თავისკენ მოიკითხოს, თემურ შაშიაშვილს არავინ არასოდეს დაუბოლებია... სააკაშვილის იმპრინტს მოვითხოვ ხელმოწერებითა და რეფერენდუმით და ეს, მე მგონი, არ არის ხალხის დაბოლება!..“

საქმეს ისეთი პირი უჩანს, რომ თოფაძე და შაშიაშვილი კიდევ კარგა ხანს გააგრძელებენ ერთმანეთის „შებოლებას“ და ალაგ-ალაგ „ნადუელელებს“. ეტყობა „თეთრების“ ლიდერი ისე გააღიზიანა „მელედის“ გამონათქვამმა, რომ დანარჩენ ოპოზიციონერებსაც გადასწვდა.

პოლიტიკოსები დღეს საქართველოში საკუთარ თავს აქებენ, სხვებს ლანძღავენ და ერთმანეთთან არ ლაპარაკობენ... ვისაც კი თავი კიტრად მოაქვს,

არც ერთს ჩვენთან ურთიერთობა არ უნდა“.

იბადება კითხვა: რა უნდა ქნას ასეთ დროს შაშიაშვილმა, როცა ირგვლივ ყველა „ეკიტრავება“? სამი სავარაუდო პასუხი: 1) გადაიქცეს პამიდვრად; 2) დათესოს კიტრი; 3) გააკეთოს სალათა.

მოკლედ, ვიდრე ბატონი თემურის სწორი პასუხის ძიებაშია, ნინო ბურჯანაძის მორიგ შედეგებს გავაცნობთ.

ნინო ბურჯანაძე, „დემოკრატიული მოძრაობის“ ლიდერი:

„ხელისუფლება ქმნის სუპერსაპრემიერო რესპუბლიკას, რომელიც არადემოკრატიული არჩევნების პირობებში ქვეყანასა და მოსახლეობას მიხეილ სააკაშვილის ავტორიტარული რეჟიმის განუხლებელი ვადით განაგრძობს. სააკაშვილი ცდილობს, ქვეყანა საბჭოთა კავშირში ჩატოვოს“.

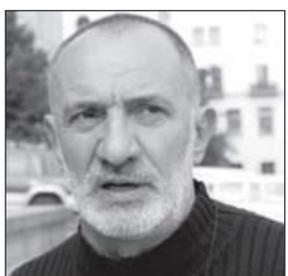
როცა ბურჯანაძეს ვუსმენ, მის მაგივრად მე ვწითლდები და მრცხვენია. ლამის დავიჯერო, რომ ნინო კი არა, სააკაშვილის ხელისუფლებაში წამყვანი პოლიტიკური ფიგურა მე ვიყავი, არჩევნებსაც მე ვაყვავებდი, მილიონებსაც მე ვიპარავდი, ხალხსაც მე ვატყუ-

ებდი და პოლიციური რეჟიმის შექმნასაც მე ვუწყობდი ხელს. მოკლედ, ყველაფერში დამნაშავე მე და მიშა ვართ, რომელსაც, ბურჯანაძის შეფასებით, პარლამენტარები მეფედ გახდომამდე ეხმარებიან.

„მივმართავ საქართველოს პარლამენტის ყველა დეპუტატს, თითოეული თქვენგანი, ვინც მხარს დაუჭერს ამ კონსტიტუციის მოდელს, იქნება პასუხისმგებელი სააკაშვილის მეფედ კურთხევაზე“.

მერწმუნეთ, მალე დადგება დრო და სააკაშვილთან ერთად პასუხს ბურჯანაძესაც მოსთხოვენ, რომელმაც ოპოზიციონერობანას თამაში დაწყებისთანავე წააგო. ეტყობა, ნინომ ეს ამბავი ჯერ არ იცის და ნურც თქვენ ეტყვი, ცოლოა ქალი.

გაგიკვირდებათ და სააკაშვილის გაპრეზიდენტებასა და დღევანდელ უბედურებაში კიდევ ერთი ყოფილი „ნაციონალი“, გოგა ხანდრავაც ლამის მე მადანაშაულებს, თითქოს „ვარდების რევოლუციის“ ერთ-ერთი ორგანიზატორი იგი კი არა, მე ვიყო. თურმე ხანდრავას მანამდე არ სცოდნია და ახლა აღმოაჩინა, რომ მიშას კვირაში ცხრა პარასკევი აქვს.

გიორგი კვირიკიძე, ყოფილი სახელმწიფო მინისტრი კონფლიქტების მოგვარების საკითხებში:

„საკაშვილის სახით, საქმე გვაქვს ჩამოყალიბებულ შიზოფრენიკთან, რომელსაც კვირაში ცხრა პარასკევი აქვს... სააკაშვილი რომ ბოროტმოქმედია, ამას რა ქალაღი და დოკუმენტი უნდა, არ გადამრიოთ“.

ნუ გადაირევი, გოგა ბატონო, დანყნარდით. თქვენისთანა გაქანების კაცს ნერვიულობა კარგს არაფერს მოუტანს. ისე, მაშინ რატომ არ გადაირიეთ, როცა სააკაშვილმა სახელმწიფო მინისტრის სავარძელი შემოგთავაზათ და სიამოვნებით დათანხმდით. ეს ისევე ის მიშაა, არ შეცვლილა, უბრალოდ თქვენი და თქვენისთანების დახმარებით ისე „გაიზარდა და გაიგოს“, რომ დღეს „მზე მისგან სანუნარია“. აი, კომბლემით ომს რაც შეეხება, ეგ იდეა აუცილებლად დააბატონებთ, არავინ მოგპაროთ.

„თუ პრეტენზია გავაჩნია, რომ ეროვნული ძალები ვართ და ქართული ინტერესებს ვიცავთ, მაშინ კომბლე ხელში და ნინო მართალია, ვინც ნინო რიგებში ვიდგებით კომბლემით, ცუდად დავამთავრებთ, მაგრამ ჩვენს შვილებსა და ჩვენს ქვეყანას გადავარჩენთ“.

რისი გადამრჩენებიც ხართ, ქართველმა ხალხმა უკეთ უწყის. ნანილობრი თქვენიც მესმის და იმ ზვიად ძიძგურისა, რომელიც კვლავ მუშტებზე იყურება და დამძულ, ძალაგამოცლილ ადამიანებს მასობრივი პროტესტისკენ მოუწოდებს, მაგრამ, დამიჯერეთ, მაგ საქმისგან არაფერი გამოვა. საკუთარ ტყვეს მოფრთხილება რომ უნდა, მოქალაქეებმა თქვენგან ისწავლეს და თავს აღარ მოგატყუებინებენ.

ზვიად ძიძგური, საქართველოს კონსერვატიული პარტიის ლიდერი:

„ჩვენი ხმალი, თოფი და ყველაზე ეფექტური ია-

რალი არის ის, რომ ხალხი მასობრივად გამოვიდეს ქუჩაში და თავისი პროტესტი დაუპირისპიროს ამ რეჟიმს... სანამ სააკაშვილი სულ მთლად არ გაშვდება და დედამობილა არ დაიწყებს ქუჩაში სიბრბილს, მანამდე ვერ უნდა მივხვდეთ, რა დღეში ვართ?“

თქვენ რატომ ვერ მიხვდით ამას მანამდე, ვიდრე „თავისუფლების ინსტიტუტს“ ხელისუფლებაში მოიყვანდით და სახელმწიფოს არსებობას საფრთხეს შეუქმნიდით?! ალბათ, გეგონათ, რომ ბოკერიასთან, ლომიასთან და ლევან რამიშვილთან „ძმაკაცობით“ შორს წახვიდოდით. ისე არ გამიგოთ, თითქოს ძველ ცოდვებს გახსენებდეთ, უბრალოდ, ვინმემ სიმართლე ხომ უნდა თქვას და სარკვემი ჩავახედოთ. თორემ ჩვენც ვვარაუდობთ, რომ შორს არ არის ის დრო, როცა პატივცემული პრეზიდენტი დედიმობილა ირბენს...

„ყველა მინისტრი, მერაბიშვილი დაწყებული და ვერიკა ქობალიათი დამთავრებული, იძახის, რომ დღეს ჩვენი მთავარი ამოცანა არის, რომ რაც შეიძლება მეტი ტურისტები ჩამოვიდეს საქართველოში“.

არ მესმის, რას ერჩიან „ვერიკა“ ქობალიას. სიმპათიური, ოდნავ მორცხვი გოგოა და ორ სიტყვას ერთმანეთზე ვერ აბამს. რას გიმოთ, აცადეთ, ჯერ გაერკვეს ბავშვი, რომელ სტრუქტურას ხელმძღვანელობს, რა უნდა, რატომ ჩამოიყვანეს (ისე, ეგ კი იცის, რატომაც ჩამოაბრძანეს), ვინ არის მიშა, უბრალოდ სახელმწიფოს პირველი პირი თუ პირადი პრეზიდენტი?

აი, როცა ჩვენი „ვერიკა“ ამ ყველაფერს „გააიასნებს“, მერე ნახეთ, რა გამოავლინოს და როგორ შეებროს! ხუმრობა საქმე ხომ არ არის, ბოლოს და ბოლოს, ქალი ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების მინისტრია! ეტყობა კიდევ, ისე „მდგრადად ვითარ-

დება“, მტერს თვალებს უბნებებს!

ძიძგურისგან განსხვავებით, გუბაზ სანიკიძე ისე იყო დაკავებული ერთ-ერთი „იუდალტოლოგიისთვის“ საქმის გარჩევით, რომელსაც თურმე ამხელა კაცისთვის უკადრებელი უკადრებია, რომ ქობალიასთვის ველარ მოიცალა.

ზვიად სანიკიძე, „ეროვნული ფორუმის“ ლიდერი:

„მე რომ ლტოლვილს დაველაპარაკები და მერე იმავე ლტოლვილს „რუსთავი 2“ აჩვენებს და ის იტყვის, გუბაზ სანიკიძეს ვინ ეკითხებაო და ჩვენ ხელისუფლების მადლობლები ვართო, ასეთ იუდას ყოველთვის მოძებნიან ესენი“.

როცა გუბაზმა „ქართველი იუდეებზე“ საუბარი გაასრულა, მერე სააკაშვილის შემკობას მიჰყო ხელი და ლამის შევიდევ ბრუნვაში მოიხსენია. „ეროვნული ფორუმის“ ლიდერი ისე შევიდა ლანძღვინების აზარტში, რომ მოულოდნელად სენსაციური აღმოჩენაც გააკეთა: თურმე ჩვენ გვყავს „ადამიანის მსგავსი პრეზიდენტი“!.. ტაში!.. ბრაგო!.. დარწმუნებული ვარ, ეს აღმოჩენა დარვისნაც კი გააოგნებდა.

„ლალატსა და ანტიქართველობაზე რომ ლაპარაკობს ეს ადამიანის მსგავსი, პრეზიდენტი რომ ჰქვია, რომ დაიქვეა თვითონ, უბრალოდ, ადამიანის მსგავსია. როგორ არ უნდა იყოს ადამიანი, ამის საუკეთესო მაგალითი სააკაშვილია. ეს არის ჩვენი ეროვნული სირცხვილი!“

ბიორკი ბორაკაპი

კორუფციასთან ბრძოლის არასამთავრობო ორგანიზაციის თაღლითობაში აღაპაულება

კორუფციასთან ბრძოლისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის ეგიდით 8 თვის წინათ ჯერ თბილისში და შემდეგ ზუგდიდში დაარსდა არასამთავრობო ორგანიზაცია, რომელსაც მისი წევრები თაღლითობაში აღაპაულებენ.

2010 წლის 18 იანვარს თბილისში, ვარკეთილის დასახლებაში, ზუგდიდელებმა: გოგა დემურიაშვილმა, ალფრე ბულიამ, ლიანა დემურიამ, ფოთელმა გია შამუგიამ და სოხუმელმა მალხაზ ბულიამ დააფუძნეს არასამთავრობო, არაკომერციული იურიდიული პირის სახელწოდებით „კორუფციასთან ბრძოლისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კავშირი“, რომლის მთავარი მიზანი იყო კორუფციასთან ბრძოლის ხელშეწყობა და მხარდაჭერა, ადამიანის

უფლებების უზენაესი პრინციპების დაცვა. ამ ორგანიზაციის სხვადასხვა საქმიანობათა შორის ერთ-ერთია ახალი სამუშაო ადგილების შექმნის პროცესის ხელშეწყობა და დასაქმების პროგრამების შემუშავება.

ორგანიზაციის დამფუძნებლებმა თავიანთი ფილიალი ზუგდიდშიც შექმნეს. თუ როგორ დაიწყეს მუშაობა და რა საქმიანობას ეწევიან, ნათლად ჩანს ამ ორგანიზაციის ერთ-ერთი წევრის (ვინაობის გამხელა არ ისურვა) მიერ შესამინისტროს სამეგარელო-

ზემო სვანეთის სამხარეო მთავარი სამმართველოს უფროს თენგიზ გუნავას სახელზე გაგზავნილ განცხადებაში: „ვარ შოთა მესხიას ზუგდიდის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართალმცოდნეობის ფაკულტეტის III კურსის სტუდენტი. გადავწყვიტე შეთავაზებით სამსახურის დაწყება, რათა სწავლის საფასური გადაემხადა. ჩემი კურსისთვის განვიგე, რომ ზუგდიდში არსებობდა სამსახური „კორუფციასთან ბრძოლისა და ადამიანის უფლებათა დაცვის კავშირის“ ზუგდიდის ორგანიზაცია“.

2010 წლის მარტში მივაკითხე აღნიშნულ ორგანიზაციას, სადაც გამესაუბრნენ და მითხრეს, რომ მიუგებდნენ სამსახურში, თითო ვადვიხდიდი 250 ლარს. მეც დავეთანხმე. ამასთან, ჩემივე ხარჯებით უნიფორმები, სპეციალური ტანსაცმელი შემიძინე. ხელფასს, სიტყვიერად, 450 ლარს დამპირდნენ. ბანკში თანხის შეტანისა და ქვითრის წარდგენის შემდეგ ჩემთან არავითარი შრომის ხელშეკრულება, არავითარი კონტრაქტი არ გაფორმებულა. იყო მხოლოდ დაპირებები და დროის გაყვანა. როცა

მოვიძიე კავშირის წესდება, ნათელი გახდა, რომ მწარედ მომტყუეს — არავითარი ხელფასი, არავითარი შრომის ხელშეკრულება.

კავშირის დამფუძნებლებმა მოქმედებით მივიღე როგორც ქონებრივი, ისე მორალური ზიანი. მოტყუებულნი დავრჩი მშობლებისა და უნივერსიტეტის წინაშე. ჩემთან ერთად ასევე მოტყუებულია კავშირის 45 წევრი. დამფუძნებლები სპეკულირებენ მსმინისტრის, ოქტის პროკურატურისა და თქვენი სახელებით. უტიფრად გვიცხადებენ, რომ ზემდგომთან

შეთანხმებულები ვართ და ისინი საქმის კურსში არიანო, რაც აშკარად სიცრუეა. მოვითხოვეთ თანხის უკან დაბრუნება, მაგრამ კატეგორიული უარი მივიღეთ.

გთხოვთ, დაიწყეთ წინასწარი გამოძიება მათი მიზნებისა და დანაშაულებრივი საქმიანობის გამოვლენის მიზნით“, — ნათქვამია განცხადებაში.

სინამდვილის დადგენის მიზნით, რამდენჯერმე მივაკითხეთ აღნიშნულ ორგანიზაციას ზუგდიდში, კოსტავას ქუჩაზე, მაგრამ ოფისის კარი ჩარაზული დაგვხვდა. სამართალდამცავთაგან კი მხოლოდ ის შევიტყუეთ, რომ აღძრულია სისხლის სამართლის საქმე და მიმდინარეობს გამოძიება.

ლადო ქირია, ზუგდიდი

გნაკად მოგატყუას — არავითარი ხელფასი, არავითარი შრომის ხელშეკრულება

ჰილარი კლინტონი:

ამერიკისთვის ახალი მომენტი დადგა

გასულ ოთხშაბათს საერთაშორისო ურთიერთობათა საბჭოზე ჰილარი კლინტონის გამოსვლას Washington Post-ის 10 სექტემბრის ნომერში ანალიზებს მიმომხილველი გლენ კესლერი.

თავის ხანგრძლივ გამოსვლაში, იწყებს კესლერი წერილს, სახელმწიფო მდივანმა ობამამ ადმინისტრაციის საგარეო-პოლიტიკური კურსი დაიცვა. ჩვეულებრივი, შესავალი წინადადებაა, ერთი, წემისი ჩხვლეტასავით მწარე დეტალი რომ არა — გამოსვლის ხანგრძლივობისთვის ხაზგასმა.

თავისთავად ხანგრძლივი გამოსვლა ჯერ კიდევ არაფერს ნიშნავს, მაგრამ, როცა განელილი სიტყვა თუ მოხსენება დამახასიათებელ თვისებად იქცევა, ორატორის ტრიბუნაზე დადგომისთანავე ირთვება მსმენელის თავდაცვითი, არმოსმენის ინსტინქტი, ან, უფრო ზუსტად, ამორჩევითი მოსმენის მექანიზმი.

ჰილარი კლინტონისთვის ხანგრძლივი მოხსენებები ჩვეულებრივი ამბავია, თითქოს აუცილებელი, მაგრამ მათი გადჭარბებული ბევრი დეტალის მოხმობით. შეგნებულად გაურბის მსჯელობის სისხარტს და მეტი დამაჯერებლობისთვის სათქმელის გაჭიანურებული ლოგიკის ერთფეროვნებით ცდილობს.

Washington Post-ის ავტორი, მართალია, ამას არ ამბობს, მაგრამ მისი, ვითომ სასხვათაშორისო, შენიშვნა ხანგრძლივი გამოსვლის თაობაზე სწორედ ამითაა გამოწვეული.

ფსიქოლოგების დაკვირვებით, ამგვარი გამოსვლები, უწინარეს ყოვლისა, დამახასიათებელია ანახალბედა პოლიტიკოსისთვის, ან იმ მოღვაწისთვის, ვინც მაინცდამაინც დარწმუნებული არ არის თავის სიმართლეში.

ჰილარი კლინტონი ამათგან რომელს მიეკუთვნება, თავად განსაჯეთ. მე კი სრულად ვიზიარებ ავტორის შეფარულ სარკაზმს, რადგან თავად ვიყავი მოწმე ქალბატონ ჰილარის, მაშინ ჯერ კიდევ აშშ პირველი ლედის, გამოსვლისა ამერიკის ერთ-ერთი პრესტიჟული პრემიის მიწიჭების ცერემონიაზე, რომელიც მას და საქართველოს პრეზიდენტ ედუარდ შევარდნაძეს ვაშინგტონში გადასცეს დემოკრატიის განვითარების საქმეში მნიშვნელოვანი წვლილის შეტანისათვის.

დამსწრე საზოგადოება, ფრიად მრავალრიცხოვანი, მისი გამოსვლის დროს გაყურსული იჯდა, მაგრამ ვერ გეტყვით, რომ ყურადღებით უსმენდა მრავალსიტყვაობას ქალბატონისას.

მოკლედ, საკმაოდ გესლიანი ჩხვლეტა გამოუვიდა Washington Posts.

მარტო ეს რომ იყოს! კლინტონი, გვიყვება ავტორი, ობამას ადმინისტრაციის საგარეო-პოლიტიკური პოზიციას იცავდა.

ვერ არის კარგი ამბავი, როცა პოზიციას დასაცავი ხდება.

სად არის ის, ვის პოზიციასაც იცავს ეს ქალბატონი? „პრეზიდენტი ობამა მთლიანად აშშ-ის დაკოჭლებული საშინაო პოლიტიკითა და ნომერის შუალედური არჩევებითაა დაკავებული“.

დაკოჭლებულა ამერიკა! (კიდევ ერთი გესლიანი ჩხვლეტა გავლენიანი გაზეთის).

და ამ „ჩოლახ“ ამერიკას ქალბატონი კლინტონი ქვეყნის საგარეო-პოლიტიკური ლიდერის როლში ყავარჯნად შედგომა. მერე როგორ შედგომა! „ოთხშაბათის სიტყვაში იგი ადმინისტრაციის გეგმებზე შეერთებული შტატების მსოფლიო როლის განსამტკიცებლად თავდაჯერებული საუბრობდა“.

კი იყო კოჭლი თემურ ლენგი, უზარმაზარი იმპერიის მფლობელი, მაგრამ სად ის დრო და სად აშშ-ის მისწრაფება მსოფლიო ლიდერობისკენ, რაშიც, კლინტონის აზრით, მის ქვეყანას „კონკურენტები არ ჰყავს“.

თემურ ლენგის იმ დამპყრობლურ მისწრაფებას, ახლა „იდეის რეალიზება“ ჰქვია, რომელსაც სახელმწიფო დივანმა „ახალი მსოფლიო არქიტექტურა“ უწოდა.

მაგრამ არაფერი უთქვამს იმის თაობაზე, რომ ამ იდეას სხვა პოლიტიკოსების ხანაში „ახალი მსოფლიო წესრიგი“ ერქვა.

კლინტონი მხიარულად გამოხატავს კანონიერ იმ კუსი ავანტაჟის დემოკრატიას, რომელიც აშშ-ის ტერიტორიაზე მოქმედებს: „რა თქმა უნდა, როგორც ჩვენ ამ ზაფხულს შეგვახსენას, ჯაჟუჟური რომანების ავტორებს ჯერ კიდევ აქვთ მასალა მუშაობისთვის. ასე რომ, სიტუაცია ნამდვირად არ არის“.

იცვლება სახელწოდება, იდეა რჩება უცვლელი — მსოფლიო ბატონობისკენ მისწრაფება. რა თქმა უნდა, შესაფერისი ნიუანსური ცვლილებებითა და შესაბამისად ვუაღიერებური.

„ერთი წლის წინათ, — შენიშნავს გლენ კესლერი Washington Post-ში, — ანალოგიური შეხვედრაზე კლინტონი საუბრობდა „წინასწორული მსოფლიო მულტიპარტინორულ მსოფლიოსკენ“ და ხაზს უსვამდა ადმინისტრაციის მზადყოფნას მონინალმდეგებთან ნაყოფიერი ურთიერთობის ჩამოსაყალიბებლად“.

ახალი ამ დებულებაში არაფერია. ჩვენს მკითხველს კარგად მოეხსენება, როგორ მეორედობდა მსგავსი დებულებები თუნდაც ერთი თაობის ცხოვრების მანძილზე. ჯერ როდის განაცხადა ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის თავმჯდომარემ მათ ძედუნმა — „დე, ყვარადე ყველა ვარდი“.

მართალია, ეს უზარმაზარი ჩინეთის შიდაპარტიულ ცხოვრებაზე იყო ნათქვამი, მაგრამ აქ პრინციპია მთავარი — მონინალმდეგებთან თანამშრომლობის პრინციპი თანაბარი უფლებების საფუძველზე. რამოჟყვა ვარდების ამ ყვავილობას, არც ესაა დავინყებული — ვარდების ფურცლები ცვენა, „კულტურული რევოლუცია“ და ერთპარტიუ-

„უშუალოდ ჩვენი ინტერესების დასაცავად“ გადადგმული ნაბიჯები.

თუ ვინმეს კვლავ დარჩა ეჭვის ნატამალი, ბოლომდე მოუსმინეთ ქალბატონ კლინტონს: „შეერთებული შტატებისთვის მსოფლიოს ლიდერობა ერთდროულად არის როგორც პასუხისმგებლობა, ასევე უპრეცედენტო შესაძლებლობა“.

ვინ დააკისრა აშშ-ს პასუხისმგებლობა ლიდერობისთვის, გაუგებარია, მაგრამ კარტებია გახსნილი — მსოფლიო ლიდერობისკენ მისწრაფება არის მიზანი, რისი უპრეცედენტო შესაძლებლობა მაინცდამაინც დღევანდელ მსოფლიოშია შექმნილი.

ჩვენს მკითხველებს, რა თქმა უნდა, არ დავინყებიათ, როგორი წყევლა-კრულვა და ქოქოლა დაატეხა რუსეთს ჩვენი ხელისუფლების პროპაგანდისტულმა მანქანამ აშშ-დან რუსი ჯაშუშების გამოყრასთან დაკავშირებით. ამერიკელებს კი ეს სკანდალი სასაცილოდაც არ ჰყოფენ. აი, რას წერს ამის თაობაზე იგივე ავტორი ქალბატონ კლინტონის გამოსვლის შესაბამისი ფრაგმენტის დამონებებით: „კლინტონის თქმით, აშშ-რუსეთის ურთიერთობის გაცივებამ ჯორჯ ბუშის მმართველობის ბოლო პერიოდში, „შესაძლოა, შთააგონა კიდევ ჯაშუშური რომანების მწერლები და კაბინეტის სტრატეგები“...

კლინტონი მხიარულად გამოხატავს კანონიერ იმ რუსი ავანტაჟის დემოკრატიას, რომელიც აშშ-ის ტერიტორიაზე მოქმედებს: „რა თქმა უნდა, როგორც ჩვენ ამ ზაფხულს შეგვახსენას, ჯაშუშური რომანების ავტორებს ჯერ კიდევ აქვთ მასალა მუშაობისთვის. ასე რომ, სიტუაცია ნამდვირად არ არის“.

არავინ დაუხვრეტიათ, კატორლა არავისთვის არ მიუსჯიათ, ხეირიანად არც დაუპატიმრებიათ, ციმციმ გადასცეს რუსეთს — მშვიდობაში მოიხმარეთ.

კვლავ თავი იჩინა საქართველოს პროვინციული დიპლომატიის თავგამოდებამ ქვეყნდომლურმა აქტივისტობამ.

The Washington Post

შავი ზღვა სასიფათო რეგიონად არ უნდა გადაიქცეს

როცა „ნიუ იორკ ტაიმსს“ უსაფრთხოების პრობლემა სათაურში გამოაქვს, ეს ნიშნავს, რომ შავი ზღვის რეგიონში შეინიშნება ტენდენცია, რომელიც მსოფლიო საზოგადოებრივი აზრისგან და წამყვანი სახელმწიფოებისგან განსაკუთრებულ ყურადღებას მოითხოვს.

ეს შემოფოთება მით უფრო ნიშანდობლივია, რომ ავტორები: დენის ქორბო, უილიამ ქორბონი და კენეტ იალოვიცი მაღალი რანგის სპეციალისტები და აღიარებული მიმომხილველები არიან.

მათ კარგად ესმით, რომ შავი ზღვა ცივილიზაციის, ვაჭრობისა და კულტურის აკვანია, მაგრამ იმასაც კარგად ხედავენ, რომ დღეს ეს არეალი გადაუჭრელი კონფლიქტების, მყიფე საზღვრებისა და შუღლის რეგიონად იქცა. ნარკოტრაფიკი, საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის გამწვავება, ჩრდილოეთ კავკასიაში მუდმივად არსებული დაძაბულობა, მთიანი ყარაბაღის მინავლებული „ცხელი წერტილი“ და ა.შ. ამ რეგიონს ფეთქებადსაშიშს ხდის.

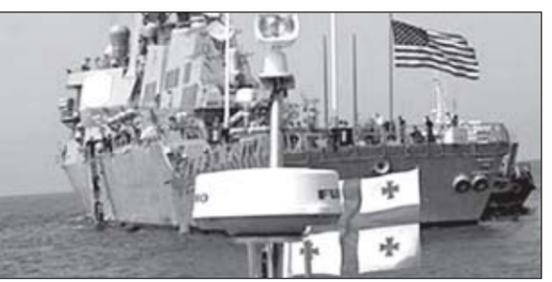
ყველა საერთაშორისო სტრუქტურა, რომელიც აქ არსებობს და ვითარების მოსაწესრიგებლად მოწოდებული, საქმეს თავს ვერ ართმევს, როგორც ავტორები წერენ, მოიკოჭლებს. ნატო, რომლის წევრი სამი ქვეყანა — ბულგარეთი, რუმინეთი და თურქეთი შავი ზღვის სანაპიროზე მდებარეობს, „რეგიონს მწირ ყურადღებას უთმობს“. რუსეთს 2014 წლის სოჭის ზამთრის ოლიმპიადის უსაფრთხოდ ჩატარების თავის ტკივილი გასჩენია, რადგან ეს ქალაქი ბობოქარ ჩრდილოეთ კავკასიას ემიჯნება.

უკრაინა ცდილობს, დაამშვიდოს ყირიმში, სადაც, ძირითადად, ცხოვრობენ რუსები, რომლებიც მოსკოვთან ფეთქებადსაშიშს ხდის.

თურქეთი ქვეყნის კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანის გამო მდღევარებითაა მოცული. ანუ უნდა ბოსფორის ყურის, ამ უნიშვნელოვანესი საწყობის მოუგვარებელი პრობლემები.

ამასთან, რუსეთი აძლიერებს თავის სამხედრო ბაზებს აფხაზეთში, სამხრეთ ოსეთში, სომხეთში; აპირებს უფრო მეტი სამხედრო გემი შემოიყვანოს შავ ზღვაში. ეს მეზობელ ქვეყნებს, უწინარესად, საქართველოს, ფრიად ამოფოთებს.

ავტორები მიიჩნევენ, რომ თქმულიდან გამომდინარე, „რუსეთი ერთდროულად პრობლემაცა და პრობლემის გადაწყვეტაცა იგი აუმჯობესებს ურთიერთობას თურქეთთან და უკრაინასთან და, მიუხედავად იმისა, რომ „დღემდე ამბობს უარს საქართველოს მთავრობასთან საქმის დაჭერაზე... საქართველოსთან ომის მე-

რუსეთს 2014 წლის სოჭის ზამთრის ოლიმპიადის უსაფრთხოდ ჩატარების თავის ტკივილი გასჩენია, რადგან ეს ქალაქი ბობოქარ ჩრდილოეთ კავკასიას ემიჯნება.

რეწლისთავზე თავი შეიკავა შარშანდელი პატრიოტული გზნებისგან“.

ავტორების ლოგიკური განსჯა ასეთი დასკვნით მთავრდება: რუსეთმა, თურქეთმა და უკრაინამ, ყველაზე დიდმა ქვეყნებმა შავ ზღვაზე, უნდა ითავონ თანამშრომლობა, რათა შეამ-

ცირონ „არსებული საფრთხეები“: „სოჭის მოახლოებული თამაშების გამო რუსეთი შეიძლება ძალიან საინტერესო პარტნიორი გახდეს“.

The New York Times

საქართველო ავღანეთში პირველ ჯარისკაცს კარგავს

საერთაშორისო მასმედიას ყურადღებიდან არ გამოორჩენია პირველი მსხვერპლი, რომელიც ქართულმა საჯარისო შენაერთმა ავღანეთში განიცადა. საქართველომ ავღანეთში პირველი ჯარისკაცი დაკარგა, — Eurasiant.org-ის 9 სექტემბრის გამოშვებაში წერს ჯომარაძე კუცია, — ასეულის მეთაური ლეიტენანტი მუხრან შუკუანი გზაზე ნაღმის აფეთქების შედეგად დაიღუპა, მეორე ჯარისკაცი მძიმედ დაიჭრა და ორივე ფეხი დაკარგა.

სახიზმ ბაცილვა

მუხრან შუკუანი

მძიმე დანაკარგია. მაგრამ, თუ ჩვენთვის ტრაგედიაა, უცხოური პრესისთვის რიგითი ფაქტია: ომი ომია და სიკვდილ-სიცოცხლე იქ ხელჩაკიდებული დადინა. ალბათ, ამიტომ და იმიტომაც, რომ მიმომხილველებს ამგვარი ტრაგიკული შემთხვევების კომენტირება უფრო აინტერესებთ, ვიდრე თანაგრძობის გამოხატვა, ეს ჯომარაძე აქცენტგადასაცემებულია წესითა და რიგით მოქმედებს.

ლისუფალთა განცხადებების ზურგის ქართულ ავღანეთის თავისი ოპუსის იალქნებს: „საქართველოს ოფიციალურმა პირებმა უმაღლესე გაუსვეს ხაზი იმას, რომ ეს დანაკარგი მათ მისიას ავღანეთში კითხვის ნიშნის ქვეშ არ აყენებს“. ამ ზოგად განცხადებას პერსონიფიცირება სჭირდება, და აქვეა ქუთელია — საქართველოს ელჩმა აშშ-ში ჟურნალისტს უნებურად დაუდასტურა, რომ ყველა დიქტატურა თავისი ქვეყნის ახალგაზრდებში, უპირველეს ყოვლისა, საზარბაზნე ხორცის მასას ხედავს.

ახლა შემოგთავაზებთ ქუთელიას განცხადებას და დააკვირდით, როგორ ბუნებრივად შეერწყმის ერთმანეთს თავდაჯერებული კატეგორიულობა და ურცხვი ტყუილი:

„ამას (ტრაგედიას, რომელიც გულისტკივილით ვლავარავთ. — ა.ს.) არ შეუძლია და არ შეეცლის ჩვენს გადაწყვეტილებას ავღანეთში ჩვენი მისიის აღსრულების შესახებ (1). საქართველოს მთავრობამ და ხალხმა (sic!) გადაწყვიტეს, ავღანეთის პელმანდის პროვინციაში დამატებით 750 სამხედრო გაგზავნონ აშშ-ის მეთაურობის დაქვემ-

დებარებაში და ჩვენ ბოლომდე ვაცნობიერებთ (!), თუ რა რისკებს შეხვდება იქ ქართული ჯარი. ქართველი ჯარისკაცები განაგრძობენ თავის ბრძოლას... ამ სახიფათო რეგიონში ყოველგვარი ეროვნული პროტესტის გარეშე“.

თუ ეს სიტყვები მართლაც ქუთელიას ეკუთვნის და ჯომარაძე „შემოქმედების“ ნაყოფი არ არის (რაც, ალბათ, უნდა გამოვრიცხოთ), ვერ ყოფილა კარგად ჩვენი ხელისუფლების საქმე.

რატომ ხელისუფლების და არა მისი ერთ-ერთი ჩინოვნიკის? იმიტომ, რომ არც ერთი ქვეყნის არც ერთი ელჩი თავს უფლებას არ მისცემს, საკუთარი მოსაზრება, პირადი კომენტარი „გააუღეროს“ ისეთ საკითხში, რომელიც სახელმწიფო პოლიტიკიდან გამომდინარეობს, და გადაუხვიოს ოფიციალური მთავრობის განცხადებებს. მაშ, განვიხილოთ აშშ-ში საქართველოს ელჩის განცხადება.

ქუთელიას მტკიცებით, „სა-

ქართველომ მთავრობამ და ხალხმა გადაწყვიტეს“ ავღანეთში ჩვენი ჯარისკაცების გაგზავნა. მამალი ტყუილი! ვინ ბი განაგრძობენ თავის ბრძოლას... ამ სახიფათო რეგიონში ყოველგვარი ეროვნული პროტესტის გარეშე“.

ბოლო პერიოდის კომუნისტებს მოსდევდათ თავიანთი უგუნური გადაწყვეტილებების ხალხის მოთხოვნად გასაღება. მაგალითად, ხრუშჩოვის დროს ფასების გაზრდა ფართო მოხურების საკონსულტაციო ცენტრალური კომიტეტისა და მინისტრთა საბჭოს დადგენილებაში ახსნილი იყო, როგორც ხალხის მოთხოვნის შესასრულებლად განხორციელებული მონყალბა.

ამ „მონყალბას“ არეულობები მოჰყვა, რომლებიც სისხლი ჩაახშეს.

არავინ მოტყუებულა მამინ,

ასეთი „არგუმენტი“ არავის დაუჯერებია. დღეს ცდილობენ, ულტრაბოლშევიკური მეთოდის რეანიმაციას. სასაცხლოა, რომ ცდილობენ ხალხის დასტური ხელისუფლებამ? ეგებ, ჩატარდა რეფერენდუმი, ან ჩამოიარეს კარდაკარ ნაცმოძრაობის აქტივისტებმა და მიღებული პასუხების ნაცვლად დამკვეთებს მათთვის სასურველი თანხმობა მიანოდეს?

თურმე იბრძვიან, თანაც ეს ბრძოლა მათი ბრძოლა ყოფილა. ვითომ? საეჭვოა. ერთიც: ვინ დაიჯერებს, რომ პროტესტის ის ძლიერი მუხტი, რომელიც ჩვენს საზოგადოებაში არსებობდა ავღანეთში სამხედრო კამპანიის წინააღმდეგ საბჭოთა კავშირის პერიოდში, დღეს ასეთივე კამპანიის მხარდაჭერად ტრანსფორმირდა იმიტომ, რომ აშშ არის მისი „სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი“?

ეს ერთი. მეორე, დიდი ტყუილია ის, რომ ეროვნული პროტესტი არ არსებობს. ხელისუფლების გუნება-განწყობის შესაფერისი დასკვნების მიღებაში განაფული საზოგადოებრივი აზრის შემსწავლელი ორგანიზაციების შეფასებითაც კი, ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნას მხარდაუჭერა გამოკითხულთა 44,9 პროცენტმა, 43,4 პროცენტი წინააღმდეგი იყო. ნიშნავს თუ არა ეს მონაცემები, რომ პროტესტი, სურს

თუ არა ხელისუფლებას, მაინც არსებობს?

რა თქმა უნდა, ნიშნავს! მესამე. მაინცდამაინც დალაგებულად მეტყველი არ ყოფილა პატივცემული ბათუ ან ნამოსცდა, რომ ჩვენი ჯარისკაცები ტერორიზმთან საბრძოლველად კი არ მოავლინეს ავღანეთში, არამედ „აშშ-ის მეთაურობის დაქვემდებარებაში“.

როგორც ჩანს, სწორედ ესაა მთავარი — ამერიკელ მეთაურთა დაქვემდებარებაში ყოფნა. მეოთხე.

ცოტა არ იყოს, დავაგზიანა ელჩის ნათქვამმა, რომ ავღანეთის პელმანდის პროვინცია სახიფათო რეგიონი ყოფილა, სადაც საქართველო ჯარისკაცები განაგრძობენ თავის ბრძოლას. ერთმანეთში მოილაპარაკეთ, ბატონებო, და მერე გვითხარით, სახიფათოა თუ არა ის რეგიონი, რადგან ხელისუფლება ცოტა ხნის წინათ გვიმტკიცებდა, რომ იქ ლამის სასერიოდ მიდიოდნენ ჩვენი ჯარისკაცები — სამშვიდობო მისიის შესასრულებლად.

თურმე იბრძვიან, თანაც ეს ბრძოლა მათი ბრძოლა ყოფილა. ვითომ? საეჭვოა.

ერთიც: ვინ დაიჯერებს, რომ პროტესტის ის ძლიერი მუხტი, რომელიც ჩვენს საზოგადოებაში არსებობდა ავღანეთში სამხედრო კამპანიის წინააღმდეგ საბჭოთა კავშირის პერიოდში, დღეს ასეთივე კამპანიის მხარდაჭერად ტრანსფორმირდა იმიტომ, რომ აშშ არის მისი „სულისჩამდგმელი და ორგანიზატორი“?

ეს ერთი. მეორე, დიდი ტყუილია ის, რომ ეროვნული პროტესტი არ არსებობს. ხელისუფლების გუნება-განწყობის შესაფერისი დასკვნების მიღებაში განაფული საზოგადოებრივი აზრის შემსწავლელი ორგანიზაციების შეფასებითაც კი, ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნას მხარდაუჭერა გამოკითხულთა 44,9 პროცენტმა, 43,4 პროცენტი წინააღმდეგი იყო. ნიშნავს თუ არა ეს მონაცემები, რომ პროტესტი, სურს

ეს ერთი. მეორე, დიდი ტყუილია ის, რომ ეროვნული პროტესტი არ არსებობს. ხელისუფლების გუნება-განწყობის შესაფერისი დასკვნების მიღებაში განაფული საზოგადოებრივი აზრის შემსწავლელი ორგანიზაციების შეფასებითაც კი, ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნას მხარდაუჭერა გამოკითხულთა 44,9 პროცენტმა, 43,4 პროცენტი წინააღმდეგი იყო. ნიშნავს თუ არა ეს მონაცემები, რომ პროტესტი, სურს

ეს ერთი. მეორე, დიდი ტყუილია ის, რომ ეროვნული პროტესტი არ არსებობს. ხელისუფლების გუნება-განწყობის შესაფერისი დასკვნების მიღებაში განაფული საზოგადოებრივი აზრის შემსწავლელი ორგანიზაციების შეფასებითაც კი, ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნას მხარდაუჭერა გამოკითხულთა 44,9 პროცენტმა, 43,4 პროცენტი წინააღმდეგი იყო. ნიშნავს თუ არა ეს მონაცემები, რომ პროტესტი, სურს

ეს ერთი. მეორე, დიდი ტყუილია ის, რომ ეროვნული პროტესტი არ არსებობს. ხელისუფლების გუნება-განწყობის შესაფერისი დასკვნების მიღებაში განაფული საზოგადოებრივი აზრის შემსწავლელი ორგანიზაციების შეფასებითაც კი, ავღანეთში ქართველი ჯარისკაცების გაგზავნას მხარდაუჭერა გამოკითხულთა 44,9 პროცენტმა, 43,4 პროცენტი წინააღმდეგი იყო. ნიშნავს თუ არა ეს მონაცემები, რომ პროტესტი, სურს

დიდი სახელმწიფოებრივი კოსოვოსა და საქართველოს პოლიტიკას ეთაგაზებთან

წელიწადზე მეტია, რაც საქართველო და მსოფლიო ამ თემით დაინტერესდა. ჩვენი პუბლიკაციების კვინტესენცია ასეთია: კოსოვო დღეს არის საქართველო ხვალ. მოვლენებმა, რომლებიც საერთაშორისო ურთიერთობებში ამ მიმართულებით განვითარდა, დადასტურა, რომ ეს დებულება სიმართლეს შეესაბამება. სამწუხაროდ.

ეს პრობლემა კვლავ ტოპ-თემად მოგვევლინა მას შემდეგ, რაც 2010 წლის ივლისში გაეროს საერთაშორისო სასამართლომ კოსოვოს მიერ დამოუკიდებლობის დეკლარირება კანონიერად ცნო, რამაც გლობალური დებატები სუვერენიტეტსა და თვითგამორკვევად კიდევ უფრო ინტენსიური გახადა.

ამ ახალი ტალღის, ანუ პაექტობის გააქტიურების შედეგად Deutsche Welle-ის 10 სექტემბრის ნომერში გამოქვეყნებული სპეციალური რეპორაჟი წერს, რომლის სათაურს ამ მიმოხილვაში უცვლელად გთავაზობთ.

კამათი, დებატები, სასამართლოს განაჩენი, რა თქმა უნდა, ქვეყნების დაქვემდებარებას, მაგრამ ამ შემთხ-

ვევაში და ჩვენს პირობებში ქვეყნობის სხვა განზომილებაში დევს: „კონფლიქტმა საქართველოში ერთი რამ ცხადყო — ქვეყნების ბედს სასამართლოები კი არა, დიდი სახელმწიფოები წყვეტს“, — ამბობს ქიშხელი, და ვერ შეედავები, რადგან ასეა.

„ამ თავნება სამყაროში, — განაგრძობს მიმოხილველი, — პატივცემული სასამართლოს დაბალანსებული გადაწყვეტილება ძალიან ცოტას ნიშნავს. ნაციონალური სახელმწიფოები ისევ იმ ხაფანგშია გამოწყვდული, რომელსაც ინგლისელი ფილოსოფოსი თომას გობსი „ყველა ყველას წინააღმდეგ ომს“ უწოდებდა და სადაც ყველაფერს დიდი სახელმწიფოები აკონტროლებდნენ“.

ამ დებულებას სპენსერ ქიშხელი უახლესი ისტორიის მაგალითებით ასაბუთებს, უწინარეს ყოვლისა, ბალკანეთის ტრაგიკული ისტორიით, როცა იუგოსლავია „კონფლიქტების მთელ ციკლში გადაემგვა“ და „პატარ-პატარ ეთნიკურ ნამსხვრევად დაიშალა“, რაც საერთაშორისო კრიზისში გადაიზარდა. კოსოვოში ეთნიკური აღბანელების უფლებათა დასაცავად ნატოს ყუმბარებით გაკვალული გზით ეს მხარე ჯუჯა სახელმწიფოდ აქცია დასავლეთის მხარდაჭერამ, რაც 2008 წლის იანვარში ოფიციალურად იქნა დეკლარირებული.

კოსოვოს დამოუკიდებლობის გამოცხადებიდან 6 თვეში აფხაზეთი და სამხრეთ ოსეთი დამოუკიდებელ სახელმწიფოებად ცნო რუსეთმა. ორივე დაპირისპირებული მხარე — აშშ და რუსეთი — აცხადებს, რომ მათ მიერ აღიარებული ახალი სახელმწიფო წარმონაქმნები კანონიერია. ეს აღიარება უფრო მეტად მათ პოლიტიკურ მიზნებსა და მისწრაფებებს ეფუძნება, ვიდრე

„თვითგამორკვევისა და სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტის რწმენას, რომელიც საერთაშორისო სამართალშია დამკვიდრებული“.

ორივე დაპირისპირებულმა მხარემ თავისი გაიტანა. კოსოვოც კმაყოფილია და აფხაზეთ-სამხრეთ ოსეთის ტანდემიც: „დე ფაქტო ქვეყნები — განუცხადა Deutsche Welle-ს კავკასიის საკითხებში საერთაშორისო და უსაფრთხოების საკითხების გერმანული ინსტიტუტის ექსპერტმა უფე პალბახმა, — ყოველთვის ხაზს უსვამენ იმას, რომ დამოუკიდებლობის დეკლარირებასთან დაკავშირებით სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება თვითგამორკვევის უფლებას უფრო დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს, ვიდრე ტერიტორიულ სუვერენიტეტს“.

რეზიუმე ასეთია: ერთის მხრივ — კოსოვოს, მეორეს მხრივ — აფხაზეთისა და სამხრეთ ოსეთის აღიარება ხელს აძლევს ყველას. ნაგებული და ტერიტორიაჩამოჭრილი საქართველო აღმოჩნდა.

საერთაშორისო სამართალი კი, როგორც პალბახი ამბობს, თავისთავად ინდიფერენტულია: იგი „მხარს არ უჭერს სეპარატიზმს, მაგრამ არც ეწინააღმდეგება მას. საბოლოოდ გადაამწყვეტი აქ პოლიტიკა“.

განხორციელებულმა პოლიტიკამ კი ყველა მხარის ინტერესები დააკმაყოფილა და საქართველოს პრობლემა, კოსოვოსთან ერთად, სადისკუსიო საკითხად დაუტოვა საერთაშორისო ინსტიტუტს.

„მე მგონია, — თქვა Deutsche Welle-თან საუბარში სტრატეგიულ და საერთაშორისო კვლევათა ცენტრის რუსული და ევრაზიული პროგრამის მონვეულმა სპეციალისტმა სერგეი მარკუდონოვმა, — რომ ობიექტური ინტერესებსა და ოფიციალურად გამოხატულ პოზიციას შორის მცირე განსხვავებაა. რუსეთს კავკასიაში აქვს ტერიტორიები და მას

რეგიონში სტაბილურობა სჭირდება. სტაბილურობა სამხრეთ კავკასიაში უშუალოდ მოახდენს გავლენას რუსეთის საშინაო უსაფრთხოებაზე“.

ინტერესები კონტრასტულია, მაგრამ თვითკმარი: აშშ მხარს უჭერს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობასა და კოსოვოს დამოუკიდებლობას. რუსეთის პოზიცია ამის სარკისებრი ანარეკლია.

და ორივეს ობიექტური ინტერესები ამოძრავებს. მათი გეოპოლიტიკური მისწრაფება კი განსაზღვრავს დანარჩენი ქვეყნების ბედს.

„სამყაროში, — ასკვნის Deutsche Welle-ის მიმოხილველი, — სადაც მთავარი არტეგორები მსოფლიო ნესრის მთავარ პრინციპებზე ვერ შეთანხმებულან, გაეროს საერთაშორისო სასამართლოს გადაწყვეტილება საერთაშორისო უფლებების გინაში ცივილიზაციის ჩურჩულზე ოდნავ მეტია“.

რუბრიკას უძღვება არმავ სანაბლიკა

«BrahMos»-ის კოპულარობა იზრდება

შეიარაღების მსოფლიო ბაზარზე ინტერესი რუსულ-ინდური ხომალდსაინააღმდეგო რაკეტა «BrahMos»-ის მიმართ იზრდება. ბრაზილია, ჩილე, სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკა და სხვა ქვეყნები ამ რაკეტების შეძენაზე ჯამში 13 მილიარდი დოლარის დახარჯვას აპირებენ. «BrahMos»-ის კონსტრუქცია ეფუძნება «П-800 Оникс»-ს (საექსპორტო ვარიანტში «МХОНТ-ი»), რომელიც სსრკ-ში 80-იან წლებში შეიქმნა. ორსაფეხურიანი ფრთოსანი რაკეტის სიგრძე 10 მეტრია, მოქმედების სიშორე — 300 კილომეტრამდე, სასტარტო წონა (მოდიფიკაციიდან გამომდინარე) — 3,5-4 ტონა, საბრძოლო ნაწილის წონა — 300 კილოგრამამდე. რაკეტა უნივერსალურია, მისი გაშვება შესაძლებელია ხომალდებიდან, თვითმფრინავებიდან და სახმელეთო კომპლექსებიდან.

რისთვის — აქვინი იარაღი?

შეერთებულმა შტატებმა და საუდის არაბეთმა უპრეცედენტო შეთანხმებას მიაღწიეს. ერთიანი 60 მილიარდი დოლარის შეიარაღებას შეიძენს. მათ შორის იქნება 84 გამანადგურებელი-ბომბდამშენი «F-15 SA», 72 მრავალმიზნობრივი ვერტმფრენი «UH-60 Black Hawk» და 60 მოიროშე ვერტმფრენი «AH-64D Apache Longbow». ამ საფრენი აპარატების გადაცემა 10 წლის განმავლობაში მოხდება. შეთანხმება, აგრეთვე, ითვალისწინებს საუდის არაბეთის შეიარაღებაში არსებული საზენიტო-სარაკეტო კომპლექს «Patriot»-ების მოდერნიზაციას. ექსპერტები აღნიშნავენ, რომ ეს გარიგება რეგიონში არსებულ ძალთა ბალანსში მნიშვნელოვან ცვლილებებს შეიტანს.

ლიბანელიები მუკალზე დარჩნენ

საფრანგეთმა ლიბანისთვის «100 Hot»-ის მარკის უახლესი ტანკსაინააღმდეგო რაკეტის მიწოდებაზე უარი განაცხადა. ამით დაიღწა ადრე მიღწეული შეთანხმება; იგულისხმებოდა, რომ ამ რაკეტებით ლიბანის არმიის შეიარაღებაში მყოფი ვერტმფრენები «Gazelle»-ები აღიჭურვებოდა. თუმცა მას შემდეგ, რაც ისრაელ-ლიბანის საზღვარზე შეტაკება მოხდა, რომლის დროს ერთი ებრაელი და რამდენიმე ლიბანელი სამხედრო დაიღუპნენ, ლიბანური გაზეთი «ას-საპირის» ცნობით, აშშ-მა და ისრაელმა საფრანგეთზე ზეწოლა მოახდინეს და ის იძულებული გახადეს, ლიბანთან შეთანხმებაზე უარი ეთქვა.

ჰნასოთ ერთი, რა ბიჭია...

ყაზახეთში «შანჰაის თანამშრომლობის ორგანიზაციის» ქვეყნების ერთობლივი ანტიტერორისტული წერტილები მიმდინარეობს. მასზე ჩინეთმა ათასობით კონტინგენტი, მეოთხე თაობის გამანადგურებლები «J-10» და ძირითადი საბრძოლო ტანკები «Type 99» გააგზავნა. ეს პირველი შემთხვევაა, როდესაც ჩინელები სწავლებებზე ქვეყნის ფარგლებს გარეთ «Type 99»-ს აგზავნიან. ასევე პირველად, უცხოელ სამხედროებს შესაძლებლობა ექნებათ «Type 99» საქმეში ნახონ და მისი საბრძოლო პოტენციალი შეაფასონ, რომელიც, ჩინელების მტკიცებით, ძალზე მაღალია.

ქიდეჰ კარგი, არ გასურს

კომპანია «Bristol Alloys»-ის ხელმძღვანელმა ჯეიმს ბულიკმა აშშ-ის საზღვაო ძალებს ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში დიდი რაოდენობით უხარისხო ლითონი მიჰყიდა, რომელსაც «Virginia»-ს ტიპის სუბმარინების აგების დროს იყენებდნენ, — წერს «Philadelphia Daily News». ფლოტის მოთხოვნის თანახმად, ლითონს თერმული დამუშავება უნდა გაეკეთა, თუმცა ბულიკი შესაბამის სერტიფიკატებს აყალიბებდა და სამხედროებს ისეთ ლითონს აწვდიდა, რომელსაც თერმული დამუშავება არ გაუვლია. ამჟამად ბულიკი დაპატიმრებულია, მიყენებული ზარალის ოდენობა დგინდება.

ირანის შეიარაღება: შიშები და რეალობა

ირანული მედია სულ უფრო ხშირად მოგვითხრობს ახალი შეიარაღების თაობაზე, რომელთაც ადგილობრივი კონსტრუქტორები ქმნიან. საინტერესოა, რამდენად გამოსადეგია ეს შეიარაღება.

SAEQEH

ბოლო სიახლე ირანიდან მოიერიშე უმილოტო საფრენი აპარატ «Karrar»-ს ეხება. ეს არ არის უმილოტო საფრენი აპარატი კლასიკური გაგებით, რადგან მის სტარტ რეაქტიული გამშვები დანადგარი უზრუნველყოფს, ხოლო მიწაზე დაბრუნებას — საპარაშუტო სისტემა. ის უფრო რეაქტიული მართვადი ტურეია, რომელსაც მიზნამდე ბომბი (სავარაუდოდ, Mk 82) მიიქვს. ვიზუალურად იგი საოცრად ჰგავს ვერ-

ნერ ფონ ბრაუნის «V2»-ს, რომლის მეშვეობით ფიურერი ლონდონის დაბომბვას ლაშობდა; აგრეთვე, «ცივი ომის» დროინდელ ამერიკულ და საბჭოთა სადაზვერვო დრონებს — «Firebee» და «Ty-143».

«KARRAR-ის უშუალო «გმობელი», დიდი ალბათობით სამხრეთ-აფრიკული «DENEL»-ის ნარმოკა-ლი მაალსინჩარინი სპეცპარო სამიხენ «SKUA» არის, რომელიც ირანმა,

KARRAR

სამარაუდოდ, ჩინეთიდან მიიღო. ექსპერტების ეჭვს, აგრეთვე, იწვევს ირანული წარმოების მიერ «Karrar-ის მოქმედების გამოცხადებული რადიუსი — 1000 კილომეტრი» და მის ბორტზე დამიზნების სისტემების არსებობის ფაქტი. თუმცა ამ აპარატების მასირებულმა გაშვებამ იგივე ისრაელის მიმართულებით შეიძლება საზენიტო რაკეტების გადახარჯვა და შესაბამისი სისტემების გადატვირთვა გამოიწვიოს, რაც მეორე, «მთავარი» დარტყმისთვის ხელსაყრელ პირობებს შექმნის.

წელს საბრძოლო მორიგეობას შეუდგა პირველი ესკადრილია, რომელიც ადგილობრივი წარმოების გამანადგურებლებით «Saeqeh (სპარსულად «ჭექ-ქუხილი») და კომპ-

ლექტდა. ის აშკარად ჯერ კიდევ შანჰაის დროს შეძენილი «F-5E Tiger II»-ების ოდნავ სახეცვლილ ასლებს წარმოადგენს. დაუზუსტებელი ინფორმაციით, მათი, ისევე, როგორც «Azarakhsh-ის («ელვა») ტიპის გამანადგურებლების აგების დროს, ამ ძველი ამერიკული თვითმფრინავებიდან მოხსნილი დეტალები გამოიყენება.

ირანული წარმოების ძირითადი საბრძოლო ტანკი «Zulficar»-ი ამერიკული «M60-ისა და საბჭოთა «T-72»-ის სიმბოზის ნაყოფია. ოდნავ სახეცვლილი კორპუსი და საავალი ნაწილი ამერიკული ტანკისგანაა აღებული, 123 მმ. ქვემეხი «2A46» კი — საბჭოთა ტანკისგან. ქვემეხები «Zulficar»-ებისთვის მათ შორის ძველი «T-72»-ებიდან იხსნება. კომპურა ადგი-

ვის აქლავს ხელს ასალი ომი ფოლკლენდებისთვის?

«არგენტინა სამხედრო ხარჯებს გაზრდის», — ასეთი განცხადება ქვეყნის თავდაცვის მინისტრმა ნილდა გარემ გააკეთა. მისი თქმით, ხარჯები მშპ-დან 1,5 პროცენტს მიაღწევს (ამჟამად 0,9%-ია). აღსანიშნავია, რომ ბოლო ხუთი წლის განმავლობაში არგენტინის სამხედრო ბიუჯეტი გაორმაგდა.

ამავე დროს ბოლო თვეების განმავლობაში მნიშვნელოვნად დაიძაბა ურთიერთობა დიდ ბრიტანეთსა და არგენტინას შორის ფოლკლენდის (მალვინის) კუნძულების გარშემო, რომელთა გამო ამ ორმა ქვეყანამ 1982 წელს იომა კიდევ. წელს კუნძულებზე სანავთობო კომპანიებმა დაზვერვითი სამუშაოები დაიწყეს. წინასწარი შეფასებებით, საქმე შეიძლება 60 მილიარდ ბარელ ნავთობსა და 9 ტრილიონ კუბურ მეტრ გაზს ეხებოდეს. ამან ბუენოს-აირისის მწვავე რეაქცია გამოიწვია, გაკეთდა განცხადება, რომ ყველა გემმა, რომელიც კუნძულებისკენ ქვეყნის ტერიტორიული წყლების (ასეთად არგენტინაში კუნძულების მიმდებარე წყლებსაც მიიჩნევენ) გავლით მიემართება, არგენტინის ხელისუფლების სპეციალური ნებართვა უნდა მიიღოს, წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ დააკეცვენ.

ინგლისელებმა, თავის მხრივ, განაცხადეს, რომ მსგავს მოქმედებას ალკეითენ და გემებს სამხედრო ესკორტს გამოუყოფენ. ბოლო ორ თვეში ბრიტანეთმა კუნძულებზე მყოფი დაჯგუფება გააძლიერა, ამჟამად იქ 4 სამხედრო ხომალდი იმყო-

ვება. არგენტინამ, თავის მხრივ, გაერო-სადმი აპელირება გადაწყვიტა. მისმა რიტორიკამ რეგიონის ქვეყნების, მათ შორის ისეთი მძლავრი სახელმწიფოს, როგორიცაა ბრაზილია, მხარდაჭერა მოიპოვა.

ცივი შხაპის როლი ბრიტანეთისთვის აშშ-ის პოზიციამ შეასრულა, რომ შტაბებს ამ პრობლემაში ჩაბრუნა არ სურს. აგვისტოში ბრიტანელმა მენავთობელებმა მოულოდნელად განაცხადეს, რომ საბრძოლო სამუშაოებს წვევებენ, თუმცა პატრიოტული და მილიტარისტული განცხადებები «ბრიტანელების მიერ ოკუპირებული კუნძულების» თაობაზე არგენტინაში არ შეწყვეტილა; საერთოდ კი ამ თემამ განსაკუთრებული აქტუალობა მას შემდეგ შეიძინა, რაც ხელი-სუფლების სათავეში 2007 წელს კრისტინა კირშნერი მოვიდა.

ნავთობის პიპოტაჟური მარაგის ბარდა მალვინებს სტრატეგიული ადგილმდებარეობა გააჩნია; ძველანა, რომელიც მათი აკონტროლებს, პრაქტიკულად მთელი სამხრეთ ატლანტიკის გაკონტროლება შეუძლია. ამასთანავე,

კუნძულები ანტარქტიკის ასათვისებლად მნიშვნელოვან პლატფორმს წარმოადგენს.

ცხადია, არგენტინელები იოლად დაუფლებიან კუნძულებს, ისევე, როგორც 1982 წელს. იქ მყოფ ბრიტანულ დაჯგუფებასთან შედარებით, მათ 6-ჯერ მეტი ხომალდი და 40-ჯერ მეტი თვითმფრინავი ჰყავთ, ცოცხალ ძალაზე რომ არაფერი ვთქვათ. თუმცა, იმ შემთხვევაში, თუ ბრიტანელები, ისევე, როგორც 1982 წელს, ავიამზიდ დაჯგუფებას შეაკონწიხებენ და მას კუნძულების დასაბრუნებლად გააგზავნიან, ისინი, ისევე მოახერხებენ საბრძოლო მოქმედებების ზონის იზოლირებასა და კუნძულებზე მხარდაჭერის გაერო-დარჩენილი გარნიზონის დამარცხებას. ძალთა დღევანდელი ბალანსი სწორედ ამაზე მიუთითებს, თუმცა საინტერესოა, რა გზას აირჩევს არგენტინა იმისთვის, რომ სავარაუდო კონფლიქტ-

ში თავისი შანსები გაზარდოს?

დღეს ბრიტანული ეკონომიკა დაღმავლობის გზას ადგას, არგენტინული კი — პირიქით; ბრიტანული ფლოტი შეიარაღებული ოთხიდან ერთ ატომურ წყალქვეშა ნავს ხსნის, არგენტინა კი აპირებს მწყობრში პირველი ასეთი ხომალდის შეყვანას. ბრიტანეთი იძულებული გახდა, ორი «Queen Elizabeth-ის კლასის ახალი ავიამზიდიდან ერთის აგებაზე უარი ეთქვა, მეორის ბედი კი გაურკვეველია. გამორიცხული არაა, რომ 2020-სთვის მწყობრში მხოლოდ ერთი ავიამზიდი დარჩეს. საერთოდ კი, მკაცრი ეკონომიის რეჟიმი ექსპერტებს აფიქრებინებს, რომ მისი უფიდებულესობის ფლოტის სიძლიერე უახლესი წლებში მინიმუმ 20%-ს დაიკლებს. ამ თვალსაზრისით, დრო არგენტინაზე მუშაობს.

საქართველო

ზუსტად, გაზიარებული თქვენი მოსაზრებები? დაგვირეკეთ: 34-32-95, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ლობრივი დიზაინისა. ტანკს ჭურვების მონოდების ავტომატური სისტემა არ გააჩნია, ცეცხლის მართვის სისტემა სლოვენური „EFCS-3“-ია. მართალია, ირანული მედია პერიოდულად იმუქრება, რომ ახალი „Zulfiqar“-3 მსოფლიოს ყველა ტანკს აჯობებს, თუმცა განსაკუთრებული ილუზიები ამასთან დაკავშირებით ექსპერტებს არ აქვთ. რაც შეეხება ირანული წარმოების ტანკსაწინააღმდეგო საშუალებებს, ისინი „9M14M Matkotka“-ს, „BGM-71A TOW“-სა და „BGM-71C Improved TOW“-ს ოდნავ სახეცვლილ ასლებს წარმოადგენენ. ის ტორპედოები კი, რომლითაც ირანული სუბმარინებია შეიარაღებული, საბჭოთა „53-65K“-ისა და „T3CT-71“-ის ასლებია.

დიდი ყურადღება ისლამურ რესპუბლიკაში „მოსკიტური ფლოტის“ განვითარებას ეხება, რომელშიც ავსტრალიის ომის შემთხვევაში სუბმარინების გამოყენება დაგეგმილია. ირანული წარმოების ტორპედოები, რომელიც იტალიური „Microturbo TRI 60“-ის ასლს წარმოადგენს.

ირანის სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსს სხვა მიღწევებიც აქვს, თუმცა მათი ჩამოთვლა იმავე სურათს მოგვცემს: **ირანული, ძირითადად, იმ შეიარაღების აღმოჩენა, რომელიც ახლა ირანში მარნახავს, რომელიც ზუსტად ირანული წარმოების ტორპედოებისაა, რომელიც ირანული წარმოების „კორსარები“ არიან, რომლებიც ჩინური „C-701“-ის კლონს წარმოადგენს და თავის მხრივ ამერიკულ**

წარმოებად დიდი რესურსების მქონე ჩინეთს მსოფლიო მასშტაბით კონკურენტუნარიანი შეიარაღების წარმოებისთვის კოპირებისა და რუტინული შრომის ათწლეულები დასჭირდა. ირანელები ამ გზაზე მხოლოდ პირველ ნაბიჯებს დგამენ, თუმცა არც ის უნდა გამოვირიცხოთ, რომ მას გაცილებით სწრაფად გაივლიან.

დღევანდელი მდგომარეობით, ირანის შესაძლებლობები აშშ-თან და მის მოკავშირეებთან შედარებით ძალიან მოკრძალებულად გამოიყურება, სავარაუდო კონფლიქტის მონაწილეები, უბრალოდ, სამხედრო ევოლუციის სხვადასხვა საფეხურებზე დგანან. თუმცა უკეთესი შეიარაღება, აღჭურვა, კავშირგაბმულობა და ა.შ. ყველაფერს როდი წვევს. თუ მაღალი მოტივაცია გაქვს და სწორ სტრატეგიას აირჩევ, სასწრაფოდ შესაძლებელია გამარჯვებას არცთუ უღრმესი მანძილი შეიკრიბო, რომელიც მონაწილეებს, ამის ერთ-ერთი ნათელი მაგალითი ვიეტნამის ომია.

ნატოს ახალი კრიზისი სჭირდება?

კითხვობს დევიდ ბოსკო Foreign policy-ის 8 სექტემბრის პუბლიკაციაში. ეს შეკითხვა მიმომხილველს გაუჩნდა იმ რეალობასთან შეხების შედეგად, რომელიც ავღანეთში ამ ბოლო პერიოდში ჩამოყალიბდა.

ვითარება კი ისეთია, როცა ნატოს ხელიდან ეცლება მასშტაბური პრობლემა (ეგვიპე, უკანასკნელი?), რომელიც მის არსებობას ახანგრძლივებდა. ავღანეთზეა ლაპარაკი.

უნინ თავზე საყრელად იყო, გავისხენოთ: ცივი ომის დამთავრების დღიდან ნატოს რაღაც მასშტაბური პრობლემა ყოველთვის ჰქონდა. ჯერ იყო ცენტრალური და აღმოსავლეთ-ევროპისკენ გაფართოება. 1990-იანი წლების დასაწყისში ალიანსი დაკავდა კონფლიქტის მოგვარებით და ბოსნიის და გაფართოების საკითხების განხილვით. 1998 წლის ბოლოს ყურადღება კოსოვოზე გამახვილდა, ხოლო 11 სექტემბრის შემდეგ ავღანეთს მიჰყო ხელი. რადგან ნატოს წამყვანი წევრები ამ კონფლიქტში საკუთარ მონაწილეობას ზღუდავენ, ხოლო ავღანეთისთვის კონფლიქტის გადაწყვეტა მხოლოდ მომავალ წელს დაიწყება. ალიანსი, შესაძლოა, ძალიან უცნაური და სახიფათო პრობლემის წინაშე აღმოჩნდეს სახელწოდებით „ფარდობითი უმოქმედობა“.

საკუთარი საქმიანობის რამენაირი არსებითი არქიტექტურული ცვლილების გარეშე დარჩება? „ოცნება“ ბენდერის კანტორის „Рога и копыта“-ს მსგავსად დარჩება უფუნქციო და ნესებულად. ნატო, რომელიც მსოფლიო მოვლენების ცენტრში იდგა ყოველთვის, შეიძლება პერიფერიულ მიყრდენულადაც გადადგეს.

თუ ასეთი პერსპექტივის რეალობაში ექსპერტებს ეჭვი არ ეპარებათ, მით უფრო მიაბიჭობა იქნება, ვიციკროთ, რომ ნატოს ჩინოვნიკები ვერ ხედავენ მონაწილეობის საშუალებას: „ნატოს ჩინოვნიკებს უში-

რაც შეეხება ბრიტანელების ხელთ არსებულ ბირთვულ იარაღს (საეჭვოა, რომ საქმე მის გამოყენებაზე მივიდეს), „ბელონა“-ს ცენტრის მკვლევარების შეფასებით, არგენტინა მის შექმნას პოლიტიკური გადაწყვეტილების მიღებიდან რამდენიმე თვეში შეძლებს, ყველა საჭირო მასალა, ტექნოლოგია, სანარმო სიმძლავრე და შესაბამისი სპეციალისტი ამისთვის უკვე არსებობს.

ტიპის ხომალდსაწინააღმდეგო რაკეტა ჰქონდათ, თუმცა მათი მეშვეობით ბრიტანული დაჯგუფებებისთვის ორი ძალზე მნიშვნელოვანი ხომალდის ჩაძირვა მოახერხეს. მართალია, ხომალდების თავდაცვითი პოტენციალი ამჟამად გაზრდილია, თუმცა აბსოლუტური თავდაცვა, როგორც ცნობილია, არ არსებობს; იმ შემთხვევაში, თუ ბრიტანელები კუნძულებთან დაახლოებით ისეთივე შემადგენლობის დაჯგუფებას გაგზავნიან, როგორც 1982-ში, გეოპოლიტიკური პრობლემების აკადემიის ვიცე-პრეზიდენტის, პირველი რანგის კაპიტანის კონსტანტინე სივკოვის აზრით, მისი განრანტირებული განადგურებისთვის არგენტინას 200-მდე „სრკემი“-ის ტიპის რაკეტის მომარაგება დასჭირდება.

სავარაუდო კონფლიქტში არგენტინის შეიარაღებული ძალების წინაშე ორი სტრატეგიული ამოცანა დგება:

ა) არ დაუშვან საბრძოლო მოქმედებების ზონის ზოომორეგულაციის ბრიტანული სუბმარინებისა და ავიაციის მიერ, როგორც ეს 1982 წელს მოხდა, როდესაც არგენტინული ფლოტისთვის ფოლკლენდების მიმდებარე წყლებში შესვლა თვითმკვლელობის ტოლფასი გახდა, ხოლო კუნძულებზე მყოფი ძალები ბლოკადაში მოექცნენ;

ბ) უზრუნველყონ ბრიტანული ესკადრის ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის ეფექტური გარღვევა, მისი ავიამზიდის ხომალდების განადგურებისთვის, რაც მის საბოლოო დამარცხებას მნიშვნელოვანდ გააიოლებს. 1982-ში არგენტინელებს სულ ხუთი „Exocet“-ის

გადაფარვს ვითომ ეპროკულ „დაზარალებულს“ საქართველოს მოსახლეობა ავღანეთში? საქვო, ვინავე დადებითად უახსოვს ამ, ახსოვს რიტორიკულ, შეკითხვას.

დაღეს კი რა ხდება: ნიდერლანდების სამეფომ, რომელიც ჩრდილოატლანტიკური ალიანსის ერთ-ერთი უერთგულესი წევრია, ავღანეთიდან ჯარი გაიყვანა; კანადა, რომელიც ყოველთვის ნატოს პოზიციას იზიარებდა, იმავეს გაკეთებას აპირებს.

გადაფარვს ვითომ ეპროკულ „დაზარალებულს“ საქართველოს მოსახლეობა ავღანეთში? საქვო, ვინავე დადებითად უახსოვს ამ, ახსოვს რიტორიკულ, შეკითხვას.

ავღანეთშივეა დამარხული მეთორე ძალების თავი, რომელსაც, როგორც ვთქვით, „ფარდობითი უმოქმედობა“ უწოდებენ და რომელიც მაშინვე დადგება დღის წესრიგში, როგორც კი ავღანეთს გადაეცემა კონტროლის უფლება. ეს გაიანდა მოხდება. დევიდ ბოსკო ცოტა გაუმართავად მაგრამ ჭკუმატილებას-ს მოგვცემს „პოსტავღანური სიტუაციის“ გაგონებას ნატოს მომავალზე: „რად თქმა უნდა, წერტილი და სწავლება, ასევე სამიტები და კონფერენციები არსად გაქრება, მაგრამ პოსტავღანური ნატო შეიძლება ისეთ მდგომარეობაში აღმოჩნდეს, როცა მასში არც ერთი გაცოცხლებული მისია აღარ იქნება და ბლოკი

ალიანსისთვის კიდევ ერთი ალტერნატივა (რაც უახლოეს მომავალში მისი ყველაზე რეალური კურსია) ჭრილობების მოშუშებაა, კონსოლიდაციისა და თავდაცვითი ზარების შემცირების მიზნით. რაუნდის გადაგორება, შემდეგ კი საკუთარი სარგებლობის მორიგი შესაძლებლობის მოძიება.

ექსპერტების აზრით, ამ გზისკენ ალიანსს უბიძგებს მისი მოვლენები, რომელთა კონტროლი მის ძალას ალემტება, მაგრამ ახალი კურსის არჩევამ მას სწორედ ეს რეალობა დაეხმარება.

ერთი სიტყვით, ნატოს ახალი კრიზისი სჭირდება, ყველა სხვა შემთხვევაში იგი ფუფუნარული წამოქმნიდან გადაიქცევა კიდევ ერთ პანაშენიულ საერთაშორისო ალიანსად, რომელიც არაფერს არ სჭირდება, უკმია.

ასოლოტურად გაუგებარია, რატომ ებღუაჭებიან დასავლეთში „ცივი ომით“ ნაშობ გაერთიანებას, რომელიც დღევანდელ ვითარებაში სულ უფრო აშკარაა თვის აგრესიულ მუხტს, რომელიც ყოველთვის მისი მამოძრავებელი ძალა იყო და რომელსაც დღეს ყავლი გაუვიდა.

ნატო ოსტავ ბენდერის კანტორის „Рога И Копыта“-ს მსგავსად უფუნქციო დაწესებულებად დარჩება, რომლის მსოფლიო მოვლენების ხანძარი იღვა ყოველთვის და შეიქცევა, პერიფერიულ მიყრდენულადაც გადადგება.

არაფა სანაბლია

მადრიდის შედეგები

ვლადიმერ ჯუხრაი,
რუსეთის ფედერაციის
პრემიერ-მინისტრი:

ვლადიმერ ჯუხრაი განხორციელებული ტერაქტის მიზანი რუსეთის მოქალაქეებს შორის მტრობის დათესვა... ჩვენ ამის დაშვების უფლება არ გვაქვს... დარწმუნებული ვარ, მუსლიმანები რუსეთში ექსტრემიზმთან ბრძოლაში გადამწყვეტ წვლილს შეიტანენ. მე ვგრძობ მათ მხარდაჭერას, განსაკუთრებით ჩრდილოეთ კავკასიის რეგიონში და მადრიერი ვარ მათი. ვიცი, როგორი დამოკიდებულება აქვთ მათ ექსტრემიზმის მიმართ და ვთვლი, რომ ყველა სირთულეს ერთად დავძლევთ...

vesti.ru

ალმქანდრ შტუნი,
ფინეთის საგარეო
საქმეთა მინისტრი:

ჩვენი წარმომადგენელი გაეროში ყველაფერს აკეთებს, რათა საქართველოს კონფლიქტის მოგვარებაში დაეხმაროს. არსებობს, აგრეთვე, ძალიან მნიშვნელოვანი შედეგის ფორმატივი. საქართველომ უნდა გააგრძელოს ეკონომიკური მოდერნიზაცია, რითაც შეძლებს, უფრო დაუახლოვდეს ევროკავშირს, გახდეს ევროკავშირის წევრი. და ბოლოს, საქართველო და რუსეთი აუცილებლად უნდა მიუსხდნენ მოლაპარაკების მაგიდას.

„ინტერპრესნიუსი“

ბარაკ ობამა,
აშშ-ის პრეზიდენტი:

თუ არჩევნებს განვიხილავთ, როგორც რეფერენდუმს, რომელზეც ხალხი ეკონომიკაში მიმდინარე სიტუაციას შეაფასებს, მაშინ ჩვენი საქმე არც თუ ისე კარგად ყოფილა, რადგან ყველას მშვენივრად ესმის, რომ ახლა სიტუაცია მნიშვნელოვან გაუმჯობესებას საჭიროებს... ჩემი, ისევე, როგორც დემოკრატების წევრებისთვის სხვა კანდიდატის, ამოცანაა, დაეხმაროს ხალხს, რომ არსებული სიტუაციის ალტერნატივა გვაქვს.

newsru.com

ჰილარი კლინტონი,
აშშ-ის სახელმწიფო მდივანი:

როდესაც ქვეყანას ჩვენი ადმინისტრაცია ჩაუდგას სათავეში, რუსეთთან ურთიერთობები განუხრელად განაგრძობდა გაცივებას და ვაკაიძულედა, ცივ ომთან დაბრუნებაზე გვეფიქრა... ისეთ საკითხებში, როგორცაა ადამიანის უფლებების დაცვა ჩინეთში ან რუსეთის მიერ საქართველოს ოკუპაცია, უთანხმოებები გარდაუვალია... როდესაც ეს ქვეყნები არ აღიარებენ პასუხისმგებლობას, რომელიც მათ მზარდ გავლენასთანაა განუყოფელ კავშირში, ჩვენი ვაკეთებთ ყველაფერს, რომ ისინი საკუთარი მოვალეობის შეცვლის აუცილებლობაში დავარწმუნოთ.

newsru.com

მილიარდი გვინახალობა, ჯო!

პიარის აგრერიგად მოყვარულ ჩვენს მთავრობას ძველი სტილის გასტრონომებისა და საზვეების დანესებულებების მიბაძვით გამოსმაურებისა და წინადადებების საჯარო წიგნი რომ შემოელო, აქ ჩამოსული „ამხანაგები“ შიგ ბევრ რამეს ჩანერდენ; და, რაღა თქმა უნდა, მაჟორული ტონით, რასაკვირველია, საჭირო ადგილებში მრავალწერილებითა და აღფრთოვანების შორისდებულებით იმის ხაზგასასმელად, თუ როგორ კარგად, სწორად და მეგობრულად ცხოვრობენ დღეს პატარა დემოკრატიულ ღვინის რესპუბლიკაში. აღარ დავაზუსტებ, ვისი მმართველობის ხანაში, ისედაც ნათელია, ისევე, როგორც ის, რომ ჩვენი მოკრძალებული ადგილობრივი წარმატებების „ტირაჟირება“ უკვე ერთობ სერიოზულ შემოქმედებით ხასიათს იძენს, თანაც საერთაშორისო ცენტრალიზაციისა და გარკვეული გამოცემების დაჟინებულ „იდეოლოგიურ“ ქმედებათა ჭრილში.

ზოგიერთი უკრაინელი კოლეგა უკვე ჩამოვიდა კიდეც მონინავე გამოცდილების გადასაღებად და მისი ფართოდ გამოყენების წინადადებაც კი წამოაყენა თავის სტეპებიან სამშობლოში. მას უნდა, უბრალოდ, აგიტაცია ერქვა. ახალ დროებაში მის მამამთავრად (ქართული სინამდვილის ჭრილში), სავარაუდოდ, აშშ-ის ვიცე-პრეზიდენტი, ბატონი ჯო ბაიდენი უნდა მივიჩნიოთ, რომელმაც, საქართველოში ინსპექციური ჩამოსვლისას საჯაროდ ათასგვარი საამო სიტყვა თქვა. იმის ჩათვლით, რომ ყველა მიმართებით მიმზიდველი უნდა შევიქნეთ, როგორც დემოკრატიული, ასევე ეკონომიკური თვალსაზრისით, კერძოდ კი — ჩვენი დაკარგული ტერიტორიებისათვის. პოდა, დაინყო მასშტაბური აგიტაცია-პროპაგანდა სცენარით, რომელიც... გამოიცანით, სად დაინერა? დაიხ, იქ, ოკეანის გაღმა, სწორედაც რომ პოტომაკის სანაპიროზე, რა უმავს მერე, რომ ჩვენს ძველ ბაზას ჯორჯიას და უნიდაზურად უბრალოდ საპარტიველოდ რჩება, ისევ ის მოქმედებულ, მენავა პრობლემატა.

მწირი პენსიები და შეღავათები გადაადგილებულ პირთათვის, ხოლო პედაგოგები ყოველთვის უნდა იმდენს გამოიმუშავენ, რამდენსაც მათი ამერიკელი კოლეგები ორ-სამ დღეში. თუმცა ამ სამსახურის დაკარგვაც იოლია, რასაც ჩვენი მრავალწერილი განათლების სფეროში ჭკუის სასწავლებელი უახლესი სიუჟეტებიც მოწმობს. აგერ, მასობრივად ჩამოდიან ქართველ პედაგოგთა ინგლისურენოვანი კოლეგები იმისთვის, რომ ბავშვებს შექსპირის ენა ასწავლონ. ამ ბოზებ, საბოლოო ჯამში, ამ პროცესის „გასტარბაიტერთა“ რიცხვი 10.000-საც მიაღწევს. თავისთავად, ეს კარგია და საკმაოდ პროგრესულიც — მსოფლიო, უკვე დიდი ხანია, ინგლისურად ლაპარაკობს. მაგრამ ამ პროექტების გამო ხომ არ გამოთავისუფლდება საბოლოოდ თანხები და კადრებიც მცირდება ჩვენს მრავალწერილ განათლების სისტემაში? ამბობენ, ზამთრის პირს შემცირებები მასობრივ ხასიათს მიიღებს. განგაშის პირველი ზარები ამის თაობაზე უკვე გაისმა. მიახლოება იმდენი რამა, გვეფიქრა, რომ ეს ხალხი მხოლოდ ჩვენი ახალგაზრდა თაობის სიყვარულითა და რეპოლუციური ენთუზიაზმით გამოიშურა შორეულ მოგზაურობაში. ალბათ, უფრო პრაგმატული მოტივებიც არსებობს. მაგალითად, ახალ ადგილებზე, საცხოვრებელი ობიექტების ხარჯების გარეშე ორიოდ ათასი დოლარის გამოიმუშავენ. ურიგო როდია ოჯახური დანახარჯის შექმნისა და იმ დიდ სამყაროში დასამკვიდრებლად, სადაც ეგზოტიკური ქართული შთაბეჭდილებების შემდეგ ინგლისურენოვან მასწავლებელს გული გაუწევს.

ოლონდ, რა ვუყოთ ჩვენს პედაგოგებს, მოგვალ შემცირებას და მასწავლებლებსა და სხვებს? მათ უბრალოდ განდევნიან ცხოვრებიდან, ყოველგვარი სერიოზული მოტივისა და პერსპექტივის გარეშე. ნუთუ ეს პერიფერიული გამოცდილება ფართო რეზონანსს გამოიწვევს? სავარაუდოდ, არა, რადგან ვთქვათ, უკრაინის ანგლოფიციერებისთვის 200.000 მოხალისე პედაგოგი მაინც იქნება საჭირო. ხოლო ყაზახეთსა და თურქმენეთში, ისევე, როგორც აზერბაიჯანში, ამისთვის ნიადაგი ჯერ არ შეუმზადებიათ. ჩვენს ცხოვრებაში კი დასაფიქრებელი საკმარისზე ბევრია. მაგალითად, მოსალოდნელი საინვესტიციო შიშშილი. საქართველოში შემოსული ინვესტიციების დონე მთავრობის საბაზს ამკარად არ წარმოადგენს. ბოლოს და ბოლოს, განაცნობიერებს, რომ ქაბასტაროფა გველის. პირველ კვარტალში სახელმწიფო ბიუჯეტში ამ კუთხით 70 მლნ დოლარზე ცოტა მეტი შევიდა. ეს პროგნოზირებული 1.2-მილიარდდოლარიანი წლიური საინვესტიციო მოცულობის მხოლოდ 6 პროცენტია. სახელმწიფო არაფერი გვეკონდა მეორე კვარტალშიც, თუმცა მდგომარეობა ცოტა გამოსწორდა — საინვესტიციო მარვენებელმა 196 მილიონს მიაღწია. მიუხედავად ამისა, საკონტროლო ჯამურ ციფრამდე ბევრი გვიკლია, ხოლო არასა-

სურველ მოვლენათა „თაბისული“ დიდხანს რომ დავაყოვნებ. ამიტომაც ჩვენი ხელისუფლება სასწრაფოდ (და აშკარად, არა კარგი ცხოვრებისგან) დაფაცურდა. შეუკვეთა გამოსაჯანსაღებელი ამბასაგორიანი, რომელიც ყველა მარვენებით, ქვეყნის მთელი დიპლომატიური ამალისთვის „ზემოდან“ გაკეთებულ „ნემსოთერაპიას“ ჰგავს. ერთი ვერსიით, ხელისუფლებამ განიზრახა, საკუთარი მარცხი ნაწილობრივ დიპლომატიურ კორპუსს გადააბარა. მედიის მახვილგონივრული შენიშვნით, მასშტაბით საბაზში უბრალოდ „საინვესტიციო განაცნობიერების საათი“ ჩაუტარა მართლმადიდებლური კორპუსს და მთელი ამ ხნის განმავლობაში, ელჩებთან ერთად, უცხოური ინვესტიციების მოზიდვის საკითხს განიხილავდა კონკრეტული დავალებების მიცემით. თუმცა რეალურ ცხოვრებაში ასეთი სახელდახელო სასწავლო სემინარები და საათები არ ამართლებს, რადგან, როგორც ჩანს, დიპლომატიური სამსახურის ფიგურანტებმა ყველა უნიდელი საოფისე დავალება არ შეასრულეს. ეგებ არც იცოდნენ, რამდენიმარეობა ქვეყანაში ინვესტიციების მხრივ და რომ ამასთან დაკავშირებით სასწრაფო ზომების მიღება საჭირო? ეკონომიკის საკითხებში ავტორიტეტული ექსპერტების ანგარიშებიც კი აღარ გამოგება, — ეს სკანდალური განცხადება კუბის რეგულაციის ლიდერმა, 84 წლის ფილიპ კასტრომ ამერიკულ ჟურნალ „ატლანტიკის“ ჟურნალისტთან საუბრისას გააკეთა. კითხვა კუბის ეკონომიკური მოდელის სახელმწიფო რეგულაციის იმდენად გააოგნა, რომ განმარტებებისთვის თარჯიმანს სთხოვა დახმარება. ამ უკანასკნელმაც არ დაიზარა და აუხსნა, რომ კასტროს აზრადაც არ მოსვლია კუბის რეგულაციის იმდენად უარყოფა, უბრალოდ, აღნიშნა, რომ, მის ქვეყანაში მოქმედი ეკონომიკური მოდელის მიხედვით, სახელმწიფო გადაჭარბებულად დიდ როლს ასრულებს ქვეყნის ეკონომიკაში.

ამოკვარ

უკრაინის ოფიციალური ენა — რუსული

უკრაინის უმაღლეს რადაში განსახილველად შეტანილი კანონპროექტის მიხედვით, ქვეყანაში უკრაინული და რუსული ენების უფლებები გათანაბრებულია. რუსულისთვის ქვეყნის ოფიციალური ენის სტატუსის მინიჭება პრეზიდენტ ვიქტორ იანუკოვიჩის წინასაარჩევნო დაპირება იყო და ახლა ამ დაპირების აღსრულება არაღსრულებს საკანონმდებლო ორგანოს ხელში. კანონპროექტი სახელწოდებით „უკრაინის ენები“ დეკლარაციებს რეგიონების პარტიის, კომუნისტებისა და სახალხო პარტიის წარმომადგენლებმა წარუდგინეს. დოკუმენტის მიხედვით, ქვეყანაში არა მხოლოდ რუსულის სტატუსი, არამედ სხვა ენების მდგომარეობაც შეიცვლება — კანონპროექტი მათი უფლებების გაფართოებას ითვალისწინებს.

სოროსი მილიონებს არიგებს

ახლახან ფინანსისტმა ჯორჯ სოროსმა განაცხადა, სიკვდილამდე მთელი თავისი დანახარჯი ქველმოქმედებას მოახმარებს. მერე ესეც გადაიფიქრა და შედეგად ბედმა და სოროსმა საერთაშორისო უფლებათა დამცველი ორგანიზაცია „human Rights Watch“-ს გაუღიხეს — ის 100 მილიონი დოლარის ოდენობის გრანტს მიიღებს. ეს შესანიშნავი ყველაზე დიდა მათ შორის, რაც კი ოდესმე სოროსს გაუღია, და ოდესმე ამ ორგანიზაციას მიუღია. ეს მსოფლიოში მსგავსი მიზნებით გაცემულ გრანტებს შორის სიდიდით მეორე გრანტი იქნება. პირველი ადგილი კვლავაც იმ უცნობს ეკუთვნის, რომელმაც ტეხასში მდებარე ბეილორის უნივერსიტეტს სამედიცინო პროგრამებისთვის 200 მილიონი დოლარი აჩუქა.

საქინეს ბადასარჩენად

ირანელი საქინე მოჰამედ აშტიანის ვაჟმა დედის გადასარჩენად დახმარება ითხოვა. ქალს ქმრის გარდაცვალების შემდეგ სხვა მამაკაცთან კავშირის ბრალდებით ქვევით ჩაქოლვა აქვს მიხჯილი. თეირანს არაოფიციალურად უკვე სთხოვეს ქალის მიმართ გულმონყალების გამოჩენა, ვატიკანი მის გადასარჩენად დიპლომატიური კავშირების გამოყენებასაც აპირებს. მაგრამ ირანის საგარეო საქმეთა სამინისტროს წარმომადგენელ რამინ მეზმანპარასის რკინის ლოგიკა აქვს: „თუ ყველა სიკვდილმისჯილის გათავისუფლების საკითხი ადამიანის უფლებების დაცვის კუთხით განიხილება, მაშინ ევროპის ქვეყნებმა თავიანთი ციხეებიდან ყველა მკვლეელი უნდა გაათავისუფლონ“.

ქასტრო ჩეოლუსიის იღაებს უაკოფს?

„კუბის მოდელი ჩვენთვისაც კი აღარ გამოგება, — ეს სკანდალური განცხადება კუბის რეგულაციის ლიდერმა, 84 წლის ფილიპ კასტრომ ამერიკულ ჟურნალ „ატლანტიკის“ ჟურნალისტთან საუბრისას გააკეთა. კითხვა კუბის ეკონომიკური მოდელის სახელმწიფო რეგულაციის იმდენად გააოგნა, რომ განმარტებებისთვის თარჯიმანს სთხოვა დახმარება. ამ უკანასკნელმაც არ დაიზარა და აუხსნა, რომ კასტროს აზრადაც არ მოსვლია კუბის რეგულაციის იმდენად უარყოფა, უბრალოდ, აღნიშნა, რომ, მის ქვეყანაში მოქმედი ეკონომიკური მოდელის მიხედვით, სახელმწიფო გადაჭარბებულად დიდ როლს ასრულებს ქვეყნის ეკონომიკაში.“

კონსტიტუციას არ ჰყავს დასჯადი და მას კანონმდებლები პატივს არ სჯიან

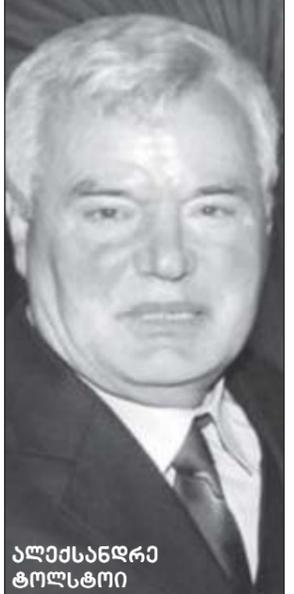
საქართველოს კონსტიტუციის ახალი პროექტის საჯარო განხილვა უკვე დასრულდა. ამ განხილვაში მონაწილეობა კვალიფიციურობაზე საუბარიც ზედმეტია, ხოლო ავტორთა თავდაჯერებულობა სერიოზულ ეჭვს იწვევს. ნათელია, რომ პრეზიდენტ სააკაშვილის სურვილისამებრ „შეკერილი“ ქვეყნის უზენაესი კანონი კიდევ არაერთხელ გახდება განსჯის საგანი. პოლიტიკური სპექტრის ნაწილი და არასამთავრობო ორგანიზაციები პროექტის განხილვის ვადის 2011 წლამდე გახანგრძლივებას ითხოვენ, თუმცა ხელისუფლება ჩქარობს და, ალბათ, არცთუ უსაფუძვლოდ.

მაღე პარლამენტი პროექტს განხილავს და, ბუნებრივია, მიიღებს კიდევ. თუმცა, ალბათ, არც ისე შორსაა ის დრო, როცა მას კვლავ დაუბრუნდება და მნიშვნელოვან შესწორებებსაც შეიტანს. ამის თქმის საფუძველს გვაძლევს სამხედრო საქმის სპეციალისტის, ბატონ ალექსანდრე ტოლსტოის ვრცელი წერილი, რომელიც მან პარლამენტის თავმჯდომარეს, დავით ბაქრაძესა

და სახელმწიფო საკონსტიტუციო კომისიის თავმჯდომარეს, ავთანდილ დემეტრაშვილს გაუგზავნა. მაგრამ, რაკი მათი „მალაღი“ ყურადღების იმედი ნაკლებად აქვს, „საქართველო და მსოფლიოს“ სთხოვა მისი გამოქვეყნება.

ბატონმა ალექსანდრემ პარლამენტის თავმჯდომარეს შარშან ორჯერ მიმართა საგანგებო წერილებით და საკანონმდებლო ხარვეზების გამოსწორების მიზნით კვალიფიციური შენიშვნებიც აახლა. მაგრამ, რაკი მაშინაც ვერ „მოიცალეს“ ამ წერილების წასაკითხად, გაზეთმა „საქართველო და მსოფლიო“ მასთან ვრცელი ინტერვიუები გამოაქვეყნა და კანონმდებლებს საჯაროდ შესთავაზა დაუშვებელი ხარვეზების აღმოფხვრა, მაგრამ...

ამ გამოცდილების ფონზე, ნაკლებად სარწმუნოა, რომ ამჯერად მაინც გაითვალისწინებენ კვალიფიციური ექსპერტის მოსაზრებებს, თუმცა იმ იმედით, რომ „იქ, მალა“ ვიღაც მაინც ნაიკითხავს და ეგებ გონება გაუწათდეთ, გთავაზობთ ბატონი ალექსანდრე ტოლსტოის წერილს.

ალექსანდრე ტოლსტოი

საქართველოს კონსტიტუციის მე-6 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, „საქართველოს კონსტიტუცია სახელმწიფოს უზენაესი კანონია. ყველა სხვა სამართლებრივი აქტი უნდა შეესაბამებოდეს კონსტიტუციას“ და იმისათვის, რომ არ გაგვიჭრდეს სხვა დოკუმენტების შედგენა, კონსტიტუციის მოთხოვნები უნდა იყოს კონკრეტულად, მოკლედ, მკაფიოდ და ზუსტად ჩამოყალიბებული და არ უნდა ეწინააღმდეგებოდეს ერთმანეთს. აზრის გასაგებად არ უნდა გიხდებოდეს კონსტიტუციის სხვა მუხლების ან კანონების (ან სხვა დოკუმენტების) მოშველიება. წინადადებები არ უნდა იყოს ორპირობის ან გაუგებარის და, როგორც იტყვიან, უნდა იკითხებოდეს კარგი ლექსით, ყოველი წინადადება და სიტყვა უნდა იყოს ანონიმ-დანონიმის და არ უნდა ბადებდეს კითხვებს.

კონსტიტუციის შესწავლისას იმ დასკვნამდე მივდი, რომ ეს დოკუმენტი კომისიის წევრებსაც არ აქვთ ბოლომდე შესწავლილი, მის შედგენაში ნაკლებად მონაწილეობდნენ ქართული ენისა და სხვა დარგის სპეციალისტები, ბევრი მუხლი გაუმართავია, ზოგი გაუგებარია და რიგ შემთხვევებში ეწინააღმდეგება ერთმანეთს.

კონსტიტუციისა და სამხედრო კანონმდებლობის შესწავლისას მივეი დასკვნამდე, რომ კონსტიტუციას არ ჰყავს დამცველი და მას კანონმდებლები პატივს არ სცემენ.

ვეცდები დაგიმტკიცოთ:

მ.69,პ.2: „საქართველოს პრეზიდენტი არის საქართველოს სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი“;

მ.98,პ.2: „ქვეყნის დამოუკიდებლობის, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის დასაცავად, აგრეთვე, საერთაშორისო ვალდებულებათა შესასრულებლად საქართველოს ჰყავს სამხედრო ძალები“.

გავარკვიოთ, თუ რას ნარმოადგენენ ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დაცვის სტრუქტურაში „სამხედრო ძალები“?

მოვიშველიოთ კანონი „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“, სადაც წერია: „საქართველოს სამხედრო ძალები შედგება საქართველოს შეიარაღებული ძალებისაგან, ხოლო საომარი მდგომარეობის დროს, აგრეთვე, საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს სახელმწიფო საქვეყნებო დანებსაგან — საქართველოს სასაზღვრო პოლიციისაგან“.

(მ.8,პ.1).

ხომ „კარგი“ ქართულით არის დანერვილი?

ამ განმარტებით გამოდის, რომ „სამხედრო ძალები“ არსებობენ მშვიდობიანობის დროსაც, მაგრამ გაურკვეველია, თუ როდის გადადის სასაზღვრო პოლიცია სამხედრო ძალების განკარგულებაში.

შეგახსენებთ, რომ სამხედრო ტრადიციების მქონე ბევრ ქვეყანაში სახელმწიფო შეიარაღებულ? ორგანიზაციის, გარეშე მტრებისაგან დაცვის ძირითად საშუალებას? და დასაყრდენს საგარეო პოლიტიკის გატარებისას წარმოადგენენ შეიარაღებული ძალები.

გარდა ამისა, ცნობილია, რომ სახელმწიფო ქვეყნის დაცვას აკისრებს იმ უწყებას, რომელსაც მშვიდობიანობის დროსაც კი ასწავლიან ბრძოლას. ასეთ უწყებას კი წარმოადგენს შეიარაღებული ძალები. სხვა უწყებების სამხედრო (თუ გასამხედროებულ) ფორმირებები ავტომატურად შედიან შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში საყოველთაო მობილიზაციის ან საომარი მდგომარეობის გამოცხადებისთანავე (აშშ-ში — ნაციონალური გვარდია, თურქეთში — ჟანდარმერია).

საკითხავია, რა ძალები და საშუალებები გააჩნდა სასაზღვრო პოლიციას (რომელიც კანონში მოხსენიებულია როგორც დანესებულუბა), რა სამხედრო ცოდნა და გამოცდილება ჰქონდათ მის თანამშრომლებს (და არა სამხედრო მოსამსახურეებს), რომ შეიარაღებულ ძალებთან ერთად, თანაბრად, როგორც თანასწორ სტრუქტურას, დაავალეს ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის

სი მიღების წესები ყოველთვის გამოხატავდა ხალხისა და ჯარის ნაციონალურ ტრადიციებს და წარმოადგენდა მნიშვნელოვან სამართლებრივ და მორალურ-პოლიტიკურ აქტს, რომელშიც გათვალისწინებული იყო პიროვნების პასუხისმგებლობა და ძირითადი ვალდებულებები.

გამოდის, რომ კონსტიტუციამ და კანონმდებელმა „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“ პრეზიდენტი — ქვეყნის შეიარაღებული ძალების უმაღლესი ხელმძღვანელი დატოვა ყოველგვარი პასუხისმგებლობის გარეშე. იქნებ, სხვა რომელიმე დოკუმენტში ეს გათვალისწინებული? კონსტიტუციაში სიტყვის „ფიცავ“ სიტყვით „ვაცხადებ“ შეცვლით შესაძლებელი გახდა, გაუფასურებული სამხედრო ფიცი და მისი მიღების წესიც.

ასე, მაგალითად: წინა პრეზიდენტის დროს წერეთისა და ალჭურვის პროგრამით მომზადებული სამხედროები მხედრული ვაზლის პირნათლად მოხდაზე ფიცს დებდნენ არა „საქართველოს წინაშე“, როგორც ამას მოითხოვს სამხედრო ფიცი, არამედ „უმალღესი მთავარსარდალის წინაშე“, და არა ინდივიდუალურად, როგორც ამას მოითხოვს კანონი, არამედ კოლექტიურად: ერთი კითხვობის და დანარჩენები იმეორებენ; ხოლო 2008 წლის აპრილში ქ. საჩხერეში სამხედროებმა ფიცი დადეს „ახლადარჩეული პრეზიდენტის წინაშე“ იგივე წესით.

სამხედრო ფიცი გახდა მლიქვნელობის საგანი. ცნობისთვის: აშშ-ში ახლადარჩეული პრეზიდენტი ფიცს დადებისას წარმოთქვამს სიტყვას „ფიცავ“.

გარდა ამისა, განცხადების ტექსტში მოყვანილი სიტყვები „ერთიანობა და განუყოფლობა“ ერთი და იმავე მნიშვნელობისაა, ხოლო ფრაზადან „ჩემი ხალხისა და მამულის აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის“ სიტყვები „ჩემი ხალხისა“ ამოსაღებია, ვინაიდან სიტყვები „აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის“ ეკუთვნის „მამულს“ და არა „ხალხს“, თანაც „ხალხზე“ ლაპარაკი წინა წინადადებაში უკვე იყო: „...ვიზრუნებ ჩემი ქვეყნის მოქალაქეთა უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობისათვის და კეთილდღეობისათვის...“

მ.73,პ.4: „საქართველოს პრეზიდენტი ნიშნავს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან გადააყენებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსს, სხვა მხედართმთავრებს“.

მ.73,პ.28: „2. კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს საქართველოს პრეზიდენტის

ბრძანება და ის სამართლებრივი აქტები, რომლებიც უკავშირდება

მ) ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრების დანიშვნას, საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის, სხვა მხედართმთავრების დანიშვნას და გადაყენებას...“

თქვენ, ალბათ, შეამჩნევდით, რომ კონსტიტუციის შესწორებებში გაჩნდა ახალი თანამდებობები:

„საქართველოს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსი“ (მ.73,პ.4); „საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი“ (მ.73,პ.28), რომლის მიხედვითაც შეიარაღებულ ძალებში არსებობენ ერთდროულად გაერთიანებული და გენერალური სამხედრო ფიცი და მისი მიღების წესიც.

ამ ორი შესწორებით კიდევ უფრო ბუნდოვანი გახდა სამხედრო ძალების არსებობა და მისი ორგანიზაციული სტრუქტურა; ვერ გაიგებ, რომელი მათგანია ზემდგომი და რომელი — ქვეშევრდომი, ვისი ნომენკლატურაა სამხედრო ძალების ხელმძღვანელობა.

დასახელება საქართველოს „შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბი“ შემოღებულია 2007 წლის აგვისტოს №462 პრეზიდენტის ბრძანებულებით. საქართველოს შეიარაღებული ძალების შემადგენელ ნაწილებს: სახმელეთო ჯარებს, სამხედრო-საჰაერო და სამხედრო-საზღვაო ძალებს თავიანთი შტაბები დარჩათ.

მაშინ რაღას აერთიანებს „გაერთიანებული შტაბი“? თუ შესაცვლელი იყო შტაბის დასახელება, უფრო ლოგიკური იქნებოდა, მისთვის „მთავარი შტაბი“ დაერქვიათ.

ტერმინი „გაერთიანებული შტაბი“ არ ასახავს შეიარაღებულ ძალებში მის რეალურ მდგომარეობას — დამკვეთად მათგანის მიხედვით ორგანიზაციისა და ძლევამოსილებისათვის“ სიტყვები „ჩემი ხალხისა“ ამოსაღებია, ვინაიდან სიტყვები „აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის“ ეკუთვნის „მამულს“ და არა „ხალხს“, თანაც „ხალხზე“ ლაპარაკი წინა წინადადებაში უკვე იყო: „...ვიზრუნებ ჩემი ქვეყნის მოქალაქეთა უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობისათვის და კეთილდღეობისათვის...“

მ.73,პ.4: „საქართველოს პრეზიდენტი ნიშნავს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან გადააყენებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსს, სხვა მხედართმთავრებს“.

მ.73,პ.28: „2. კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს საქართველოს პრეზიდენტის

კონსტიტუციის შესწავლისას იმ დასკვნამდე მივადი, რომ ეს დოკუმენტი კომისიის წევრებსაც არ აქვთ ბოლომდე შესწავლილი

სამხედრო პირად, რითაც მას მიეცა თავის მართლებისა და პრეზიდენტზე პასუხისმგებლობის გადაბრუნების საშუალება, წარუმატებლობის შემთხვევაში.

დღეისათვის სამხედრო ძალების (და შესაბამისად სამხედრო ძალების უმაღლესი მთავარსარდალს თანამდებობის) არსებობა ეჭვქვეშაა, რადგან მისი ორგანიზაციული სტრუქტურა ბუნდოვანია, ხელმძღვანელობა კი — უცნობი. არ არსებობს დებულება უმაღლესი მთავარსარდალის შესახებ.

ტერმინ „სუვერენიტეტის“ შესახებ: ეს სიტყვა ქართული ენის

დისიერად აღვასრულებ პრეზიდენტის მოვალეობას, ვიზრუნებ ჩემი ქვეყნის მოქალაქეთა უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობისათვის, ჩემი ხალხისა და მამულის აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის“.

რატომ აკეთებს ახლადარჩეული პრეზიდენტი განცხადებას ფიცის დადების მაგივრად, ამას ხომ მუხლის შესავალიც ავალდებულებს?

არ შეიძლება, განცხადებას ფიცი დაერქვას, მითუმეტეს, რომ საქართველოში (და სხვა ქვეყნებშიც) ისტორიულად ფიცის დადებისას წარმოთქვამდნენ სიტყვას „ფიცავ“, ხოლო ფიცის შინაარსი და მი-

სათვის“ ეკუთვნის „მამულს“ და არა „ხალხს“, თანაც „ხალხზე“ ლაპარაკი წინა წინადადებაში უკვე იყო: „...ვიზრუნებ ჩემი ქვეყნის მოქალაქეთა უსაფრთხოებისა და კეთილდღეობისათვის და კეთილდღეობისათვის...“

მ.73,პ.4: „საქართველოს პრეზიდენტი ნიშნავს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან გადააყენებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გაერთიანებული შტაბის უფროსს, სხვა მხედართმთავრებს“.

მ.73,პ.28: „2. კონტრასიგნაციას არ საჭიროებს საქართველოს პრეზიდენტის

ნატომი ხელმძღვანელ სამხედრო ორგანოდ ითვლება სამხედრო კომიტეტი, ხოლო მის აღმასრულებელ ორგანოდ — „საერთაშორისო გაერთიანებული შტაბი“.

ტერმინ „მხედართმთავრის“ შესახებ: გაუგებარია, ვინ იგულისხმება ამ ტერმინში: — ქვეყნის შეიარაღებული ძალების უმაღლესი ხელმძღვანელი (უმაღლესი მთავარსარდალი)? — უმაღლესი სამხედრო თანამდებობის პირი რომელიც სამხედრო მოქმედებების თეატრზე ან სტრატეგიულ მიმართულებაზე (მთავარსარდალი)? — გაერთიანების, ჯარების სახეობის ან გვარების ხელმძღვანელი (სარდალი)? დღეისათვის არც ერთ სახელმწიფოში „მხედართმთავრის“ თანამდებობა არ არსებობს. ის არაკონკრეტულია. ეს ტერმინი გამოი-

საქართველო

ყენება წარსულში ჯარის საერთო ხელმძღვანელის მიმართ.

მინდა განსაკუთრებული ყურადღება გავამახვილო ჩვენთვის ყველაზე მტივირულ და საჭიროებო საკითხზე: საქართველოს ტერიტორიულ მონაცხეზე.

როგორც მოქმედ კონსტიტუციაში, ასევე მის ახალ ვარიანტში ჩემთვის გაუგებარია საქართველოს ტერიტორიული მონაცხის საკითხი. ნახუნება აჭარის, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკები, აგრეთვე, ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი.

ეუთოს ეგიდით წარმოებულ მოლაპარაკებებში ვინ მონაწილეობს?

- სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქი?
- საქართველოს სხვა ტერიტორიული ერთეული?
- სამაჩაბლო?
- შიდა ქართლი?
- ცხინვალის რეგიონი?

სად ვეპატივებთ სამხრეთის ოსებს: დასახლებულ ტერიტორიებზე თუ სიბუნელებში? რის დაბრუნებას ვაპირებთ?

შემომავლს წინადადება ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქს დაერქვას ცხინვალის ავტონომიური რესპუბლიკა.

გადავივიარ კონსტიტუციის 73-ე მუხლის 1-ლი პუნქტის ზ) და თ) ქვეპუნქტების განხილვაზე, სადაც ლაპარაკია საგანგებო და საომარი მდგომარეობების გამოცხადების პირობებზე.

კონსტიტუციაში (და არც კანონებში) ერთი მეორისგან არ არის გამოჯნული საგანგებო და საომარი მდგომარეობები, მათ შორის — არც ჩასატარებელი ღონისძიებები. თვით კანონებიც „საგანგებო მდგომარეობისა“ და „საომარი მდგომარეობის“ შესახებ განსხვავდება მხოლოდ პირველი პუნქტებით.

დავინყოთ განხილვა.

მ.73,პ.1: საქართველოს პრეზიდენტი:
„ზ) საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში აცხადებს საომარ მდგომარეობას, სათანადო პირობების არსებობისას დებს ზავს და არა უგვიანეს 48 საათისა შეაქვს ეს გადაწყვეტილებები პარლამენტში დასამტკიცებლად“.

ლოგიკურია, რომ ქვეყანაზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში ცხადდება საომარი მდგომარეობა, მაგრამ არალოგიკურია, როდესაც ეს გადაწყვეტილება შედის პარლამენტში დასამტკიცებლად არა დაუყოვნებლივ, არამედ 48 საათის განმავლობაში.

სახელმწიფოს ნებისმიერი წერტილიდან ქ. თბილისში ჩამოსვლას სჭირდება არა უმეტეს 8 საათისა.

საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში დაუყოვნებლივ უნდა ამოქმედდეს საბრძოლო და სამობილიზაციო მზადყოფნის გეგმები და ჩასატარებელ ღონისძიებათა შორის უნდა იყოს აუცილებლად აღნიშნული პარლამენტში დასამტკიცებლად შესატანი გადაწყვეტილება.

„დ) ომიანობის თუ მასობრივი არეულობის, ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის, სამხედრო გადატრიალებისა და შეიარაღებული ამბოხის, ეკოლოგიური კატასტროფებისა და ეპიდემიების დროს ან სხვა შემთხვევებში... აცხადებს საგანგებო მდგომარეობას ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ან მის რომელიმე ნაწილში და ეს გადაწყვეტილება არა უგვიანეს 48 საათისა შეაქვს პარლამენტში დასამტკიცებლად...“

პარლამენტში დასამტკიცებლად“.

თუ პრეზიდენტს კონსტიტუციით უფლება აქვს, რაიმე შეზღუდოს, მაშინ რაღა საჭიროა პარლამენტის მიერ ამ გადაწყვეტილების დამტკიცება, ამით ხომ ირღვევა კონსტიტუციის მოთხოვნები ჩამოთვლილ მუხლებში?

კონსტიტუცია ამტკიცებს, რომ:

„1. ადამიანის თავისუფლება ხელშეუვალია“ (მ.18,პ.1).

პარლამენტმა შეიძლება ამტკიცოს, რომ ადამიანის თავისუფლება შეუვალია? პარლამენტის გადაწყვეტილებაზე მალა ხომ კონსტიტუციის მოთხოვნა დგას და ასე სხვა ჩამოთვლილ მუხლებთან დაკავშირებით.

მ.50,პ.3:
გაუგებარია ამ პუნქტის აზრი, სადაც წერია:

შეგვაქვს წინადადება, ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქს დაერქვას ცხინვალის ავტონომიური რესპუბლიკა

ეპიდემიებს ან სხვა შემთხვევებს“ ვუნოდებთ სტიქიურ უბედურებებს. „სხვა შემთხვევებში“ რა იგულისხმება?

ეს მუხლი დასაზუსტებელია იმიტომაც, რომ მისმა არაკონკრეტულობამ შესაძლებლობა მისცა კანონებს „საგანგებო მდგომარეობის“ შესახებ:

„...საგანგებო შედეგების ლიკვიდაციის, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვისა და მოქალაქეთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფისათვის შეიძლება გამოყენებულ იქნეს საქართველოს სამხედრო ძალები“ (მ.9), ე.ი. საზოგადოებრივი წესრიგის აღსადგენად შეიძლება გამოყენებულ იქნეს შეიარაღებული ძალებიც, როგორც სამხედრო ძალების შემადგენელი ნაწილი, რაც ეწინააღმდეგება კონსტიტუციის 98-ე მუხლის მე-2 პუნქტის მოთხოვნას.

კონსტიტუციაში მრავლადაა ნახმარი ასეთი ფრაზები: „კანონის შესაბამისად“, „კონსტიტუციით განსაზღვრულ ფარგლებში“; „კანონით დადგენილი წესით“; „კონსტიტუციით განსაზღვრულ შემთხვევებში“ და ა.შ., რომლებიც მუხლებს აზრს არ უკარგავს და არც არაფერს მატებს, მაგრამ ბადებს კითხვას: სად ვეძებთ დადგენილ წესებს, განსაზღვრული ფარგლები, შემთხვევები, შესაბამისი კანონები? ამ ფრაზებით კონსტიტუციას ხარისხი ეკარგება. ამ ფრაზებს ვერაფერში ვერ გამოიყენებ.

ახლა, როგორ მოგნონთ წინადადება:
მ.73,პ.6: „საქართველოს პრეზიდენტი ახორციელებს კონსტიტუციით განსაზღვრულ სხვა უფლებამოსილებებს“.

ამ პუნქტისადმი კითხვაც კი ძნელი მოსაძებნია.

გთავაზობთ ჩემ მიერ განხილული მუხლების შემდეგ ვარიანტებს:

მ.69,პ.2: „საქართველოს პრეზიდენტი არის საქართველოს შეიარაღებული ძალების უმაღლესი მთავარსარდალი“.

მ.98,პ.2: „ქვეყნის დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობის დასა-

ზისათვის, მამულის აღორძინებისა და ძლევამოსილებისათვის“.

მ.73,პ.4: „საქართველოს პრეზიდენტი ნიშნავს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრებს, თანამდებობაზე ნიშნავს და თანამდებობიდან გადააყენებს საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსს, სარდლებს“.

მ.73,პ.4მ: „ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრების დანიშვნას, საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსის, სარდლების დანიშვნას და გადაყენებას...“

მ.73,პ.18: „ზ) საქართველოზე შეიარაღებული თავდასხმის შემთხვევაში აცხადებს საომარ მდგომარეობას, სათანადო პირობების არსებობისას დებს ზავს და ეს გადაწყვეტილებები დაუყოვნებლივ შეაქვს პარლამენტში დასამტკიცებლად“.

„თ) მასობრივი არეულობის, შეიარაღებული ამბოხისა და სტიქიური უბედურებების დროს... აცხადებს საგანგებო მდგომარეობას ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ან მის რომელიმე ნაწილში და ეს გადაწყვეტილება არა უგვიანეს 48 საათისა შეაქვს პარლამენტში დასამტკიცებლად...“

მ.101,პ.1,2: „1. სამშობლოს დაცვა საქართველოს ყოველი მოქალაქის ყველაზე საპატიო მოვალეობაა.“

2. ქვეყნის დაცვა და სამხედრო ვალდებულებების მოხდა საამისო უნარის მქონე ყველა მოქალაქის ვალაია“.

ფიცის დადებით მხოლოდ სამხედრო მოსამსახურე იღებს ვალდებულებას, შეგნებულად და ნებაყოფლობით თავი გასწიროს სამშობლოსათვის;

„მტკიცედ დაედეგ საქართველოს სადარჯოზე და სიცოცხლის უკანასკნელ წუთამდე ვიბრძოლო მტერზე გამარჯვებისათვის“; და ეს მზადყოფნა თავგანწირვისთვის მშვიდობიანობის დროსაც სათანადოდ უნდა იყოს დაფასებული სახელმწიფოს მიერ, რომელიც უნდა გამოიხატებოდეს პრივილეგიებშიც სხვა ძალაგან სტრუქტურებთან მიმართებაში.

აღეპსანდრა ტოლსტოი

ბაზილიკაში

შალვა ხაჭაპურიძე, პარტია „ჩვენი საქართველო“ ლიდერი:

შალვის ტრიბუნალის მიერ სააკაშვილის გასამართლება, მინდა გითხრათ, რომ დაკავშირებულია გარკვეულ სიმამაცესთან... სახელმწიფოში გვყავს გაუნორიანსწორებელი ადამიანი, რომლისგანაც ყველაფერია მოსალოდნელი, არ არის გამორიცხული, იმ პოლიტიკურ ძალას, ადამიანსა თუ ადამიანთა ჯგუფს, რომელიც სააკაშვილის წინააღმდეგ შააკაში სარჩევარს გაგზავნის, მიმამ სისხლიანი ანგარიშსწორება და სასაკლავო მოუწყოს.

„ალია“

მანანა ნაჭყალია, „ახალი მემარჯვენეების“ ერთ-ერთი ლიდერი:

რეკლუცია არის ის, როცა ქვეყანაში რადიკალურად იცვლება ბევრი რამ. სააკაშვილის მოსვლის შემდეგ ქვეყანაში არაფერი არ შეცვლილა, იყო ერთი კლან და ჩანაცვლა სხვა კლანმა.

„ალია“

ზურაბ ტყემალაძე, „მრეწველების“ ერთ-ერთი ლიდერი:

პარლამენტიც ძლიერი უნდა იყოს, პრეზიდენტიც, მთავრობაც და ქვეყანაც. დაბალანსებული უნდა იყოს ხელისუფლება. მე არ მჭირდება დამხორებული პარლამენტი, როგორც დღეს არის.

„ალია“

ირმა ინაშვილი, ყურნალისტა კავშირ „ობიექტივის“ დამფუძნებელი, ყურნალისტი:

ქართველმა ერმა გამოიჩინა უმაღლესი კულტურა პროტესტისა, აჯანყებისა და ზნეობისა და ამ ხალხისგან რას ითხოვენ დიდერები? რამდენჯერაც მოუწოდეს ხალხს, იმდენჯერ გამოვიდა გარეთ, რამდენჯერაც დაშლისკენ მოუწოდეს, იმდენჯერ დიდსულოვნად დაიშალა! ზოგიერთი ფეხითაც წავიდა თავის რაიონში და რომელიმე ლიდერს უკითხავს მათი მდგომარეობა?

„ასავალ-დასავალი“

თამაზ ბაპურიძე, საერთაშორისო ორგანიზაცია „ევრაზია მედიაციონის“ ხელმძღვანელი:

საკაშვილს ჭკუა რომ ჰქონდეს, თავისი მთავრობის წევრებთან ილაპარაკებდა აჭარის პრობლემაზე და არა იმაზე როგორ უნდა ჩამოიყვანოს 10 მილიონი ტურისტი. ავიდეს სოფლებში, შეხვდეს გლეხებს, ნახოს, რატომ ვერ მოჰყავთ იქ კარტოფილი ოჯახებისთვისაც კი. სოფელი გაჩერებულია აჭარაში, მარტო ბულვარისა და ბათუმის ცენტრის გალამაზება რას გვიშველის?

„კვირის ქრონიკა“

ნანა აბაბაძე, არასამთავრობოთა კოალიციის წევრი:

როცა ყველაფერი მინავლებულია, ფაქტობრივად, ოპოზიციური პარტიები უმოქმედობის რეჟიმში არიან და ბოგინობს ერთმმართველური დიქტატურა, ბუნებრივია, ჩვენ, არასამთავრობოებს გვაქვს რიგი კითხვები პოლიტიკურ პარტიებთან, ოპოზიციურ სახეებთან, გვინტერესებს მათი სამოქმედო პროგრამები, როგორ აპირებენ არსებული სიტუაციიდან გამოსვლას, გამოსავალს რაში ხედავენ?

„ალია“

გიორგი გაჩეჩილაძე, „მწვანეთა პარტიის“ ლიდერი:

ავგისტოს დასაწყისში ამერიკისა და რუსეთის ერთობლივი საიდუმლო შეთანხმების თანახმად გადაწყდა, რომ მიხეილ სააკაშვილი გავა შააკის ტრიბუნალზე. ეს არის უკვე გადაწყვეტილი და ეს იცის ძალიან კარგად მიხეილ სააკაშვილმა. მას ამის შესახებ შეატყობინეს. მეტიც, ეს იცის არა მარტო სააკაშვილმა, ეს იცის მისმა გარემოცვამაც.

„ალია“

ტარიანი „გაერთიანებული შტაბი“ არ ასახავს შეიარაღებულ ძალებში მის ჩეალურ ეფოპეაქიონს — დაგვიგება და გორგანიზებალ ორგანოს

მოქაბად აბეფი — მესაბე ალ-ქაიდასა და ბენ ლადენის ბარეოქუბაში

სიბაღე — 195 სანტიმეტრი, გამბდარი აღნაგობის, თვალბი — ყავისფერი, თბა — მუქი, მშობლიური ენა — არაბული. მისი ადგილსამყოფელის დასადგენად სასარგებლო ინფორმაციისთვის ჯიღდო — 25 მილიონი დოლარი. როდესაც ამერიკის სახელმწიფო დეპარტამენტისა და გამოძიების ფედერალური ბიუროს ერთობლივი ნაშრომი — 80-90-იან წლებში განხორციელებული ხუთი უდიდესი ტერორისტული აქტისთვის ბრადებული ყველაზე საშიში საერთაშორისო ტერორისტების 22-კაციანი სია — გამოქვეყნდა, მოქამად აბეფმა უსაბა ბენ ლადენისა და აიბან ზავაპირის შემდეგ მესამე ადგილი დაიკავა.

ტერორისტულ სამყაროში მოქამად აბეფის (იგივე აბუ ჰაფსი, იგივე აბუ ჰაფს ალ-მისრი, იგივე ალ-კაბირი, იგივე ტაისირი, იგივე შეიხი ტაისირ აბდულა, იგივე აბუ ჰადიჯა) სახელით ცნობილი სუბპი მუქამად აბუ სიტა 1957 წელს ეგვიპტის პროვინცია მინიაში დაიბადა. სწავლას თავი ახალგაზრდობაშივე დაანება და ეგვიპტის რადიკალური ისლამური ორგანიზაცია ჯიჰადის საქმიანობაში ჩაერთო. ექსტრემისტული დაჯგუფება, რომელმაც აქტიური „მოღვაწეობა“ 1970-იანი წლებიდან დაიწყო, ორ ფრაქციად იყოფოდა. ერთს აიბან ალ-ზავაპირი ეღვდა სათავეში, მეორეს — ახმად ჰუსეინ აგიზოი. ეს ის აიბან ალ-ზავაპირი გახლდათ, რომელიც შემდეგ ავღანეთში საკენძო ფიგურა გახდა და ტერორისტულ ფინანსურ ორგანიზაციას „უსაბა ბენ ლადენის მსოფლიო ისლამური ფრონტი“ ეღვდა სათავეში.

ალ-ჯიჰადის სანყისი ამოცანა ეგვიპტის ხელისუფლების დამბობა და მისი ისლამურ სახელმწიფოდ ქცევა იყო, ამიტომ მისი წევრების ყოველდღიურ სამსახურებრივ მოვალეობას უმადლეს სახელმწიფო მოხელეებზე შეიარაღებული თავდასხმები წარმოადგენდა. სწორედ ალ-ჯიჰადის პასუხისმგებელი 1981 წელს ეგვიპტის პრეზიდენტის ანვარ სადათის მკვლელობაზე, 1993 წელს შინაგან საქმეთა მინისტრს ხასან ალ-ალ-ფისისა და პრემიერ-მინისტრ აბაჟ სეაქიზე თავდასხმებზე.

თუმცა ამის შემდეგ ალ-ჯიჰადს ეგვიპტეში რაიმე ტერორისტული აქცია აღარ ჩაუტარებია, სამაგიეროდ, ალბანეთში, აზერბაიჯანსა და ბრიტანეთში დაკავებული თავისი წევრების გამო მუდმივად ანგარიშსწორებით ემუქრებოდა აშშ-ს. ეგვიპტის ხელისუფლებამ იმთავითვე თვინიერდა, რომ ამ ორგანიზაციას მნიშვნელოვანი მხარდაჭერა ჰქონდა შიხად-გომში მსოფლიოს ნომირ პირველ ტერორისტად გამოცხადებული უსაბა ბენ-ლადენისგან.

პრეზიდენტ სადათის მკვლელობის შემდეგ ეგვიპტის ცენტრში მდებარე ქალაქ ასიუტაში სამხედრო და სამოქალაქო ობიექტებზე განხორციე-

ლებულ მთელ რიგ თავდასხმეში მუქამად აბეფი პირადად მონაწილეობდა. ქალაქში ალ-ჯიჰადს მკაცრად გაუსწორდნენ, მაგრამ აბეფმა გაქცევა მოახერხა, ქაიროს შეაფარა თავი და სწორედ იქ დაუახლოვდა ეგვიპტის რადიკალური დაჯგუფების „ალ-ჯამა ალ-ისლამიას“ ერთ-ერთ ლიდერსა და ჯიჰადის ყოფილ წევრს ახმად რიფი ტახას, რომელიც „ავღანური ჯიჰადის“ მონაწილეც იყო.

ქაიროში აბეფის „ქარიერას“ განვითარება აკ დასცალდა. მალე ის პოლიციამ დააკავა და ხუთი წლით ციხეში იყო გამოკეტილი.

1980-იანი წლების დასასრულს სასჯელმთბილი აბეფი ჯერ ლიბანში გაემგზავრა, შემდეგ — საუდის არაბეთში, ბოლოს კი — ავღანეთში.

1989-1990 წლებში პაკისტანში ყოფნისას აბეფმა უსაბა ბენ ლადენი პირადად გაიცნო და 1991 წლიდან ალ-ქაიდას სამხედრო ლიდერი გახდა.

არა მხოლოდ ორგანიზაციაში, არამედ უსაბა ბენ-ლადენის ყველაზე ერთგულ და მასთან დაახლოებულ გარემოცვაშიც მუქამად აბეფი რიგით მესამე პირად ითვლებოდა. შაჰიდობის მსურველებს პირადად მასთან უნდა გაეცლიათ შემონებება.

შაჰიდობის მომზადება რთული და ხანგრძლივი პროცესია. კანდიდატებს ალ-ქაიდას მესვეურები მთელ მსოფლიოში არჩევენ და სანყის ეტაპზე თავიანთი იდეების ქადაგებით ადამიანებში ემოციების გა-

ბენ ლადენი და აბაფი

„ტაბილი სიკვდილი“ ისლამისტების

მონვევას, ისლამური ფუნდამენტალიზმის მომხრეთა გამოვლენას იწყებდნენ. შემდეგ დაინტერესებულით ახალგაზრდულ წრეებში ჯიჰადის კონცეფციების ასხნა იწყება და ისლამისთვის თავის შეწირვის უმთავრესი იდეა ნელ-ნელა იწერება მსმენელთა ცნობიერებაში ქარიზმატული, ემოციური და განათლებული ადამიანების მიერ. საბოლოოდ შერჩევის უმთავრესი კრიტერიუმი თვითმკვლელობის ჩადენის სურვილია.

არჩეულებს ალ-ქაიდას ბანაკებში მიყვანამდე დეტალურ დაკითხვას უტარებდნენ, ეკითხებოდნენ ყველაფერს — ცხოვრებისეული ინტერესებიდან დაწყებული, საკუთარი შესაძლებლობებით დამთავრებული. სწორედ ამგვარი დაკითხვის შედეგად გამოვლინდა ხანი ხანჯურა, მფრინავი, რომელმაც საბოლოოდ კანდიდატის სახელი მიმართა თავისი თვითმფრინავი. იგი 2001 წლის 11 სექტემბერს ტა-

რატისთვის მოსაზრებელი პერიოდის ბოლო ეტაპზე ჩაიყვანეს ავღანეთში და დაუყოვნებლივ ჩართეს ოპერაციაში.

ამ შემთხვევის მიუხედავად, შერჩევისას კანდიდატის ბედი სულაც არაა დამოკიდებული მის განსაკუთრებულ ნიჭსა თუ ცოდნაზე, მთავარი თვითმკვლელობის მტკიცე სურვილია. თანაც შაჰიდობის მაძიებელს სულით ხორცამდე უნდა ჰქონდეს გამჯდარი სურვილი, რომ თვითმკვლელობა ბენ ლადენის ბრძანების შესაბამისად განახორციელოს.

ყველა კანდიდატი, რომელიც მრავალი ეტაპის გავლის შემდეგ მტკიცედ აცხადებდა ნაბრძანებში სუიციდისთვის მზადყოფნას, საბოლოო შემოწმებას მოქამად აბეფთან გადიოდა.

მას უნდა გადაეწყვიტა, გამოდგებოდა თუ არა იგი ალ-ქაიდას გრძელვადიანი გეგმებისთვის და შეიძლებოდა თუ არა მასზე დაყრდნობა. ეს შემოწმება მხარეებს შორის ემოციური და ფსიქოლოგიური კონტაქტის სახით საერთო ინტერესის, სუიციდის, საფუძველზე ხორციელდებოდა. მოწმედობდა ისიც, თუ რამდენად გამძლე აღმოჩნდებოდა კანდიდატი ზენოლის მიმართ.

1993 წელს მოქამად აბეფი სომალში განაგრძობდა ტერორისტებად გამოსადეგი კანდიდატების შერჩევას და მათ აღზრდას. იმ პერიოდში სომალელებში აღმშოთხებულნი იყვნენ ქვეყნის შიდა საქმეებში გაეროს ჩარევით და მთელი ძალით ცდილობდნენ, წინ აღდგომოდნენ ამას. სომალში გაეროს მშვიდობისმყოფელთა ოპერაციისას აშშ-ის სპეცდანიშნულების ძალებსა და სომალის საველე მეთაურის მოქამად აბეფსა და ბოვეიკებს შორის მოულოდნელად მომხდარი შეტაკებისას 18 ამერიკელი რეინჯერი დაიღუპა. ამერიკის ცენტრალური სადაზარალო სამსახურის მონაწილეობით, მოქამად აბეფს სომალში ანტიამერიკული მოღვაწეობა ჰქონდა ბაჩაღაპული და ამერიკულ ჯარისკაცებზე თავდასხმის უშუალო მონაწილეც გახლდათ.

იგი 1993 წლიდან უშუალოდ იყო დაკავებული სომალელების მხრიდან განხორციელებული ალ-ქაიდას დასაწყისში ბუშმა თალიბანის ხელმძღვანელობას ალ-ქაიდას მეთაურების გადაცემა მოსთხოვა, უარის მიღების შემდეგ კი ავღანეთში სამხედრო ოპერაციის დაწყების შესახებ გამოაცხადა.

იმავე წელს ავღანური კამპანიის შედეგად თალიბანის ძალაუფლება ავღანეთის უმეტეს ნაწილში დაემხო, განადგურდა ალ-ქაიდას რამდენიმე მეთაურიც — მათ შორის 11 სექტემბერის ტერაქტების მთავარი ორგანიზატორი მოქამად აბეფიც.

თეს. განაჩენი, ცხადია, სისრულეში ვერ მოიყვანეს გასაგები მიზეზების გამო — მსჯავრდებულის ადგილსამყოფელიც კი ვერაფერ დაადგინა.

ამ დროს იგი ბენ ლადენთან ერთად ავღანეთში იმყოფებოდა და ჩვეულ საქმიანობას განაგრძობდა — სათავეში ედგა ალ-ქაიდას სამხედრო სტრუქტურას და მისი ტერორისტული საქმიანობის კოორდინირებას ახორციელებდა. მალე ბენ-ლადენის შვილმა მოქამადმა აბაფის ძალიან ძლიერი შიკრიტო ცოლად. ქორწილი ავღანეთში, კანდაბარში, გადაინახდა.

იმავე 1996 წელს ავღანეთში ჩავიდა ალ-ქაიდას კიდევ ერთი მეთაური და ბენ ლადენისა და ორგანიზაციის ოპერატიული შტაბის უფროს აბეფს 11 სექტემბერის ტერაქტების გეგმა გააცნო. მეთაურებმა გეგმა უარყვეს მისი გადაჭრბებული სირთულის გამო.

მაგრამ არსებობდა ნაკლებად რთული გეგმებიც, რომელთა განხორციელებაზეც ორგანიზაცია უარს არასდროს ამბობდა. ერთ-ერთი ასეთი გეგმა 1998 წელს კენიისა და ტანზანიაში ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩოებზე თავდასხმა გახდა. მაშინ ტერაქტებს 224 ავღანის სიცოცხლე ემსხვერპლა და, აშშ-ის ცენტრალური სადაზარალო სამსახურის მონაწილეობით, მოქამად აბეფი ამ ტერაქტების უშუალო ორგანიზატორი იყო. მაშინ საერთაშორისო დამკვეთმა სამი ტერორისტი დააკავეს, ფედერალურმა სასამართლომ სამივეს სამუდამო პატიმრობა მიუსაჯა. აბეფი გადარჩა.

1999 წელს ბენ ლადენმა ადრე შემოთავაზებული და სირთულის გამო დაწუნებული გეგმისადმი დამოკიდებულება შეიცვალა და მას კიდევ ერთხელ მიუბრუნდა. მალე მან და აბეფმა ერთად დააზუსტეს 11 სექტემბერის ტერაქტების სამიზნეები — თეთრი სახლი, პენტაგონი და მსოფლიო სავაჭრო ცენტრი.

ვინაიდან ორგანიზაციაში სამხედრო და ტერორისტული ოპერაციების ორგანიზება და განხორციელება აბეფის მოვალეობა იყო, მან თავისივე მომზადებული კადრებიდან სათანადო კანდიდატები აარჩია და ორწლიანი მზადების შემდეგ, 2001 წლის 11 სექტემბერს, მისმა ბაშოზრდილობამ ოთხი საშობალოში ავიარა იმთავითვე ბანი-ტაბს. სამი მათგანი ნიუ იორკში მსოფლიო სავაჭრო ცენტრისკენ და ვაშინგტონში პენტაგონისკენ გაიშარათა. ამ ტერაქტებს 2974 ავღანის სიცოცხლე ემსხვერპლა.

ამ ტრაგედიის შემდეგ თეთრ სახლში „ტერორის ნინაღმდეგ ომზე“ აღაპარაკდნენ. 2001 წლის 20 სექტემბერს კი ამერიკის პრეზიდენტი ჯორჯ ბუში სიტყვით გამოვიდა კონგრესის წინაშე და ოფიციალურად გამოაცხადა ომი ტერორისტებს, უმრავლესად, ალ-ქაიდას. დასაწყისში ბუშმა თალიბანის ხელმძღვანელობას ალ-ქაიდას მეთაურების გადაცემა მოსთხოვა, უარის მიღების შემდეგ კი ავღანეთში სამხედრო ოპერაციის დაწყების შესახებ გამოაცხადა.

იმავე წელს ავღანური კამპანიის შედეგად თალიბანის ძალაუფლება ავღანეთის უმეტეს ნაწილში დაემხო, განადგურდა ალ-ქაიდას რამდენიმე მეთაურიც — მათ შორის 11 სექტემბერის ტერაქტების მთავარი ორგანიზატორი მოქამად აბეფიც.

გორგასალი, სნო და შიოლა

თუ რამ სასიკეთო ხდება ამ ჩვენს დაღლილ, დაჭრილ და გაჭირვებულ მამულში, ეს, უნინარეს ყოვლისა, ეკლესია-მონასტრების შენება-აღდგენა და მრევლის მატებაა. ამ მხრივ როგორ შეიძლება ხევი იყოს გამონაკლისი, როცა ამ უდიდესი საქმის სულისჩამდგმელისა და მოთავის, საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის, ილია II შიოლაშვილ-ლუდუშაურის საგვარეულო ბუდე სნოა. აქ დგას სწორედ ლუდუშაურთა ძველი ციხე-კოშკი.

სნოს ციხე, ანუ იგივე ლუდუშაურთა ციხე-კოშკი

მ. ვახტანგ გორგასლის ეკლესია

შიოლას ხმალი

ქვაჯვარი სნოში

რედ მოხვევები იგულისხმებიან, რომელთაც ვახუშტი ბატონიშვილი ასე ახასიათებს: „**კაცნი მბრძოლნი, ძლიერნი, ახოვანნი, ჰაეროვანი ვითარცა მთეულნი, გარნა უმჯობესი ყოველთა**“.

გადმოცემა გვეუბნება, რომ იმ მხნე მთიელთა შორის, რომლებიც გორგასლის უფრთულესი თანამებრძოლები იყვნენ, ერთ-ერთი გამორჩეული ყოფილა გმირი სნო. როცა იბერთა ლაშქარი ჩრდილოეთ კავკასიიდან ნამოსულა, გორგასალს სნოს მამულში შეუვლია და მისი ორი ვაჟი ლუდუშა და კაიშა მოუხატა. დრო რომ გასულა, სნოს უფროს ძეს, ლუდუშას მამის ადგილი და მამული დაუკავებია, კაიშა კი ნამოსულა და მთიულეთის არაგვის სათავეებში დასახლებულა. ასე შეიქმნა ლუდუშაურთა და კაიშაურთა გვარები.

„შარამბალ ლუდუშაური, კაცი გამოსხველ რა ხელი, მენ მოჰკალ ლეკის ბელადი, კარზე გეკიდა თავ-ხელი“.

შიოლა ლუდუშაურის კულტურის ცენტრში რომ შიოლას ხმალი ინახება, ის ხმალი, იორამ ლუდუშაურის ეჭვით, შარამბალისა უფრო უნდა იყოს.

***

სნოს შემოგარენის გადაღებას ორ დღეს ვანდომებთ. სოფელ აჩხოტთან, მარჯვენა ბორცვზე, ნათლისმცემლის ნიშია, ხოლო მის ქვევით, ლამის ზედ გზაზე, არსებული კლდის მცირე ფრილო ნმინდა ალაგადაა მიჩნეული. თერგისა და სნოსწყლის წყალგამყოფის მწვერვალზე, რომელიც ზღვის დონიდან 4000 მეტრის სიმაღლეზეა აზიდული და „ყურო“ ჰქვია, მოთავსებულია ხევის მთავარი

„ყუროზე ნისლი ატირობდა, ლოცვით ზეცაში ადისა — დაზარდე ხევეში მოყმენი სპარსანგელოზის ხატისა, ხელში მიეცი ფრანგული, დამჯერე იყოს კაცისა, მტერზედა ისე მივიდნენ, სთქვენ გრგვინვამ დაიარაო, კარია საქართველოსი ტიალი დარიალაო“.

თავად სნოში ყველაზე ძველი ეკლესია ის უნდა იყოს, რომელიც სამების სახელს ატარებს და სასაფლაოს თავზე, მაღალ კლდეზეა მიკრული, თავად სასაფლაოზე კი ახლახან აღდგენილი და ამოქმედებული ნმიდა გიორგის მოზრდილი, დარბაზული საყდარი დგას. იგი ღვინისფერი ბაზალტის ქვითაა შემოსილი.

სნოდან მდინარის აყოლებზე, კილომეტრ-ნახევარში სოფელი ახალციხეა, სადაც ქერშვილები, გოგბაიძეები

და ბუჩუკურები ცხოვრობენ. ახალციხეში, ძველ სასაფლაოზე დგას IX საუკუნის ტაძარი — სანაწივიანი ბაზილიკა, რომელსაც ნარნერები შემორჩინა. სანაცვლოდ ეკლესიაში დაცულია რამდენიმე საინტერესო ხატი და, როგორც ამბობენ, ხევეში შემონახული უძველესი, მოჭედისი ჯვარი. ტაძართან ახლოს ძველისძველი ქვაჯვარიც დგას.

ახალციხიდან კვლავ სნოს წყალს მივყევებით და კარგად ნაცნობ პატარა სოფელ კარკუჩაში შევიდვართ, სადაც მარსაგიშვილები და ყამარაულები ცხოვრობენ. აქაური მოხვევები და ართხმოელი ხევსურები ყოველ 29 ივლისს ლალანგურის ნმიდა გიორგის ხატობას ზეიმობდნენ. ეს სალოცავი ორ სოფელს შუა, მაღალ მთაზე, მდებარეობდა. მას დღეს აღარაა ვინ აკითხავს ან კი ვინ უნდა ავიდეს იქ, როცა სტიქიამ და უგზოობამ ართხმო ნასოფლარად აქცია, კარკუჩა კი ისე დააპატარავა, რომ უმეტესად მოხუცების ანაბარა დარჩა. ამ სოფლის მკვიდრის საველ მარსაგიშვილის ძალისხმევით ლალანგურის წმ. გიორგის თავად სოფელ კარკუჩის ახალაგებული ნმიდა გიორგის მცირე, კოხტა საყდარი ჩაენაცვლა.

კარკუჩადან აღმოსავლეთით, ჯუთის მიმართულებით ვაგრძელებთ გზას. ჯუთა ხევსური არაბულების სოფელია. ეს უკვე სუბალპური ზონაა, ქაფქაფა ნაკადულებისა და ყვავილების მხარეა.

სადაც ამ მიდამოებში შეხვდა თავის დროზე შიოლა ლუდუშაურს ხევსური მთრეხელი. ამის თაობაზე ერთი მოზრდილი ხალხური ლექსიც არის შექმნილი.

ზუსტი ინფორმაცია იმაზე, მიეხმარა თუ არა შიოლა ლუდუშაური არაგვის ერისთავს ფშავ-ხევსურეთის ანოკებაში, არ გვაქვს. მოხვევები ამ ფაქტს უარყოფენ, ხევსურები კი ადასტურებენ. ისე, ძნელი წარმოსადგენია, სხვა რამიზე უნდა გადაეწყვიტათ ხევსურებს შიოლას მოკვლა და ვინმე თრეხელის გამოგზავნა. შიოლას, თურმე, ხევსურთა თავყროლბის განჩინება შეუტყვია და გზებიც შეუკრავს. და აი, როცა ის ჯუთის მიმართულებით მიემგზავნებოდა მოდარაჯვეთთან ერთად, გზად მთრეხელს გადაჰყრია. შიოლას მთრეხელის განჩინება უბრძანებია და ფარ-ხმალიც აუყრიათ, მაგრამ, როცა მშვილდზე მიმდგარა საქმე, ხევსურს კაპარჭიდან ერთი ისარი ამოუღია და ხელით უძგერებია შიოლასათვის შიგ გულში. ხევსური გაქცეულა და როგორღაც შიოლას დის ოჯახისათვის შეუფარებია თავი. მისი ადათ-ნესზე, ქალი, თურმე, მოხვევებისათვის სტუმრის გადაცემას არ აპირებდა, მაგრამ სახლში შევარდნიან, მთრეხელი გამოუყვანიათ და აუკუნავთ. ასე დაუჯავიათ შიოლას მკვლელები.

ჯუთაში, 25 ნელია, არ ვყოფილვარ... გავცქერი სოფელს, ჭიუხების დაკბილულ, დათოვილ მწვერვლებს და მახსენდება, როგორ გადავდიოდით 9 მხედარი საქმილელის უღელტეხილით აქედან რომკაში და პირიქითა ხევსურეთში. ნუთუ მეოთხედი საუკუნე გავიდა მას შემდეგ?! ყველაფერი ისევ ისეა, ან კი ამ მთებს ადგილიდან რა დაძრავდა. მხოლოდ სოფლის შესასვლელში აღუმართავთ დიდი, თეთრი ქვაჯვარი.

ახალციხის ქვაჯვარი და სამნავიანი ეკლესია

პალა ქოქიაშვილი
ავტორის ფოტოები

რუსეთ-ოსმალეთის ომი

გაგრძელება. დასაწყისი იხ. №32

1809 წლის კამპანია. ჯონსმა მოახერხა სპარსეთ-ოსმალეთის შეთანხმება რუსეთის წინააღმდეგ საერთო მოქმედებისთვის. შაჰისა და სულტანის მონოდეტები მთელს კავკასიას მოეფინა. მონოდეტებს თან ახლდა უხვად გაღებული ინგლისური ფული და კიდევ უფრო — ხმები იმის შესახებ, რომ ინგლისმა ზღვა ფული მოაყარაო. ხმები გავრცელდა, აგრეთვე, რომ ინგლისის ფლოტი შავ ზღვაში შემოვიდაო.

სპარსეთის შაჰი გაზაფხულზე შემოჭრას იმუქრებოდა. ტორმასოვს თავდაცვითი ომი უნდა ეწარმოებინა, რადგან შეტევისთვის საკმარისი ძალა არ გააჩნდა. სპარსელებს კი შეტევისთვის უპირატესობა ჰქონდათ, რომ მათი ლაშქარი მხედრობა იყო, რუსთა ჯარი კი უპირატესად ქვეითისგან შედგებოდა. მტარი რუსთა ჯართან პირდაპირ შეხვედრას უნდა ემზადებინა და სწრაფად გარკვეული შედეგით დასრულებულიყო. ამისთვის მთელი რუსეთის მთავრობის დახმარება იყო საჭირო.

ოსმალეთის უმთავრესი ყურადღება ამ დროს მიქცეული ჰქონდა ბალკანეთის ფრონტისადმი, საიდანაც რუსთა ჯარი სტამბოლს ემუქრებოდა. ამიტომ ამიერკავკასიაში ოსმალეთი რუსეთის წინააღმდეგ დივერსიებით კმაყოფილდებოდა. სპარსეთთან სამხედრო შეთანხმებით, კავკასიის ხალხებში აჯანყებათა გამოწვევით ოსმალეთი ცდილობდა, მტრისთვის გართულებანი შეექმნა, რომ ამ გზით აქ თავისი ნაქონევი შეენარჩუნებინა. ამიერკავკასიის სპარსეთის ადგილობრივი ხალხების დახმარებით ოსმალეთი ცდილობდა, მტრისთვის გართულებანი შეექმნა, რომ ამ გზით აქ თავისი ნაქონევი შეენარჩუნებინა. ამიერკავკასიის სპარსეთის ადგილობრივი ხალხების დახმარებით ოსმალეთი ცდილობდა, მტრისთვის გართულებანი შეექმნა, რომ ამ გზით აქ თავისი ნაქონევი შეენარჩუნებინა.

1809 წლის 10000 მხედრისაგან შემდგარი რაზმი შაჰის შვილის მამად ალი-ხანის მეთაურობით ბაზაზე შემოიჭრა, მაგრამ დამარცხდა და ერევანს უკუიქცა. ტორმასოვი დამანისს დაადგა იმ მიზნით, რომ პასუხი გასაცემად მზად ყოფილიყო, ოსმალეთიდან შემოიჭრებოდა მტერი, თუ სპარსეთიდან.

ამ დროს აბას-მირზა ნახჭევანის გზით განჯაზე წამოვიდა. ტორმასოვი დროზე შეუტია და მტერს შამქორს გაეგება. აბას-მირზამ ბრძოლა არ მიიღო და უკუიქცა. სპარსელები მცირე გუნდებდა დაიყვანეს და ასახიზნებლად სოფლებს მოედევნენ. რუსი ქვეითთა ასეთ მტერს უფექტიანად ვერ სდევნიდა, ხოლო საკმაოდ მხედრობა ტორმასოვს არ ჰყოფიდა.

ფოთის ომი. 1809 წლის 17 ივლისს მთავარმართებელმა გენერალ ორბელიანს ამის შესაფერისი დავალება მისცა. ორბელიანი ყულევს უნდა ნასულიყო. ამავე დროს ორბელიანს თვალის უნდა სჭეროდა იმერეთზედაც, სადაც ზურაბ ნერეთელი და მისი მომხრეები მეფის ორგულეებს გაამრავლებდნენ და სხვა მხრივაც ეცდებოდნენ, რათა შემოდგომისთვის საქმე ყოველმხრივ შემზადებულიყო.

ორბელიანი ყულევს ნავიდა, ხოლო — ტორმასოვი განჯა-ყარაბაღის მხარეში სპარსელთა მორიგ შემოსევას იგერიებდა. ციხეს ალყად ადგა, ხოლო ტორმასოვი სპარსელებს ეომებოდა, სოლომონ მეფე მოვლენათა განვითარებას ფხიზლად თვალყურს ადევნებდა და შესაფერის თაღარიგს იჭერდა. იმერეთ-ახალციხის საზღვარზე მან საიდუმლოდ მოციქულები გაგზავნა ახალციხის ფაშასთან და სპარსეთის შაჰთან. როგორც ტორმასოვი პეტერბურგში ხელმწიფის კარს არწმუნებდა, სოლომონ მეფე ყველა ამით საქართველოში საიდუმლოდ მოციქულები გაგზავნა.

ზურაბ ნერეთლის რჩევით ტორმასოვმა ამ საქმის შემსრულებლად პოლკოვნიკი სიმონოვი შეარჩია და გეგმა დააწყო. ფოთს ორბელიანისთვის მოშველების საბაბით, იგი ერთ პოლკ ჯარს პოლკოვნიკ სიმონოვის სარდლობით დასავლეთ საქართველოში გაგზავნიდა. სიმონოვიც საიდუმლოდ განკარგულება ჰქონდა, რომ ფოთის დაპყრობის უმაღლესი მეთაურის ნათესავი და სოლომონ მეფის საქმის წარმატებისთვის ტორმასოვი სიმონოვის თან დაატანდა დავით თარხნიშვილი — ზურაბ ნერეთლის სიძეს და მის განზრახვათა მოზიარეს. დავით თარხნიშვილი რუსული ხელიწერილობის ერთგულ კაცად ითვლებოდა და ჯერ კიდევ გუდოვიჩს გაეწიო მისთვის საიდუმლოდ გეგმები, სოლომონ მეფის ტახტიდან ჩამოგდების რომ შეეხებოდა. აი, ამ სამეფულს — სიმონოვის, ზურაბს და დავითს უნდა შეემუშავებინა ადგილზე კონკრეტული სამოქმედო გეგმა. ამავე დროს, ტორმასოვმა სოლომონ მეფის წერილი მისწერა და შეატყობინა, რომ ის ფოთში ორბელიანს უგზავნიდა მასვე ჯარს. საქართველოს მთავარმართებელი აქვე განმარტავდა ფოთის დაპყრობისა და ოსმალეთის განდევნის დიდ მნიშვნელობას იმერეთისთვის და იმედს გამოთქვამდა, რომ ეს ჯარი სოლომონის ქვეყანაზე, მეფის ხელისშეწყობით, მშვიდად გაივლიდა.

ნოემბერში პოლკოვნიკმა სიმონოვიც მთავარი ჯარით იმერეთი გაიარა და ფოთს ჩავიდა. ამასობაში ორბელიანს ციხე უკვე აედგა.

ამ ხანებში დამოკიდებულე-ბა რუსეთსა და ოსმალეთს შორის თანდათან უარესდებოდა. პ.დ. ციციანოვიც მოკლეს და რუსეთის მთავრობის საქმეები ამიერკავკასიაში საფრთხის ქვეშ დადგა. ქელაიშ-ბეგი გაძვირდა. ახლა რუსეთის მთავრობა იმასაც დიდ მიღწევად თვლიდა, თუ აფხაზეთის მთავარი დადიანის წინააღმდეგ სოლომონ იმერთა მეფის ან შეუკავშირდებოდა. პეტარპურბიდან ადგილობრივ მმართველებს უშედეგოდ ამოიწურებოდა.

1809 წლის 24 სექტემბერს ტორმასოვი უკვე ატყობინებდა ჯერ კიდევ ფოთის ალყად მდგომ ორბელიანს, რომ მან პეტერბურგიდან უკვე მიიღო უმაღლესი ნებართვა იმერეთში საჭირო დამატებითი ჯარის წაყვანისა და სამხედრო ძალის გამოყენებით სოლომონ მეფის ტახტიდან ჩამოგდების შესახებ, როცა ყველა მშვიდობიანი საშუალება უშედეგოდ ამოიწურებოდა.

ზურაბ ნერეთლის რჩევით ტორმასოვმა ამ საქმის შემსრულებლად პოლკოვნიკი სიმონოვი შეარჩია და გეგმა დააწყო. ფოთს ორბელიანისთვის მოშველების საბაბით, იგი ერთ პოლკ ჯარს პოლკოვნიკ სიმონოვის სარდლობით დასავლეთ საქართველოში გაგზავნიდა. სიმონოვიც საიდუმლოდ განკარგულება ჰქონდა, რომ ფოთის დაპყრობის უმაღლესი მეთაურის ნათესავი და სოლომონ მეფის საქმის წარმატებისთვის ტორმასოვი სიმონოვის თან დაატანდა დავით თარხნიშვილი — ზურაბ ნერეთლის სიძეს და მის განზრახვათა მოზიარეს. დავით თარხნიშვილი რუსული ხელიწერილობის ერთგულ კაცად ითვლებოდა და ჯერ კიდევ გუდოვიჩს გაეწიო მისთვის საიდუმლოდ გეგმები, სოლომონ მეფის ტახტიდან ჩამოგდების რომ შეეხებოდა. აი, ამ სამეფულს — სიმონოვის, ზურაბს და დავითს უნდა შეემუშავებინა ადგილზე კონკრეტული სამოქმედო გეგმა. ამავე დროს, ტორმასოვმა სოლომონ მეფის წერილი მისწერა და შეატყობინა, რომ ის ფოთში ორბელიანს უგზავნიდა მასვე ჯარს. საქართველოს მთავარმართებელი აქვე განმარტავდა ფოთის დაპყრობისა და ოსმალეთის განდევნის დიდ მნიშვნელობას იმერეთისთვის და იმედს გამოთქვამდა, რომ ეს ჯარი სოლომონის ქვეყანაზე, მეფის ხელისშეწყობით, მშვიდად გაივლიდა.

ნოემბერში პოლკოვნიკმა სიმონოვიც მთავარი ჯარით იმერეთი გაიარა და ფოთს ჩავიდა. ამასობაში ორბელიანს ციხე უკვე აედგა.

***
აფხაზეთი
ამ ხანებში დამოკიდებულე-ბა რუსეთსა და ოსმალეთს შორის თანდათან უარესდებოდა. პ.დ. ციციანოვიც მოკლეს და რუსეთის მთავრობის საქმეები ამიერკავკასიაში საფრთხის ქვეშ დადგა. ქელაიშ-ბეგი გაძვირდა. ახლა რუსეთის მთავრობა იმასაც დიდ მიღწევად თვლიდა, თუ აფხაზეთის მთავარი დადიანის წინააღმდეგ სოლომონ იმერთა მეფის ან შეუკავშირდებოდა. პეტარპურბიდან ადგილობრივ მმართველებს უშედეგოდ ამოიწურებოდა.

თის მთავრის გულის მოსაზრება.

რაც შეეხება ქელაიშ-ბეგის ხელმწიფის საფარველში მიღებას, ეს თუმცა ფრიად სასურველი იყო, მაგრამ, ვიდრე რუსეთ-ოსმალეთს შორის ზავი გრძელდებოდა, მოუხერხებელი ჩანდა. თანაც რუსეთის მთავრობა არც იმაში იყო დარწმუნებული, რომ ქელაიშ-ბეგი ამ ნაბიჯით თავის მთავრობასთან პოლიტიკურ თამაშს არ ეწეოდა და რომ ამ მამულს მთავრობის დასაცავად მთავრობის სულტნის დიდმოხელეს ქრისტიანი ხელმწიფის ხელქვეშ შემოსვლა გულწრფელად სურდა.

ქელაიშ-ბეგი კი ამ თავისი გადაწყვეტილების გულწრფელად არა ერთ საბუთს იძლეოდა. ის არ შეუკავშირდა სოლომონ იმერთა მეფეს, არამედ, პირიქით, კეთილმეზობლობის ხელწერილი დაუდო დადიანის სახლს. ასევე ფიქრით მოურიგდა სამურზაყანოელ ლეივან შარვაშიძეს. ამავე რიგის იყო ქელაიშ-ბეგის პასუხი ოსმალეთის მთავრობის ღონისძიებაზე.

1806 წელს, ივლისში, ქელაიშ-ბეგის დასასჯელად აფხაზეთის სანაპიროს ტრაპიზონიდან ოსმალეთის ფლოტი იქადა მოაღწია. ოსმალეთმა ძველებურ ხერხს მიმართეს. მთავრობის სახლის შიგნით არსებული ფეოდალური ქიშპის გამოყენება სცადეს: ქელაიშ-ბეგის პირად მტერს მანუჩარ შარვაშიძეს მთავრის წინააღმდეგ ლაშქრობაში მოუწოდეს. გენერალმა რიკოფმა მანუჩარი დააჯერა ასეთი ნაბიჯის არასასურველობაში.

აფხაზეთის მთავარი ოსმალურ დამსჯელ ექსპედიციას საგანგებოდ მომზადებული დაუხვდა. აფხაზებს გარდა მას დამხმარებ ჩერქეზები მოსვლოდნენ. ქელაიშ-ბეგის 25000-იანი ლაშქრის წინააღმდეგ ოსმალთა ექსპედიცია უღონო იყო და მას უშედეგოდ უკან დაბრუნების მეტი არაფერი დარჩენილა. დამსჯელი ექსპედიციის განხილვებულმა უფროსმა უხერხული მდგომარეობიდან ვითომ გამოსავალი ნახა. მან განაცხადა, რომ ფლოტი იმერეთში მთავარი ჯარით იყო მხოლოდ ტიარ ფაშას ნასაყვანად, ხოლო რაკი ეს მოლაღობა ფაშა აფხაზეთიდან ნასულა, მას აქ სხვა საქმე არა აქვს რა.

რათქმა უნდა, ამ განცხადებ-

ბის არავის სჯეროდა და ყველაზე უფრო არა სჯეროდა ქელაიშ-ბეგს, რომელმაც სულტნის კარის თვისებები მეტად კარგად იცოდა.

ამის შემდეგ ქელაიშ-ბეგს რუსეთის მთავრობამ კიდევ უფრო მეტი ყურადღება მიაქცია. მით უფრო, რომ ახლა 1806 წელი იყო, როცა ოსმალეთთან ომს დღე-დღეზე მოელოდნენ. ბოლოს, 1806 წლის მინურულს, რუსეთ-ოსმალეთის შორის ომიც დაიწყო. უკუდგარი მთავრის დასაჯელად ოსმალეთის მთავრობა საშუალებებს ეძებდა, ქელაიშ-ბეგი კი რუსულხელმწიფის წყალობას მოუთმენლად ელოდა და საქართველოს მთავარმართებლისგან შემწეობას ითხოვდა. რუსეთის მთავრობამ სატყუარ სწავლობა, ფრთხილად და გადამწყვეტილად მიიღო. სანაპიროს სულტნი კი ქელაიშ-ბეგის მოლოდინს ვერ შეესაბამებოდა. რუსეთის მთავრობის დასაჯელად ოსმალეთის მთავრობის სულტნის დიდმოხელეს ქრისტიანი ხელმწიფის ხელქვეშ შემოსვლა გულწრფელად სურდა.

ქელაიშ-ბეგის მფარველობის მიღების საქმეში რუსეთის მთავრობის ასეთი ხელგვიანობა ქელაიშ-ბეგს აეცემოდა და მიმდინარე ომში მას განსაკუთრებულ სიფრთხილეს უკარნახებდა. აფხაზეთის მთავარი იძულებული იყო, სახიფათო ნეიტრალური პოზიცია აერჩია. ამიტომაც იყო, რომ ქელაიშ-ბეგი არც ყულევს ოსმალთაგან დასაცავად გამოსულა და არც რუსეთის ფოთის შოვნას ცდილა. 1807 წლის 14 ივლისს საქართველოს მთავარმართებელი გარკვეული აყვედრება აფხაზეთის მთავარს, რომ მას, ხელმწიფის მფარველობაში შესვლის მაძიებელს, მთელი ამ ომის დროს ხელმწიფისთვის რაიმე სამსახური არ უჩვენებია.

ოსმალეთი კი ქელაიშ-ბეგს, თუ აქამდე სულტნის ურჩობას აბრალებდა, ამიერიდან იგი მას სახელმწიფოსა და რჯულის მოლაღობად თვლიდა.

გაგრძელება იქნება

გაეოვიდა საეხნიარ-პოკულაკული უჩინლის «ისტორიული მემკვიდრეობა» მესხრა ნოეჩი

უურნალი დღევანდლობის აქტიულორ საკითხებაც ეხმიანება და ქვეყნის ახლო თუ შორეულ წარსულსაც ვრცლად მიმოიხილავს. პრობლემები, რომლებზეც «ისტორიული მემკვიდრეობა» ფურცლებზე მსჯელობენ, უთუოდ მიიქცევის მკითხველთა ყურადღებას, რადგან «ისტორიული მემკვიდრეობა» საქართველოს წარსულსა და აწმყოს ობიექტურად ასახავს. უურნალის რედაქტორია თამარ ქორიძე.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — «ისტორიული მემკვიდრეობა» — გამოსცა ისტორიული ღირსეულობის კრებულითა სერიას, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს ასახავს. კრებულები გამომცემლობაში გამოცემულთა ფართო წარსულს, რამეთუ პოლიტიკური კონსერვატივის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და დასაჯელად დასაჯელად წარსულს სინამდვილეს. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტებით მანიპულირების მზარდ და საშიშ ტენდენციას, გამოსცავთ ფრიად დროული და აქტუალური. მსურველებს კრებულების შეკვეთის შესახებ უნდა დაეკავშირებოდნენ მის მმართველს. მის მმართველს: 38-41-97.

ყველაზე უხნაური პარსხნილობები

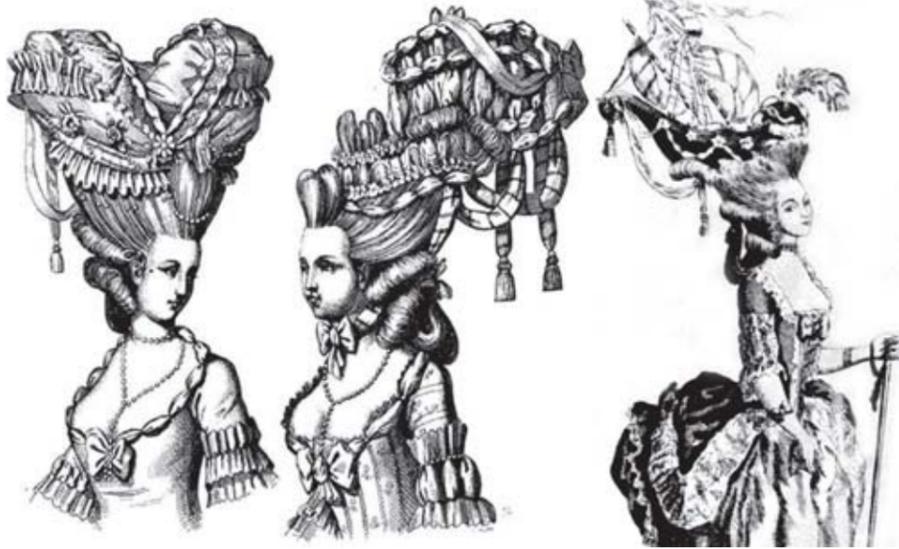
1916 წელს გამოცემულ წიგნში „ადამიანის ანატომია და ფიზიოლოგია ფსიქოლოგიის თანხლებით“ წერია, რომ „ადამიანის თმა ორგვარია — კაცისა და ქალისა. პირველს ჩვეულებრივ სიმელოტე ჰქვია, მეორეს — ვარცხნილობა“.

ყველაზე მოუხერხებელი ვარცხნილობები სუსტი სქესის წარმომადგენლებს მარია-ანტუანეტას ეპოქაში ჰქონდათ. მაშინ სილამაზე მართლაც უდიდეს მსხვერპლს მოითხოვდა და ბალიშზე თავის დადების თანამედროვე გაგება მათთვის არაამქვეყნიური ნეტარება იყო. ვარცხნილობის შესანარჩუნებლად თავი, ფაქტობრივად, ჰაერში უნდა ჰქონოდათ გადაკიდული, თავგებისგან თმის დასაცავად კი ძილის წინ რკინის ბადეს იხურავდნენ ქუდივით. თავად მარიანტუანეტას ვარცხნილობის შესახებ შემორჩენილ ცნობებში აღნიშნულია, რომ ბუმბულების, არშიებისა და სხვა მორთულობების დახმარებით მისი სიმაღლე 91,5 სანტიმეტრს აღწევდა. იმისათვის, რომ ამგვარ შედეგებს ერთი თვე მაინც გაეძლოთ, თმას ქონით პოხავდნენ.

მე-18 საუკუნის ყველაზე რთულ ნამუშევრად თავზე აფრიანი გემებისა და ხილით სავსე კალათების დამაგრება ითვლებოდა, ყველაზე დიდ გმირობად — მათი რამდენიმე თვის განმავლობაში შენარჩუნება. ევროპელი ქალებისაგან განსხვავებით, იაპონელ გეიმებს ვარცხნილობის შესანარჩუნებლად წინიბუ-

რით სავსე ტომრებზე ეძინათ. სამურაებს კი ჰქონდათ დაახლოებით 20 სანტიმეტრის სიგრძის თმის სარტყები, რომელთაც საჭიროების შემთხვევაში დანებადაც მშვენივრად იყენებდნენ. დღეს ყველაზე თამამ ვარცხნილობას ბერლინის საპარიკმახეროში „საკეისრო კვეთა“ წარმოადგენს. ამ დანესებულების ლოზუნგი „თუნდაც წარღვნა“ ზუსტად ამართლებს ამ დანესებულების საკემიანობას. მხოლოდ მოითხოვეთ და წარღვნა თქვენს თავზეც იქნება. და არა მხოლოდ წარღვნა, შეგიძლიათ სვანური კომპი, საყვარელი ადამიანის პორტრეტი ან ზემოხსენებული საკეისრო კვეთის სურათი — ყველაფერი დასაშვებია და შესრულდება.

გერმანელებს არც ბულგარელები ჩამორჩებიან. სტილისტმა ტანია მიხაილოვამ თავის შედეგს „ინტერნეტი“ დაარქვა. ამ ვარცხნილობის მთელი არსი შემდეგია: მარჯვენა საყურეში დამონტაჟებულია მიკროელემენტი, მარცხენაში — ჩამრთველი. თმა

თავის შედეგს „ინტერნეტი“ დაარქვა. ამ ვარცხნილობის მთელი არსი შემდეგია: მარჯვენა საყურეში დამონტაჟებულია მიკროელემენტი, მარცხენაში — ჩამრთველი. თმა

თავის შედეგს „ინტერნეტი“ დაარქვა. ამ ვარცხნილობის მთელი არსი შემდეგია: მარჯვენა საყურეში დამონტაჟებულია მიკროელემენტი, მარცხენაში — ჩამრთველი. თმა

თავის შედეგს „ინტერნეტი“ დაარქვა. ამ ვარცხნილობის მთელი არსი შემდეგია: მარჯვენა საყურეში დამონტაჟებულია მიკროელემენტი, მარცხენაში — ჩამრთველი. თმა

დამცველი ინგლისური კლუბის ლოგოზე ჩერჩილის ფოტოა გამოსახული.

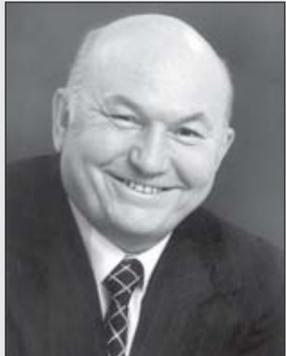
გინესის რეკორდების წიგნში კი ყველაზე ძვირადღირებული ვარცხნილობის ადგილი მილიონერი ლატეოს თავზე ცნობილი ადამიანების უცვლელი პარიკმახერის — ფილიპის მიერ შექმნილ შედეგს უჭირავს. არავინ იცის, როგორი იყო ეს შედეგი, მაგრამ ცნობილია, რომ კლიენტს იტალიაში დასვენებისას მოუწია პირადი პარიკმახერის მომსახურებით ესარგებლა. ეს უკანასკნელი კი პირველი კლასით ფრენის შემდეგ დანიშნულების ადგილზე მისასვლელად ლიმუზინში გადაჯდა და ლატეოს თავისი ახირება 16 000 დოლარი დაუჯდა.

იაპონელი დიზაინერის — ნაგი ნოდას ცხოველთა თავების კოლექცია დღემდე ყველაზე ორიგინალურად ითვლება.

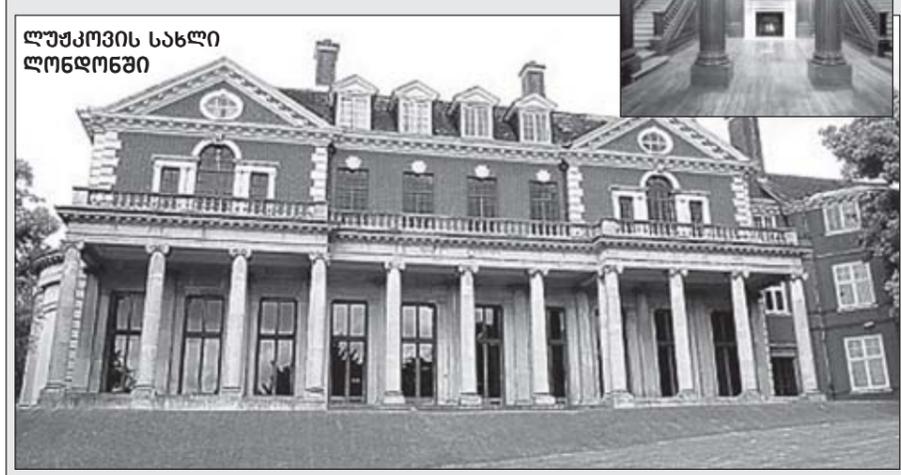
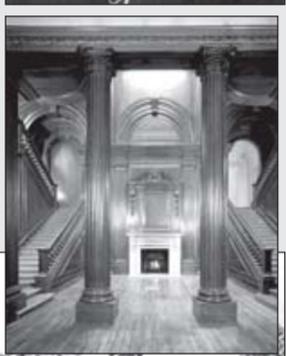
ყველაზე მდიდრები

ჟურნალმა „Forbes“-მა პირველად გამოაქვეყნა რეიტინგი „ძალაუფლება და ფული“ და მასში თანამდებობის პირთა 100 ყველაზე შემოსავლიანი ოჯახის ჩამოთვლა. სიაში დანიშნული და არჩეული თანამდებობის პირები — პრეზიდენტები, დეპუტატები, სენატორები და სახელმწიფო კორპორაციების მეთაურები მოხვდნენ. რეიტინგი შედგენილია თანამდებობის პირთა ოჯახების მთლიანი შემოსავლის მიხედვით 2009 წლის განმავლობაში. ოჯახის წევრების ქონება ჟურნალისათვის მნიშვნელოვანი იმიტომ გახდა, რომ მთელ მსოფლიოში თანამდებობის პირები თავიანთ ქონებას სწორედ მათზე აფორმებენ ხოლმე.

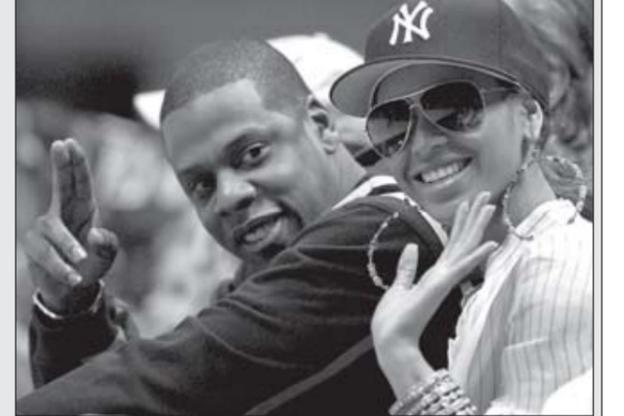
პირველი ადგილი მოსკოვის მერ იური ლუჟკოვის ერგო. მისი ოჯახის შემოსავალმა მილიარდ დოლარს გადააჭარბა. ამ თანხის ძირითად ნაწილს მერის მეუღლე ელენე ბატურინა გამოიმუშავებს. თავად ლუჟკოვის ანაზღაურება სულ

რალაც 7,98 მილიონი რუბლი აღმოჩნდა. ოჯახის საკუთრებაშია უძრავი ქონების ცხრა ობიექტი და შვიდი ელიტური ავტომანქანა. მოსკოვის ქონების გარდა, მერს მინის ნაკვეთი და სახლი აქვს ავსტრიაში, ბრიტანეთსა და ესპანეთში.

ლუჟკოვის სახლი ლონდონში

მორიგი რეიტინგის შედეგისას ჟურნალი რეპერებით დაინტერესდა. ყველაზე ძვირადღირებული ადგილი ამ კატეგორიაში და ჰიპ-ჰოპის მეფის ტიტული მომღერალ ბიონსის შეყვარებულმა Jay-Z-მა მოიპოვა. რეიტინგი კონცერტების, ალბომების გაყიდვითა და შოუებში მონაწილეობით მიღებული შემოსავლების მიხედვით შედგა. გამარჯვებულის (მისი წამდვილი სახელი შონ კარტერია) ერთი წლის შემოსავალმა 63 მილიონი დოლარი შეადგინა. ბრუკლინელი ბიჭისათვის, რომელმაც, კრიტიკოსთა აზრით, ჰიპ-ჰოპის სახე შეცვალა, ყოველი კონცერტი მილიონის მომტანი იყო. ის ფულს, ძირითადად,

JAY-Z და ბიონსი ლამის კლუბებსა და მიუზიკ-ლეებში აბანდებს. ასევე ცნობილია, რომ რუს მილიარდერ

კადრი ფილმიდან „წინადადება“

ყველაზე ძვირადღირებული მსახიობი ქალის ტიტული ოსკაროსან სანდრა ბალოკს ხვდა წილად. მისი უკანასკნელი ფილმი „წინადადება“ შემოსავალმა ფილმის 40-მილიონიან ბიუჯეტს ზუსტად რვაჯერ გადააჭარბა და 320 მილიონს მიაღწია. 30-მილიონიანი ბიუჯეტის მქონე ფილმის „უკანა მხარე“ შემოსავალმა კი 310 მილიონს გადააჭარბა და სანდრას ოსკარი მოუტანა. საერთო ჯამში ბალოკმა ერთი წლის მანძილზე 56 მილიონი დოლარი გამოიმუშავა.

მიხაილ პროხოროვთან ერთად ის „New Jersey Nets“-ის თანამფლობელია.

ყველა დროის ყველაზე საშინელი საშინელებათა ფილმები

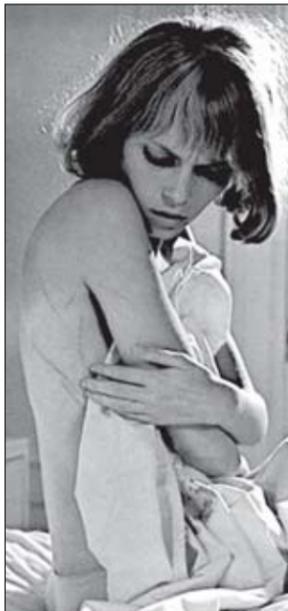
კინემატოგრაფის ისტორიის მანძილზე შექმნილი საშინელებათა ფილმების საუკეთესო ასეულს სათავეში სტენლი კუბრიკის მიერ 1980 წელს გადაღებული ფილმი „ნათება“ მოექცა. ფილმი სტივენ კინგის ამავე სახელწოდების რომანის ეკრანიზაციაა. ამერიკის კინოს ისტორიის 2001 წლის რეიტინგში ამ ფილმმა მეოცე საუკუნის 100 ყველაზე საშიში ფილმის სიაში 29-ე ადგილი მოიპოვა. 2003 წელს ფილმის პერსონაჟმა ჯეკ ტორანსმა 25-ე ადგილი დაიკავა რეიტინგში „100 წელი... 100 გმირი და 100 ბოროტმოქმედი“; ამავე წელს „ნათება“ ყველა დროის ყველაზე საშიში ფილმების ასეულს სათავეში მოექცა და ამ პოზიციას ბოლო დრომდე ინარჩუნებს. მასში მთავარ როლს ჯეკ ნიკოლსონ-

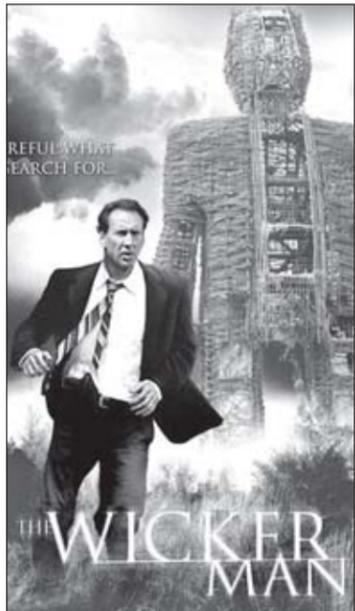
ჯაკარი ფილმიდან „ნათება“

ნი ასრულებს. მისი გმირი მწერალია, რომელიც ჭკუიდან შეიშალა და საკუთარი ოჯახის ამოხოცვას ცდილობს.

რეიტინგის მეორე ადგილი „როზმარის ბავშვს“ ერგო. ის რომან პოლანსკიმ აირა ლევინის ამავე სახელწოდების რომანის მიხედვით გადაიღო და „საბინაო ტრილოგიის“ მეორე ნაწილია. ტრილოგიაში შედის ფილმები „ზიზილი“ და „ბინადარი“. ეს რომან პოლანსკის პირველი, პოლიეუდში გადაღებული, ფილმი და ლიტერატურული ნაწარმოების ეკრანიზაციის მისი პირველი მცდელობაა. სიუჟეტის მიხედვით, ახალგაზრდა როზმარი და მისი მეუღლე ნიუ იორკში რამდენიმე უცნაური ადამიანის მეზობლად გადადიან საცხოვრებლად. წყვილს შვილი უნდა, სიზმრად ქალი ხედავს, რომ რაღაც დემონური არსება აუბატურებს, მალე კი აღმოაჩენს, რომ ნამდვილად ორსულადაა.

მესამე ადგილზე ფილმი „დანული კაცი“ გავიდა. რეჟისორ რობინ შარდის 1973 წლის ნამუშევარს 1979 წელს პრემია სატურნი მიენიჭა, როგორც საუკეთესო საშინელებათა ფილმს. სიუჟეტის მიხედვით, შოტლანდიის მახლობლად მდებარე კუნძულზე ინსპექტორი გოვი არასრულწლოვანი გოგონას გაუჩინარების გამოსაძიებლად ჩადის, მაგრამ მალე აღმოაჩენს, რომ კუნძულის მთელი მოსახლეობა უძველესი რიტუალების მიმდევარია.

პირველი ათეულის მომდევნო პოზიციებზე განლაგდა ფილმები:

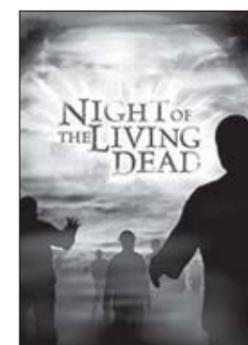
„ფრანკენშტაინის საცოლი“ (1935)

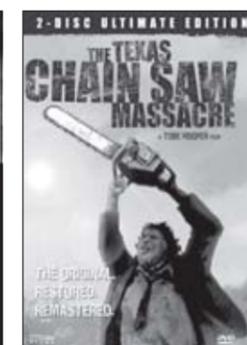
„ფსიქო“ (1960)

„უცხო“ (1979)

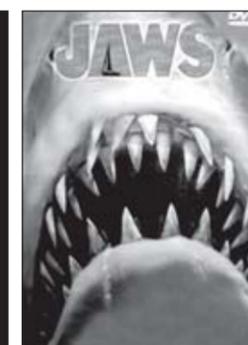
„ცოცხალი მიცვალებულების ღამე“ (1968)

„ტეხასური ხოცვა-ჭრის ბანზონარით“ (1974)

„ჰელოუინი“ (1978)

„ჯაბი“ (1977)

ყველაზე სულელური გაგონებები

გორგოლაჭებიანი ტრანაჟორი

ახალბედა სკეიტერისთვის ყველაზე ძნელი წონასწორობის შენარჩუნებაა. ამიტომაც გორგოლაჭებიანი ტრენაჟორის გამოგონებულმა გადაწყვეტა, პირველი და მეორე გასეირნების ტრავმულსაშიში პროცესი მხიარულ თამაშად ექცია და პატარა ციგურებისთვის ველოსიპედის საჭე მიემარტებინა. არადა, გაუგებარია, როდის უნდა მართოს სკეიტერმა საჭით ტრენაჟორი, რომელიც, სხვათაშორის, არცთუ იაფი ღირს. გამოგონებლის სამწუხაროდ, ჯერჯერობით არ გამოიძებნა ერთი ექსცენტრიკოსი მილიონერიც კი, რომელიც თავის პირმშოს ან შვილიშვილს ამ გორგოლაჭებიან საოცრებას შეუძენდა.

პრაზერვატივი კონსინთვის

ეს უცნაური ფარი კონსინთვის ამერიკელმა გამოგონებელმა შექმნა. ეტყობა, თვითონ ისეთი უმნი იყო, რომ არც ერთმა ქალმა არ მოისურვა მისი კოცნა... გამოგონებელი ირწმუნება, რომ მისი ფარი, უპირველესად, პოლიტიკოსებს გამოადგებათ, რომლებსაც ხშირად უნევთ მავანთა გადაკოცნა, რაც ძალზე სახიფათოა, გარშემო ხომ უამრავი მიკრობი და ბაქტერიაა. სხვათაშორის, ეს „ორიგინალური“ ფარი თითქმის არაფრით განსხვავდება ტრადიციული დამცავის — პრეზერვატივისგან, ოღონდ ის... თავზე უნდა ჩამოიცვა!

თავის მისაყრდნობი

ეს სასარგებლო ნივთი 1979 წელს მათთვის გამოიგონეს, ვისაც მჯდომარე სამსახური აქვს და კისერი და ზურგი ეძაბება. სამუშაოს შესრულებისას შესაძლებელია შუბლის მიყრდნობა რბილ ბალიშზე, რომლის სადგარიც უშუალოდ მაგიდაზე მაგრდება.

ველოსიპედი-გაზონის საკრამჭი

ეს მუდმივი პრობლემის არატრივიალური გადაწყვეტაა: საით უნდა მიიმართოს ბავშვის დაუოკებელი ენერჯია, რომ მშობლებმა ამით რაღაც სარგებელი ნახონ? გამოგონებელმა გადაწყვიტა, სამბორბლიანი ველოსიპედი და გაზონის საკრამჭი მანქანა გაეერთიანებინა, რათა ბავშვს ტყუილ-უბრალოდ არ ესეირნა სახლის გარშემო. თვითმბილველთა თქმით, „ველოსიპედი“, რომელსაც უკანა ბორბლებს შორის რაღაც ხმაურიანი საგანი მიუმარტეს, მხოლოდ იმ ბავშვებს მოეწონებათ, რომლებსაც ნაკლოვანი სმენა აქვთ, რადგან მანქანა ისე ღმუის, რომ მისი ხმა მეზობელ ქუჩებში ისმის. გამოგონების პატენტი 1984 წელს გაიცა, მაგრამ ბოლო ათწლეულების განმავლობაში ამ ჰიბრიდის მასობრივი წარმოება არავინ მოისურვა.

ყველაზე ეკონომიური და ეკოლოგიური სახლი

ბრიტანელმა არქიტექტორებმა ეკოლოგიური სახლები შექმნეს იმის დასამტკიცებლად, რომ ადამიანს ბუნებასთან სრულ ჰარმონიაში ცხოვრება შეუძლია.

მართალია, ეს სახლები ხეზე არ მაგრდება და ლითონის მაღალ საყრდენებს ებჯინება, მაგრამ მაინც ვარჯებს შორისაა განთავსებული. კედლები მთლიანად გამჭვირვალე აქვს, პანორამული ფანჯრები კი მზის

ენერჯის მაქსიმალურ გამოყენებაზეა გათვლილი. სამზარეულოს ფანჯრები ალმოსავლეთით გადის, საძინებელიდან კი მზის ჩასვლის ცქერით შეგიძლიათ დატკბეთ. ღამით განათებას აკუმულატორული ბატარეები უზრუნველყოფს, რომლებიც დღისით

მზის ენერჯით იმუხტება, ხოლო გაჭიანურებული წვიმის სეზონისთვის ქარის წიქვილები ელექტროგენერატორებია გათვალისწინებული. გამოიყენება წვიმის წყალიც: ის სახურავის პერიმეტრზე დიდ ცისტერნებში გროვდება, საიდანაც ონკანებში მოედინება. ასეთ „მწვანე სახლებში“ 1-5 ოთახია.

ჩანსტორანი კასიჭაიხისთვის

ავგისტოს ბოლოს გერმანული ორგანიზაცია „Flime“-ის საიტზე განთავსდა ინფორმაცია, რომ ამავე დასახელების რესტორანი დონორებს ეძებს. ბერლინელებს და ნებისმიერ სხვა მსურველსაც სთავაზობდნენ, რომელიმე ორგანო გაეღოთ მსხვერპლად და ამით რესტორნის მენიუ გაემარავლეთ. დონორებს წინასწარ მხოლოდ ჯანმრთელობის ცნობის წარდგენა მოეთხოვებოდა. გარდა ამისა, რესტორანი ვაკანსიას აცხადებდა „უკომპლექსო“ ქირურგებისთვისაც. საიტზე მითითებული არ იყო რესტორნის მისამართი და არც ის, თუ რა ხორცი და მზადდება მენიუში ჩამოთვლილი კერძები. სამაგიეროდ, მითითებული იყო კაცი-ჭაიხის რესტორნის ვახსნის თარიღი და სწორედ ამ ღირსშესანიშნავ დღეს გაირკვა, რომ ეს ყოველივე ვეგეტარიანელთა მხარე ხუმრობა იყო. ახლა აღნიშნულ საიტზე ადამიანის ორგანოებს აღარ ითხოვენ. ამ განცხადების ნაცვლად, დიდი ასობით წერია, რომ ცხოველებით კვება იგივეა, რაც კაციჭაიხობა.

47-კილოგრამიანი ჩაიხიონი ჭაიხი

ბაფალოში გამართულ ტრადიციულ, ყოველწლიურ ჩემპიონატზე ქათმის ფრთების ჭაიხი ამერიკელმა სონია ტომასმა გაიმარჯვა. საოცარი ისაა, რომ ეს ქალბატონი 47 კილოგრამზე ოდნავ მეტს იწონის და მისი სიმაღლე 152 სანტიმეტრია. სონიამ 12 წუთში ქათმის 181 ფრთა (დაახლოებით 2,2 კილოგრამი ხორცი) შეჭამა და თავის მთავარ კონკურენტს 12 ფრთით აჯობა. ჭაიხის კონკურსების პროფესიონალმა მონაწილემ ჯონი ჩესტნაქმა მოცემულ დროში მხოლოდ 169 ფრთა გადასანსლა. უნდა აღინიშნოს, რომ მისი წონა 104 კილოგრამს აღემატება. 46 წლის სონია ტომასმა ამ გამარჯვებით ახალი რეკორდიც დაამყარა, წინა რეკორდი 2005 წელს დამყარდა და ისიც მას ეკუთვნოდა; მაშინ მან 12 წუთში 174 ფრთა შესანსლა. გარდა ამისა, ქალს მხარე წინააღობისა და მოხარული კვერცხების ჭაიხიში აქვს რეკორდები დამყარებული.

სან-ფრანსისკოელი აღაიანი-ობობა

ალპინისტი დენ გუდინი მთებში სიარულით დაიღალა და შენობებს დაერია. მის მიერ დაპყრობილი უკანასკნელი მწვერვალი სან-ფრანცისკოს 58-სართულიანი ცაბაშეჯინია. საბრალო დენი შენობის კედელზე აფორთხების სიხარულს რიგიანად ვერც ეზიარა, რადგან მინაზე დაბრუნებისთანავე ადამიანი-ობობა პოლიციის კლანჭებში აღმოჩნდა საზოგადოებრივი წესრიგისა და პირადი საკუთრების საზღვრების დარღვევის ბრალდებით. ალპინისტმა „Millennium Tower“-ზე ასვლას 3 საათი და 15 წუთი მოანდომა. გუდინი ადრეც მიმართავდა ხოლმე მსგავს გართობებს; მაგალითად, 1986 წელს ტორონტოს სატელევიზიო ანძაზე აძვრა, ორი წლით ადრე — ტოკიოს „Nippon Television“-ის შტაბბინაზე, 1983 წელს კი მსოფლიო სავაჭრო ცენტრის ტყუპი შენობებიდან ერთ-ერთზე. დიდი წარმატებით იპყრობდა მრავალსართულიან შენობებს კარაკასში, ჩიკაგოსა და ლოს-ანჯელესში. რაც უნდა უცნაური იყოს, ამ მეთოდით ალპინისტი ონკოლოგიურ ავადმყოფებს ამხნევებს, რადგან თავად სიმსივნის მეთოდზე სტადიის შემდეგ განიკურნა.

კლიმატური იარაღი: შიტი თუ რეალობა?

კაცობრიობა იარაღის მორიგი რევოლუციის ზღვარზე დგას. თუ ნამდვილად რეალური აღმოჩნდება ის, რაზეც სულ უფრო ბევრს საუბრობენ, წინ შეიარაღების მხრივ შეჯიბრის გაცილებით დაძაბული ბრძოლები გველის, ვიდრე ეს ჩვეულებრივი იარაღიდან ბირთვულზე გადასვლისას იყო. მაგრამ იქნებ ეს ყველაფერი მხოლოდ პოლიტიკური ფანტასტიკის სფეროდანაა?

საკმარისია, რომელიმე მნიშვნელოვან დღეს ღრუბლიანობამ საქმის ჩაშლის საფრთხე შექმნას, რომ მსოფლიო მშვიდად და აუღელვებლად მიმართავს ამინდის შეცვლის უკვე მრავალჯერ ნაცად ხერხს — ღრუბლების გაფანტვას. ამ მიზნით, გამოყენებული ტექნოლოგია, როგორც სპეციალისტები ამბობენ, კლიმატური იარაღის ერთ-ერთი ყველაზე „მარტივი“ სახეობაა და კაცობრიობისთვის რაიმე განსაკუთრებულ საშიშროებას არ წარმოადგენს. მაგრამ სიმშვიდის საფუძველად ეს არ გამოდგება. არსებობს გაცილებით უფრო კარგად ინალური ალგორითები, რომლებიც ატმოსფერულ მოვლენებს — ქარიშხლებს, გვალვებს, გადაუღებელ წვიმებსა და წყალდიდობებს დამანგრეველ, ადამიანის მიერ მართვად იარაღად აქცევენ. ქალაქებში ისე გამოიყურება, როგორც დედამიწის მახლობელ სივრცეში უძლიერესი ლაზერების გაშვებით მაღალი წნევის გიგანტური ზონების შექმნა. როგორც მთელი რიგი პუბლიკაციებიდან ჩანს, აშშ-ისა და საბჭოთა კავშირის ლაბორატორიებში ინტეგრირებული გეოფიზიკური იარაღის შესაძლებლობები მუდამ უფრო გაიზარდა და ისიც მას ეკუთვნოდა; მაშინ მან 12 წუთში 174 ფრთა შესანსლა. გარდა ამისა, ქალს მხარე წინააღობისა და მოხარული კვერცხების ჭაიხიში აქვს რეკორდები დამყარებული.

„HAARP“-ი

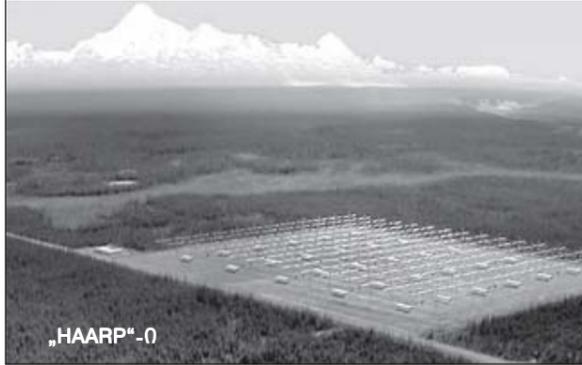
სულს აკაა გაოჩინსული, კლიმატური იარაღი ღიად გამოიყენონ არა მხოლოდ სახელმწიფოებამ, არამედ ტერორისტებმაც

ლობის სამხედრო და კომერციული სისტემების სრული ან ნაწილობრივი რღვევის, მეორეს მხრივ კი, ნებისმიერი ქვეყნის ტერიტორიაზე ამინდის კონტროლის საშუალება გახდება, ადრე თუ გვიან გამართლდება.

პოლიტიკოსებს, ვენებათაღელვის გამოვლების ნაცვლად (მაგალითად, უირინოვკის მსგავს მუქარას ბუმის მიმართ, დედამიწის მაგნიტური ველის ხელოვნურად შეცვლილა და ამის შედეგად ამერიკის ჩაძირვის თაობაზე), შეეძლოთ საკუთარი ენერჯია მშვიდობიანი მიზნებისთვის მოეხმარათ. მაგალითად, მითების მოყოლასა და მუქარას სჯობდა, იმ დოკუმენტის შექმნაზე, რომელიც „ქარიშხლის ზარბაზნების“ იდეას უკანონოდ გამოაცხადებდა. მაგრამ საამისოდ ერთი მცირე რამ აკლიათ: გლობალური აზროვნება. გეოფიზიკური იარაღის არსებობის ფაქტის დაზარაობისთანავე ერთად შეუძლებელია არაღიაროთ, რომ მისი ლოკალური გამოყენების უზრუნველყოფა უმაღლესი რანგის ამოცანაა.

იონოსფეროში, რომლის გათბობაც კი საკმარისია მონინალმდევის კავშირების გასაწყვეტად, ლობების მშენებლობა ჯერ არ უსწავლიათ. კლიმატური იარაღის არსებობის დამადასტურებელი ფაქტების მოგროვება შეიძლება, მაგრამ ძნელად მოიძიება შემთხვევა, როცა ადამიანთა ლოკალურ ქმედებებს გლობალური და ხშირად შეუქცევადი შედეგებიც არ მოჰყოლოდეს. სასურველია, გავიხსენოთ მიჩურინის სიტყვები: „მას შემდეგ, რაც ჩვენ ჩავიდინეთ

inosmi.ru

„HAARP“-ი

აშშ-ის ახალი სტრატეგია — ქონების კონფისკაცია

რაც უნდა უცნაურად ჟღერდეს, აშშ-მა შეიმუშავა სტრატეგია, რომლის თანახმადაც სახელმწიფო აგენტებსა და სასამართლო აღმასრულებლებს ევალებათ, მოძებნონ და დასაჯონ ადამიანები, რომლებმაც წარმატებულად მიიღწიეს. ეს ბრძანება პირდაპირ ეწინააღმდეგება ამერიკის კონსტიტუციას. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, ახლა უკვე სახიფათოა, იყო მდიდარი და წარმატებული ბიზნესმენი. ნებისმიერი ადამიანი, რომელმაც მოახერხა წარმატების, გამდიდრებისა და დამოუკიდებლობისთვის მიღწევა, სამიზნეა, რომელსაც თანამედროვე მსოფლიოში სახელმწიფო ჩინოვნიკები ესვრიან.

ამერიკული სასამართლოები ინტენსიურად გადაერთნენ „ლრმა ჯიბის“ პრინციპით ფუნქციონირებაზე. თუ ვინც ვინაობა დასაბუთებდა, რომ დაზარალებული იყო, აუცილებლად მოიძებნება ვიღაც სხვა, ვინც ამ ზარალს აანაზღაურებს. დღევანდელ ამერიკაში განქორწინებულ ქმარს შეუძლია სასამართლოში უჩივლოს ფემინისტური წიგნის ავტორს იმ „ემოციური ზარალისთვის“, რომელიც მას ყოფილმა ცოლმა მიაყენა ამ წიგნში შოვინისტ ქმართან განქორწინების აუცილებლობის შესახებ ნაკითხვით.

თუ აშშ-ის სასამართლოში ვინმემ გირჩივლათ, ეს ნიშნავს, რომ ან თავი უნდა დაცვათ და ამისთვის კოლოსალური თანხა დახარჯოთ, ან დამნაშავედ გცნობენ. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ მრავალწლიანი განხილვების შემდეგ ყველა უსამართლო ბრალდება მოგეხსნებათ, აღმოაჩნებთ, რომ თქვენი დარჩენილი ქონების დიდი ნაწილი მთლიანად ადვოკატისთვის გაქვთ გადასახადელი. როგორც წესი, სასამართლოსთვის მიმართება შუამდგომლობის მიმართება ადამიანს, ნებისმიერ დროს და ნებისმიერი მიზეზით. მითავრობა ამათ ყოველდღიურად აკეთებს დისიდენტებს, აქტივისტებს, კორუმპციები — ფულის განსაკუთრებულად, ცალკეულ პირებს ან კონსერვატივებს — ერთმანეთისთვის. ისინი ზიანის მისაყენებლად. ეს დაუსრულებელი თამაშია, რომელშიც მხოლოდ ადვოკატები იმარჯვებენ, ადვოკატები, რომლებიც ცალსახად დაინტერესებულნი არიან, რომ არა მხოლოდ მდიდარი, არამედ ნებისმიერი, ოდნავ შეძლებული, ადამიანიც კი „ლრმა ჯიბის“ თე-

ორის მსხვერპლად აქციონ. მრავალი წლის მანძილზე ამერიკელებს უცხოური ანგარიშების დეკლარირება და მათ გამო გადასახადების გადახდა არ უნებდათ. შემდეგ წარკოტიკების წინააღმდეგ დაუნდობელი ბრძოლის გამოცხადებამ აშშ-ის ხელისუფლებას მშვენიერი მიზეზი მისცა საიმისოდ, რომ კანონმდებლობა შეეცვალა. შედეგად ადგილობრივი მცხოვრებთა და უცხოელთა აქტივები და საბანკო ანგარიშები უმარტივესად შეიძლება „გაიყინოს“ ან კონფისკაციას დაექვემდებაროს. ამისთვის სავეტო ბოთს საკმარისი იქნება, თუ რომელიმე მოზარდი გამოთქვამს ეჭვს, რომ რომელიმე ციხეში იმყოფება, თვითმფრინავი, მანქანა, სახლი ან საბანკო ანგარიში გარეულია ბუნების დაცვის კანონის დარღვევის, ორგანიზებული დანაშაულის, გადასახადების დაფარვის, ნარკოტიკებით ვაჭრობის ან უსასრულო სიის რომელიმე სხვა პუნქტის მიხედვით აკრძალულ საქმეში. ამგვარი დავის მოგების შანსი მინიმალურზე მინიმალურია, ამდენად, აშშ აშშ-ს აქვს სახიფათო ზონა იმეხსიანების, ბიზნესის წარმოების ან თუნდაც ტურიზმის თვალსაზრისით. ძონების კონფისკაციის მისაღწევად, აშშ აშშ-ს აქვს სახიფათო ზონა იმეხსიანების, ბიზნესის წარმოების ან თუნდაც ტურიზმის თვალსაზრისით.

ამერიკის სამართალდამცავი სისტემა ახლა გულდაგულად არჩევს მსხვერპლს, ოღონდ, როგორც სასამართლო აღმასრულებლებს არაერთხელ უთქვამთ, არა ბრალდებულის დამნაშავეობის, არამედ მისი სოციალური სტატუსისა და სიმდიდრის მიხედვით. მისი

დამნაშავეობა ხანდახან სერიოზულად კი არ განიხილება. უცხოელი, რომელიც აშშ-ში რაიმე საქმეში მნიშვნელოვან პარტნიორს ახდენს, საუკეთესო საშიზნა არა მხოლოდ ქართულ საზოგადოებაში, არამედ საერთაშორისო პარტნიორებშიც. ამერიკაში მშვენივრად ესმით, რომ უცხოელები ხშირად საერთოდ არ ერთვებიან სასამართლო პროცესში თავიანთი ფულის დასაბრუნებლად, მაგრამ, თუ რომელიმე მათგანი მანც იმდენად სულელი აღმოჩნდება, რომ ამ ქვეყნის სასამართლოში მოინდომებს საკუთარი ფინანსური ინტერესების დაცვას, მისთვის ბრალდების წარდგენასა და განაჩენის გამოტანას დიდი ძალისხმევა არ დასჭირდება.

განსაკუთრებული სიფრთხილეა საჭირო, თუ ნაღდი ფულის გამოყენება გინევი. დაეუფლათ, სხვა ქვეყანაში მიფრინავთ, თვითმფრინავის ბილეთის შესაძენად ანგარიშსწორების სამი ვარიანტი არსებობს: საკრედიტო ბარათი, ჩეკი და ნაღდი ფული. სამივე სახიფათოა. ამერიკის ხელისუფლება თვლის, რომ, ვინაიდან ნაღდი ფული კვალს არ ტოვებს, მას ნარკომოვაჭრები და ფულის გამითეთრების მსხვერპლები იყენებენ. ამიტომ დიდი თანხის ნაღდი ფულით გადახდისას თქვენით აუცილებლად დაინტერესდებიან. თუ საკრედიტო ბარათს ან ჩეკს გამოიყენებთ, საგადასახადო ინსპექტორი აუცი-

დუბაილი უიზი აბრაჰამის უიზი

დუბაელმა შეიხმა მოჰამედ ბინ რაშიდ ალ-მაქტუმ გადაწყვიტა, თავისი იახტა „დუბაი“ დააგრძელოს და ამით კერძო პირის საკუთრებაში არსებულ ყველაზე გრძელ გემად აქციოს. აქამდე ყველაზე გრძელ კერძო გემად ითვლება იახტა „ეკლიპსი“, რომელიც რომან აბრაჰამის ეკუთვნის. მისი სიგრძე 162 მეტრსა და 46 სანტიმეტრს უდრის. იახტა „დუბაის“ 2011 წელს მანც გემოური რემონტი უნევს. გემზე დამონტაჟდება რადარი, რომელიც ცხვირიდან წინ იქნება გაშვებული და მას „ეკლიპსზე“ 15 სანტიმეტრით მეტ სიგრძეს მიანიჭებს. გარდა ამისა, შეიხის იახტაზე, უახლესი მოდის შესაბამისად, ორმეტრამდე სიგანის პლაჟიცი მოეწყობა. „დუბაი“ წყალში 2006 წელს ჩაუშვეს. თავდაპირველად ის ბრუნის სულთნის ძმისთვის იყო განკუთვნილი, მაგრამ მას ფინანსური პრობლემების გამო იახტაზე უარის თქმა მოუხდა. შედეგად „დუბაი“ ალ-მაქტუმს ერგო. ის მსოფლიოში ყველაზე გრძელ იახტად 2009 წლის 12 ივნისამდე ითვლებოდა, ვიდრე რომან აბრაჰამის „ეკლიპსს“ წყალში ჩაუშვებდნენ.

„Facebook“-ი მინისტრს დაქორწინებას უშლის

საფრანგეთის იმიგრაციის საქმეთა მინისტრი ერიკ ბესონი იძულებული გახდა, „Facebook“-ის გამო საკუთარი ქორწილი გადაედო. ცოტა ხნით ადრე მინისტრის ქორწილის ჩასაშლელად მსოფლიოს უდიდეს სოციალურ ქსელში სპეციალური ჯგუფი შეიქმნა. ამ ჯგუფის წევრები მინისტრის ბოლოდროინდელი გადაწყვეტილებების გამო იყენებდნენ მასზე გაბრაზებულნი. საქმე ისაა, რომ აგვისტოში ქვეყნიდან უკანონო ემიგრანტების, კერძოდ, ბოშების მასობრივი დეპორტაცია დაიწყო. სულ ხელისუფლება ბულგარეთიდან და რუმინეთიდან ჩასული 700-მდე ბოშის გაძევებას გეგმავედა. ამის გამო ქვეყნის მოსახლეობის უმეტესობა აღშფოთებას გამოხატავდა, 4 სექტემბერს 135 ქალაქში ერთდროულად გაიმართა ალინოზული გადაწყვეტილების საწინააღმდეგო დემონსტრაციები. მინისტრს სურდა, რომ მის პოლიტიკურ გადაწყვეტილებებს მისსავე პირად ცხოვრებაზე გავლენა არ მოეხდინა, მაგრამ, მიუხედავად ამისა, 16 სექტემბერს მისი პარტი დაგეგმილი ქორწილის გადადებას თავად ამჯობინა, ვიდრე მას უკმაყოფილო მოსახლეობა ჩაუშლიდა. 52 წლის მინისტრი, რომელიც ერთხელ უკვე იმყოფებოდა ქორწინებაში და 3 შვილიც ჰყავს, ცოლად 24 წლის ტუნისელ სტუდენტ იასმინა ტორჯმანს ირთავს.

ხსრასა ეპტი გაოცდა პარტიის მოწოდების

კომპანია „Hyundai“-ს ახალი სარეკლამო კამპანიის სახე 69 წლის ჩხე სა სუნე გახდა. ეს კორეელი ქალბატონი მთელმა მსოფლიომ 2009 წლის ბოლოს იმის წყალობით გაიცნო, რომ მან 959 წარუმატებელი მცდელობის შემდეგ, როგორც იქნა, ჩააბარა გამოცდა მართვის მოწოდების მისაღებად. პირველად ამ საქმეს ხელი 2005 წელს მოჰ-

კიდა და მას შემდეგ ტესტის შედეგის არც ერთი შედეგით არ გამოუტოვია. 2009 წლის 5 ნოემბერს მან მოაგროვა ქულების სავალდებულო მინიმუმი — 60 ქულა 100-დან. საბედნიეროდ, პრაქტიკაში გამოცდის ჩაბარებისთვის მას ამდენი წვალეა არ დასჭირვებია. ჩხე სა სუნე, რომელიც წვრილმანებით ვაჭრობითა და ბოსტნეულის მოყვანით ირჩენდა თავს, მართვის მოწოდების ასაღებად სულ 4200 დოლარი დახარჯა. მთელი ამ მრავალწლიანი წვალეების მიზანი კი ის იყო, რომ შეიძლებოდა ზოგადი მანქანით ეტარებინა.

საინფორმაციო ანალიტიკური სააგენტო

უნივერსალური წყალი „ისიდა“

მათვის, ვისთვისაც ქირფასია ჯანმრთელობა

სუფრის წყალი „ისიდა“ აკმაყოფილებს ჯანმრთელობის მსოფლიო ორგანიზაციის („ჯანმო“) მოთხოვნებს. სერტიფიცირებულია და დღიური ნორმის ოდენობით შეიცავს ადამიანისთვის აუცილებელ და შეუცვლელ მიკროელემენტებს (J, F, Mn, Ca, K, Mg, Na, Zn).

Ca კალციუმი — ხელს უწყობს დედის ორგანიზმში ნაყოფის განვითარებას (დეფიციტი იწვევს კრეტინიზმს); მოქმედებს მოზარდის ნორმალურ განვითარებაზე; იცავს ადამიანს ჩიყვისგან; მოქმედებს გულსისხლძარღვთა და ცენტრალურ ნერვულ სისტემაზე.

F ფტორი — მინერალიზაციის პროცესების ბიოკატალიზატორია. მისი დეფიციტი იწვევს მინერალიზაციის დარღვევას, კბილის კარიესს.

Mn მანგანუმი — მოქმედებს ჰორმონებსა და ფერმენტებზე. მისი დეფიციტი იწვევს ინსულინურული აპარატის მოშლას, პოტენციის დაქვეითებასა და პათოლოგიურ სიმსუქნეს.

Ca კალციუმი — მონაწილეობს ძვლის უჯრედების წარმოქმნაში. მოქმედებს სისხლის შედეგებაზე, ნერვული იმპულსების გადაცემაზე, ფერმენტული პროცესების აქტივობაზე.

K კალიუმი — უზრუნველყოფს გულის კუნთის მუშაობასა და მის ბუნებრივ აქტივობას, ხელს უწყობს მეხსიერების გაუმჯობესებას.

Mg მაგნიუმი — ამაგრებს ჩონჩხის ძვლებს, კბილის მინაქარს. ხელს უწყობს თირკმელების, ღვიძლის, გულისა და ტვინის ნორმალურ ფუნქციონირებას.

Na ნატრიუმი — ფიზიოლოგიური (უჯრედგარეთ) სითხის ძირითადი შემადგენელი ნაწილია. არეგულირებს სისხლის წნევას და იცავს სისხლის ბუფერობას.

Zn თუთია — შედის თითქმის ყველა უჯრედის შემადგენლობაში, არეგულირებს მოზარდი ორგანიზმის ნორმალურ განვითარებასა და სქესობრივ მომწიფებას.

საპრობო მინერალიზაცია შეადგენს 350 მგ/ლიტრზე, რაც უზრუნველყოფს გულის კუნთის ნორმალურ მუშაობას, ტვინის ქერქისა და ქერქქვეშა ცენტრების აქტივობას, თირკმლის ნორმალურ ფუნქციონირებას, ზრდის ღვიძლის დეტოქსიკაციურ ფუნქციას და ინარჩუნებს ძვლოვანი ქსოვილების ნორმალურ შემადგენლობას.

სასმელად გამოსადეგი არც ერთი სხვა წყალი (არც მდინარის, არც ტბის, არც ჭის და არც წყაროსი) არ შეიცავს ჩამოთვლილ მიკროელემენტებს ერთდროულად და საკმარის რაოდენობით, ამიტომ მათი ყოველდღიური და ხანგრძლივი გამოყენება ორგანიზმში რომელიმე ელემენტის დეფიციტს იწვევს, შესაბამისად, — ფუნქციონალურ დარღვევებს, რასაც ეწოდება მიკროელემენტოზი. მას მიეკუთვნება ენდემური ჩიყვი, კარიესი, ფსორიაზი, პათოლოგიური სიმსუქნე და სხვ.

„ისიდა“ გამოზნულია ოჯახური მოხმარებისთვის, ისხმება ხელის ტუმბოთი ალჭურვილ 20-ლიტრიან ბალონებში.

მსაკველავა დააკავთ თბილისში: 899-16-30-21.
890-26-15-15 (ოფისი); რუსთაველი: 890-11-50-99; 895-91-24-14.

წიდა ანდრია პირველწოდებულის სამონასტრო კომპლექსის საბაიკლო

ს.ს „ბაართიანეზული ტელეკომი“	602602
შპს „ახტალი“	700818
შპს „მაგთიკომი“	200320
შპს „ჯეოსელი“	700305
შპს „ბილიანი“	200333

ფოთისა და ხობის ეპარქიის განვითარების ფონდის საბაიკლო რეკვიზიტია:
ს.ს „თი ბი სი ბანკის“ ფოთის ფილიალი
ბანკის კოდი 220101937; ა/ა 63636080100001; ს/კ 215141246

თანხის ჩარიცხვა შეგიძლიათ სწრაფი გადახდის აპარატებით
იხ. მენიუში: სსპადასსპა — ქველმოქმედება —
წმ. ანდრია პირველწოდებულის
სამონასტრო კომპლექსი.

ინფორმაციისთვის მიმართეთ
ფონდის დირექტორს,
დაიანოზ თევდორე ბასილიას:
ქ. ფოთი, ნ. ნიკოლაძის მოედანი №3,
ტელ.: 8(293) 70736, მობ.: (899)936563,
e-mail: eparqia-f@mail.ru

ამ ყველაზე დაბალი ფასებია!

«ტექნო ბუმი» ნაგვილი ბუმი დაიწყო

ტექნიკის მაღაზიათა ქსელ „ტექნო ბუმი“ ნამდვილი ბუმი დაიწყო და პირველად საქართველოში „ტექნო ბუმის“ საბითუმო ცენტრი საზეიმოდ გაიხსნა, სადაც მსოფლიო ბრენდების უახლესი ტექნიკის შექმნას საბითუმო ფასად შეძლებთ.

მენეჯმენტის ინფორმაციით, საბითუმო ცენტრი განსხვავებული სისტემით იმუშავებს და სრულიად განსხვავებული ფასსარმოქმნის პოლიტიკა ექნება.

გარდა იმისა, რომ „ტექნო ბუმი“ საყოფაცხოვრებო ტექნიკაზე: კონდიციონერებზე, ტელევიზორებზე, ფოტოპარატებზე, კომპიუტერებზე, მობილურ ტელეფონებსა და ნებისმიერ ტექნიკაზე — ყველაზე დაბალი ფასები, „ბუმის ცენტრში“ ნებისმიერ მომხმარებელს ტექნიკის შექმნა საბითუმო ფასად შეეძლება.

ამისთვის მომხმარებელი „ტექნო ბუმის“ ცენტრში უნდა მოზრძანდეს, გააკეთოს შენაძენი თავად ან მეგობრებთან ერთად. ნივთების რაოდენობა დაჯამდება და, ორი ან მეტი ნივთის შექმნის შემთხვევაში, მომხმარებელს მათი შექმნა საბითუმო ფასად შეეძლება.

თბილისი, ვაჟა-ფშაველას №21, ნაკრძალის №1, ალავერდის ხეივანი, 2-13 კმ (საბითუმო ხანძარი)

მსოფლიოში პირველი ჩაკროდუქციული ჯანმრთელობის ხანძარი —

ი. ჟორდანიას სახელობის ალამიანის ჩაკროდუქციის სამედიცინო-კვლევითი ინსტიტუტი

ბთავაზოვთ სამედიცინო დახმარებას

- უნაყოფო წყვილების სრულყოფილ გამოკვლევასა და მკურნალობას უახლესი, თანამედროვე მეთოდებით;
- ჰორმონულ, გენეტიკურ, იმუნოლოგიურ, ექოსკოპიურ, ენდოსკოპიურ გამოკვლევებს;
- სასქესო ინფექციების დადგენას, მათ შორის, დნმ-დაგნოსტიკით;
- სპერმის კომპიუტერულ ანალიზს;
- ხელოვნურ ინვიტრო განაყოფიერებას; რეპროდუქციული მასალის გაყინულ მდგომარეობაში შენახვას;
- ქალებსა და მამაკაცებში სასქესო ორგანოების ანთებითი დაავადებების სქესობრივი და ენდოკრინული დარღვევების დადგენასა და მკურნალობას, მათ შორის, ენდოსკოპიური მეთოდებით;
- ორივე სქესის მოზარდებში ენდოკრინული და გინეკოლოგიური პათოლოგიების დიაგნოსტიკასა და მკურნალობას;
- სქესობრივი ანომალიების დიაგნოსტიკას, ქირურგიულ კორექციას;
- კლიმაქტერული დარღვევების მკურნალობასა და პროფილაქტიკას;
- ორსულობის თვითნებური შეწყვეტის მიზეზების დადგენას; შობადობის რეგულაციას — მედიკამენტურ კონტრაცეფციას;
- ულტრასონოგრაფიულ, ბიოქიმიურ, ჰორმონულ, ციტოგენეტიკურ გამოკვლევებს.

მისამართი: ქოსტავას ქ. 43. ტელ. 93-11-45; 99-61-97; 99-54-77

საქართველო ესტუპიკით ჩვენს საიტს

<http://www.geworld.net>

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა
მთავარი რედაქტორის მოადგილეები:
არამაზ სანაბლიძე, ზონდო მძინარაშვილი
ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანაშვილი
ვებრედაქტორი გორან ხაჩატაძე
რეალიზაციის მენეჯერი დავით ბუაძე, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაძიძე,
გაზეთის ხელმძღვანელოვს თავისუფალი პრესის პრინციპებით.
მისამართი: თბილისი, დავით ბაქრაძის ქ. №6
ტელ.: 34-32-95; e-mail: info@geworld.net